

14969

YETEMES

REGÉNYTÁR

SZK

Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

I. 4

EGYETEMES REGÉNYTÁR

BEATRICE HÁZASSÁGA

IRTA

HUGH CONWAY

MÁSODIK KIADÁS

ELSŐ

RÉSZ

BUDAPEST

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA
Andrássy-ut 10.

I. FEJEZET.

Borus, ködös téli délutánon indult ki a vonat a paddingtoni állomásból. A keskeny elsőosztályu kocsik egyikében egy férfi meg egy nő foglalt helyet. Nem lehettek ismerősök, mert a fiatalember, a mint gyakorlott utas módjára elhelyezkedett, könyvet vett elő s olvasni kezdett, a nélkül, hogy utitársát csak meg is nézte volna. A nőn korántsem látszott meg az, hogy elsőosztályu kocsiban való utazáshoz van szokva, habár azt sem lehetett volna egyenesen rámondani, hogy nem odavaló; külsejéről ítélve épp úgy lehetett szegény, mint gazdag, szép, mint rut, fiatal vagy idős, előkelő, vagy közrendbeli. Egyszerűen feketebe volt öltözve s előreahajtott fejjel ült, látszólag gondolkozásba merülve, úgy hogy arcából semmit sem lehetett látni. Ólében gyermeket tartott, mely vastag kendőbe volt burkolva, úgy hogy csak tömött aranszőke haja volt látható. A gyermek nem lehetett alkalmatlan senkinek, mert rögtön a vonat elindulása után elaludt.

Az utitársak szótlanul, egymásra nem ügyelve, folytatták utjokat az állomásokon keresztül, melyek nagyobb részén a vonat megállás nélkül robogott át. Readingnél a nő félig fölállt ültéből, de aztán ismét visszahelyezkedett, mit azonban az olvasmányába elmerült utitárs nem

vett észre. A didcoti állomáson a nő, gyors pillantást vetve a férfira s látva, hogy ez nyugodtan olvas tovább, rányomta ajkát a gyermek aranyos fejére s addig tartotta rajta, a míg a vonat meg nem állott. Akkor azután egy-két pillanatig mozdulatlan maradt, letette az alvó gyermeket az ülésre, hirtelen fölállt s kinyitotta a kocsi ajtaját.

A férfi a hideg, ködös levegő betódulására föltekintett.

— Nincs idő a kimenésre, — mondá. — Csak egy percig áll a vonat.

Akár hallotta a nő ezt a jóakaratu figyelemztetést, akár nem, nem ügyelt reá. Kiszállt s betette maga után az ajtót. A férfi vállat vont: végre is mi köze neki ahhoz, ha ez a gondatlan nő lemarad a vonatról?

Csakhoggy mikor a vonat elindult s a nő nem jött vissza, belátta, hogy valami köze mégis csak van ehhez a lemaradáshoz. A legközelebbi megálló-helyig egyedül van ezzel a gyermekkel, mely bizonyosan föl fog ébredni és sirni. A gyermek csakugyan fölébredt s evickélni kezdett. Bizonyosan legurult volna szegényke az ülésről, ha az idegen meg nem könyörül rajta és — mert hiszen kénytelen volt vele — a térdére nem veszi.

Legény-ember lévén (egyéb jellemzést szükségtelen róla adnunk, mert ugy sem fog többet előfordulni történetünkben), meglehetősen ügyetlenül bánt a gyermekkel s leejtette róla a takarókendőt. Ekkor látta, hogy a gyermek ruhájára nagy cédula van varrva, melyen ez volt olvasható: *Talbert H. urnak, Oakbury, Blacktown mellett.*

Pompás! gondolá magában a fiatalember. Akár utána jön az anyja vagy dajkája, — ki ta-

lán a vonat elindulásakor egy másik kocsira kapott föl, — akár nem: a szállitmány pontosan van „címezve“ s ő könnyű szerrel fog tőle szabadulni.

Swindonban állott meg a vonat. A fiatal-ember előhívta a kalauzt, megmondta neki, hogy mi történt s gondjaira bízta a gyermeket. A kalauz kénytelen volt elfogadni, s mivel a lemaradt nő nem jelentkezett s a vonat egyik kocsijában sem volt található, bevitte a gyermeket a maga rekeszébe, gondosan elhelyezte, úgy a hogy lehetett s ismét elindította a vonatot, melynek mindössze két percig volt szabad állnia. A gyermek ezalatt ismét elaludt és csöndesen pihent.

Blacktownba érve, a kalauz egy megbízható embert keresett föl az állomáson, a ki jó borra való reményében kész volt a gyermeket elvinni rendeltetése helyére. A jószívű kalauz, — ki maga is családapa volt, — visszatérítés reményében előlegezett neki néhány pennyt s azután tovább sietett vonatjával.

II. FEJEZET.

Talbert Horace és Herbert ugy voltak ismeretesek Blacktownban, vagyis az ehhez tartozó, de arisztokratikus különállást szenvedő Oakburyben, mint a házirend, pontosság, tisztaság és uri finomság példányképei. Testvérek voltak és agglegények, s úgy ők, mint ismerőseik, régen elieledtek már, hogy az öreg Talbert a maga idejében nagyiparos volt Blacktownban, honnan, miután dusan megszedte magát, Oakburybe vonult vissza a magánéletbe. Legidősebb gyermekét, leányát, egy baronethez, Sir Maingay Clausonhoz adta nőül s ez jelentékenyen emelte a család társadalmi állását. Rövid házasság után a nő meghalt, s nemsokára meghalt az öreg Talbert is, a családi házat együttesen két fiára hagyva, egyéb vagyonát pedig három részre osztva föl gyermekei, vagyis inkább két fia és leánya után maradt unokája közt.

A Talbert testvérek a legbékésebb egyetértésben éltek, teljesen egyformán gondolkoztak, egyiránt szigorúak voltak társaságuk megválasztásában, melynek kifogástalannak kellett lenni, lelkiismeretesen ügyeltek arra, hogy padlójuk fényes és mocsoktalan, asztali poharaik és evőeszközeik csillogók, abroszaik és asztalkendőik szépen vasalva és pontosan hajtogatva legyenek, s minderre személyesen: szóval, sőt ha kellett: tet-

tel is folytak be. Padlót kefélni, poharat tisztogatni, abroszt hajtogatni nem látta őket ugyan senki, de föltette róluk csaknem mindenki, s ez a körülmény gunyveveket is vont rájuk; de szíves vendéglátásukért, kifogástalan gentleman magokviseléséért szívesen elnézték nekik e tiszteletreméltó, bár nevetséges félszepségeket.

Akkor este, mikor a vonat Blacktown felé hozta az aranyhaju gyermekeket, a Talbert testvérek, mint rendesen, komolyan ültek vakító fehér abroszszal leterített asztaluknál s csöndesen szűr-csölték kávéjukat, midőn Mr. Mordle, az oak-buryi fiatal kedélyes lelkész köszöntött be hozzájuk. Szívesen üdvözölték, mint kedves vendéget s régi jó barátot, de Horace majdnem idegesen kérde:

— Bocsánatot kérek, meg . . .

— Igen, igen, megtisztogattam, megdörzsöltem, megsuroltam a csizmámat a folyosón. Akár minétet táncoljak az abroszukon.

A Talbert testvérek megnyugodtak. Legnagyobb keservük az volt, ha valaki sáros lábbal jött be a szobájukba. Horace bort hozatott, Herbert cigarettel kínálta a vendéget s kedélyes csevegésbe kezdtek. Pár perccel utóbb azonban belépett a Talbertek kifogástalan inasa, vagyis inkább házfelügyelője Mr. Whittaker, jelentvén gazdáinak, hogy „az ember elhozta a gyereket“.

— Miféle ember? Miféle gyereket?! — kérde Horace. — Vársz te valami embert vagy gyereket, Herbert?

— Nem. Mit jelentsen ez, Whittaker?!

— Egy vasutas valami gyermekeket hozott ide. Azt mondja, idevaló.

— Tévedésnek kell lenni a dologban, — mondá Herbert.

— Hol van az az ember? — kérdé Horace.

— Az előcsarnokban.

— Megsuroolta a cipőjét?

— Meg. Nem eresztettem volna be különben.

— Talán beszélénk ezzel az ostoba emberrel s intéznők el a dolgot, — mondá Horace. — Bocsánat, egy percre, Mr. Mordlé.

A két szálás férfi kiment a szobából, ott hagyva a fiatal lelkészt, hogy kedve szerint mosolyogjon rajtok. Pár pillanat múlva bejött érte a szolga, hogy Horace és Herbert urak kéretik.

Mr. Mordle kiment az előcsarnokba, hol meglehetősen komikus látvány tárult eléje. Az ajtóban a lábtörlőn állott egy tagbaszakadt vasuti szolga, a hosszukás asztal két felén állott a két Talbert, köztük pedig magán az asztalon egy tömzsi fiucska, kinek sapkája alól dus fürtökben puha, aranyszőke haj omlott alá. Horace és Herbert megdöbbent arccal vizsgálták szaru-foglalatu szemüvegükön keresztül a gyermeket, mint két Gulliver egy liliputit.

— Különös! — mondá Horace. — Ezt a gyermeket vasuton küldték, ide cimezve.

Mr. Mordle elolvasta a cédulát: *Talbert H. urnak, Oakbury, Blacktown mellett.*

Az ember elbeszélé, hogy a gyermeket miként hagyta el az anyja egy elsőosztályu kocsi-ban s hogy aztán a kalauz neki átadta, azt mondván neki, hogy üljön bérkocsiba s hozza el a gyermeket, itt majd jó borravalót kap. Visszavinni a gyermeket nem akarta, mert hát mit csináljon ő vele? Ide volt cimezve, hát vegyék át.

A lelkész tanácsára levágták a gyermek ruhájáról a cédulát, abban a reményben, hogy talán levél vagy valami fölvilágosítás lesz alatta. De nem találtak semmit. Nem lehetett egyebet tenni,

mint kifizetni az embert, s várni, hogy hátha csak-ugyan eljön valaki, a ki a vonatról lemaradt, a legközelebbi vonattal, s megadja a fölvilágosítást.

A gyermek ezalatt szétvetett lábbal csöndesen állott az asztalon; a feje fölött függő lámpa színes karikái sajátságos fényt vetettek aranyos fejére, szikra félelmet sem árult el, sőt nagyon is bizalmas volt, mert mikor a testvérek újból fölibe hajoltak, hogy megnézzék, tömzsi kacsójával bele- ragadt a Herbert óraláncába s nagyot nevetett.

Mr. Mordle megragadta a kínálkozó alkal- mat, hogy végre ő is elnevesse magát. Hiszen olyan furcsa volt a helyzet. Barátaira éjszakának idején rátukmálnak egy ismeretlen gyermeket! Nem valami ronda koldus-porontyot, hanem csi- nos, szépen öltözött fiúcskát, a ki elég idős már ahhoz, hogy teli sor fehér foga legyen, de nem elég idős ahhoz, hogy betolakodásáról magyaráza- tot adjon!

A gyermeknek olyan nagy, világoskék szeme, olyan bámulatos aranyszőke haja, olyan bátor, kedves magaviselete volt, hogy Herbert, ki sze- rette a gyermekeket, megsimogatta a fejét s ki- vette zsebéből az órát, hogy a kis zsvány hall- gathassa a ketyegését, míg Mordle visszasurrant az ebédlőbe s egy-két darab süteménynyel jött vissza.

Horace komor szemmel nézte az egész dolgot.

— Mit csináljunk? — mondá.

E pillanatban a társalgó-szoba felől zongo- rázás hallatszott.

— Legjobb lesz, — mondá a lelkész, — ha kikéri a Miss Clauson tanácsát.

III. FEJEZET.

Ki volt Miss Clauson? Senki más, mint a Talbert testvérek unokahuga, vagyis elhunyt nénjüknek és Sir Maingay Clauson baronetnek a leánya, ki egy hét óta volt házukban. Beatrice — így hívták a leányt — tizenkét éves korában vesztette el anyját, s a baronet öt álló évig maradt özvegyen, a mikor is aztán újból megnősült. Beatrice épp akkor került haza a nevelőintézetből, s mint afféle regényes fiatal leány, elképzelte magában, hogyan fogja ő atyja mellett elhunyt anyját helyettesíteni... S midőn hazajött, ezt a helyet már betöltve találta. Új anyának mutatták be, a ki alig volt négy évvel idősebb, mint ő. Mily lesújtó csapás!

Nem is egyezett a két fiatal nő, s örökös csetepaté folyt a házában. Beatrice még abba sem egyezett bele, hogy a nagyvilágba, a társaskörökbe mostohaanyja vezesse be. Apja, kit a leány nagyon szeretett, hiába békeltette, s hiába akart élni apai tekintélyével is: Beatrice sehogy sem akart a Lady Clauson uralma alatt élni, s inkább elkiváncozott atyjának egy másik kastélyába, Fairholmeba, a hol egyedül lehet. Apja e helyett inkább azzal kínálta, hogy jöjjön el velük külföldre, mert Lady Clauson pár évi külföldi utazást kívánt, hogy művelt nagyvilági

hölgygyé lehessen (mert nem volt az); de Beatrice nem akart velük menni. Sir Maingay sokáig gondolkozott, hogy mitévő legyen ezzel a makacs leánynyal, kinél hagyja itt, mert Talbertékhez, — asszony nem lévén a háznál, — nem adhatja, erővel pedig el nem viheti. Végre egy öreg nagynénje jutott eszébe, ki csöndes visszavonultságban élt London egyik külvárosában. Hozzá is adta Beatricet, s mivel Mrs. Erskine nagyon öreg és nagyon süket is volt s egyedül élt, könnyen elgondolható, hogy Miss Clauson nem valami vig napokat töltött nála apja távolléte alatt, mely — egy vagy más okból, — négy álló esztendeig tartott. Lady Clauson ez idő alatt két fiúcskával ajándékozta meg férjét, ki lassanként el is feledte előbbi apaságát. Fiacskái mellett alig gondolt valaha arra a makacs, házsártos leányra, a kit Angliában hagyott.

Igy történt meg az a különös dolog, hogy Beatrice, egy baronetnek a leánya, csaknem teljesen elhagyatottan állt a világon.

Mikor a baronet családjával visszaérkezett, leányát egészen megváltozottnak találta. Beatrice nyugodtabb, csöndesebb, szelidebb volt, s mennyit tanult azóta! A baronet csaknem megdöbben tudományától; de örült, hogy szép nővé fejlődött, s büszke volt elhagyott leányára. Azt remélte, hogy a családi élet most békésebb lesz, de csalódott. Ha azelőtt nem tudta, hogy a házi villongásban a két nő közül melyik volt a hibás, most ez nem volt előtte kétséges. Lady Clauson nem volt elég szép és fenséges ahhoz, hogy ilyen leány lehessen mellette. Még gyermekei miatt is féltékeny volt rá, mert azok is Beatricehez huzódtak. A helyzet annyira feszült lett, hogy Beatrice

az év vége felé levelet irt két nagybátyjának, hogy nem fogadnák-e őt be házukba.

Beatrice ekkor már betöltötte huszonkettődik évét. Nagykoru volt s szabadon rendelkezhetett úgy magával, mint azzal a vagyon-harmadrészszel, melyet anyja után az öreg Talberttől örökölt. A Talbert testvérek komoly megfontolás után azt felelték neki, hogy szívesen fogadják, ha atyja beleegyezik. A baronet nem ellenkezett, s így lőn, hogy Miss Clauson egy hét óta a Talbert-házban lakott, s nagy élvezettel tanulmányozta a két bácsi kedves furcsaságait.

Igen természetes, hogy mikor Horace Talbert, a lelkész tanácsára bejött hozzá s elmondta a nagy ujságot, a leány rendkívül kíváncsi és izgatott lett.

— Szép gyermek?! — kérdé.

— Gyönyörű. Mordle és Herbert úgy becézik, mint két asszony.

Beatrice nem szaladt ki rögtön.

— Mit szándékozik vele tenni, Horace bácsi? — kérdé.

— Nem tudom. Ugy vélem, holnapig itt kell tartanunk s megvárunk, nem derül-e ki a titok. Gyere ki és adj tanácsot.

Beatrice kiment. A gyermek ezalatt nagyot haladt az ismerkedésben. A lelkész csiklandozta és nevettette, Herbert meg apai módon simogatta aranyos fejecskéjét. Még a tisztes Whittaker is nyájasan mosolygott.

— Óh, beh kedves kis emberke! — kiáltott föl Beatrice, az asztalhoz közeledve.

Ő volt az első nő, a kit a gyermek azóta látott, mióta a vasuton elhagyták. Nem csoda hát, hogy rögtön ott hagyta barátjait s a hosszú asztalon átszaladt a mosolygó leányhoz, ki tárt ka-

rokkal állt előtte. Keblére vetette magát s édes gügyögéssel hajtotta fejét a leány vállára. Olyan szép gyermek volt, hogy semmiféle nő nem állhatta volna meg, hogy meg ne simogassa. Beatrice össze-vissza csókolta, s mint mindenki, ő is simogatni kezdte aranyos fürtöcskéit, melyeket ujjaira csavargatott. A gyöngéd, lágy simogatás alatt a gyermek hunyogatni kezdte szemét.

— Le kell fektetni, — mondá Beatrice határozott hangon.

— De hová? — kérdé Horace.

— A szolgáló ágyába, — ajánlá Herbert.

— Velem fog hálni. Nem valóságos angyal?

— Szép fiucska. De nem tudjuk, honnan jön. Idegen gyermekkel nem kellene hálnod, — mondá Horace.

— Miért ne? Nézze milyen tiszta, szép gyermek! Whittaker, küldjön meleg vizet a szobámba . . . Gyer, picikém; meglátom, hogyan értek a dajkáláshoz.

S Miss Clauson dudolva vitte el a gyermeket.

A férfiak visszamentek az ebédlőbe s váltig tanakodtak a különös eseten. Félóra múlva Beatrice azzal jött be hozzájuk, hogy a gyermek ruháján semmi jel sincs. Nagyon örült uj bábujának. Minduntalan fölszaladt hozzá, hogy csakugyan elalszik-e, s megint lejött. Utoljára aztán végképp fölment.

— Beatrice sokkal tüntetőbb, zajosabb természetű, semmint gondoltam, — mondá Horace sajnálkozóan. Herbert osztozott sajnálkozásában. Mr. Mordle nem szólt, de azt gondolta magában, hogy a leánynak ez ismeretlen gyermek iránt tanúsított ösztönszerű jósága csak újabb bájtt csatolt abhoz a sokhoz, a melyet ő Miss Clausonban máris

fölfedezett . . . És hazamenet elgondolta, hogy milyen gyönyörű jelenség volt azzal a gyermekkel a karján.

Szegény Mr. Mordle! Pedig még csak egy hete ismerte Miss Clausont.

Mikor a lelkész elment s a Talbert testvérek lefeküdni készültek, nagy meglepetésükre Beatrice ismét bejött, s még nagyobb meglepetésükre azt kérdezte tőlük, hogy ha másnap senki sem jön el a gyermekért, nem tartanák-e meg?

— De, kedvesem! — kiáltott föl Horace elképedve. — Itt?!

— Óh, Horace bácsi, — mondá a leány, kezét összekulcsolva, — olyan szomorú, egyhangú életem volt tizenhét éves korom óta! —Nincs semmi dolgom, semmim, a mivel törődjem. Olyan boldog lehetnék, ha ennek a kedves gyermeknek gondját kellene viselnem . . . Jőjjön föl csak, s nézze, hogyan alszik. Olyan gyönyörű!

Horace csak annál mélyebben ereszkedett bele székébe, jelezvén ezzel, hogy egy ármádia alvó gyermekért sem mozdul meg.

— Akkor hát jőjjön maga, Herbert bácsi. — Szébb látvány, mint akármelyik remeke a festészetnek.

Herbert csöndesen mosolygott. Ő volt a két testvér közül a szelidebbik természetű. Fölvezetette magát unokahugával a szobába, kellően megcsodálta az alvó gyermeket s azután visszajött Horacehoz, kiben e megbocsáthatatlan gyöngeség láttára az a gyanu támadt és erősödött meg, hogy Herbert többet tud a gyermek kilétéről, mint akárki . . . Avagy nem simogatta, becézgette-e? . . . De elhatározta, hogy nem szól neki. A testvérek közt régi és szigorú megállapodás volt az, hogy egymás magánügyébe nem avatkoznak.

IV. FEJEZET.

Másnap a reggelihez Miss Clauson a gyermekkel karján jelent meg. A gyermek szépen meg volt mosdatva és fésülve s olyan volt, mint a rózsza. A Talbert-testvérek — bár úgy gondolták, hogy a gyermek a cselédekkel fog reggelizni — nem ellenezték, hogy Beatrice az asztalhoz ültesse egy vánkossokkal föltornyozott székre, s most, napvilágnál, még Horace is teljesen meg volt elégedve a kis ember külsejével.

Beatrice, meggyőződést szerezvén arról, hogy a reggeli postával semmi hír sem érkezett, nem szólt a mult éjjeli indítványról; reggeli után elvezette a gyermeket s egész nap kedve szerint játszadozott vele. Ugy tetszett, mintha új érdeket talált volna az életben.

S az igazat megvallva, szüksége is volt e fiatal nőnek valamire, a mi fölizgassa. Egészen más volt most, huszonkét éves korában, mint akkor, mikor mostoha-anyjának odadobta a keztyűt. Csöndes, higgadt magaviselete, mely a Talbert testvérek legnagyobb helyeslésével találkozott, alig látszott természetesnek ilyen szép, gazdag és előkelő leányban. Mert szép volt. Arca nem volt ugyan piros, de egészséges halvány-sága vonzóbb lehetett az okos férfiakra, mint

akárminő rózsás arc. Barna, tömött haja fölségesen koronázta formás homlokát. Szeme szürke volt, de olyan különös, csodálatos, mély árnyalatu, hogy a legtöbb ember barnaszeműnek mondta volna. Tojásdad arcának vonásai kifogástalanul szabályosak voltak. Piros, teli ajkai meghazudtolták nyugodt, csaknem szenvtelen modorát, melyért nagybátyjai becsülték.

Olvasmányt, zenét, festést, mindent félretett Beatrice ezen a napon, hogy uj bábujaival játszassék. Szombat lévén, a Talbert testvérek, mint kivétel nélkül mindig, bekocsiztak Blacktownba, hogy a hétre való bevásárlásokat megtegyék. Mikor pedig hazajöttek, sokkal több dolguk volt a ház ellátásával, semhogy Beatricet mulatságában háborgatták volna, sőt Mr. Mordle is, ki négy órákor eljött, megkérették, hogy érje be ezuttal a Miss Clauson társaságával. Mr. Mordle be is érte vele.

Kérdezősködött, hogy nem jött-e hír a gyermekre vonatkozólag s látva, hogy a fiúcska menyire ragaszkodik Beatricehez (különös, hogy a gyermekek milyen könnyen feledkeznek meg előbbi ismerőseikről, sőt anyjokról is, ha uj ismerősiük gyöngéden bánik velök), bókkolt neki, hogy oly hamar meghódította. A derék Mr. Mordle egyebet, jelentősebbet is akart ezzel mondani, de Beatrice nem értette meg.

Nagybátyjainak elfoglaltsága kerülván szóba, Mr. Mordle azt a véleményét fejezte ki, hogy a Talbert testvérek aligha fognak tért engedni Miss Clausonnak a házi ügyek vezetésében, mert szigorú rendszerök az, hogy magok végezzenek mindent.

— De nekem nincs elég foglalkozásom,
— mondá Beatrice, mialatt keze a gyermek hajá-

val játszadozott. — Mr. Mordle, megkérném valamire.

— Akármire, csak parancsoljon velem, — viszonzá amaz élénk készséggel.

— Annyira megkedveltem ezt az emberkét, hogy ha hozzátartozói nem jelentkeznek, rá szeretném beszélni a bácsimat, hogy hadd tarthassam meg . . . Olyan boldog lehetnék vele!

S Beatrice megcsókolta s keblére vonta a gyermeket, Mr. Mordle pedig ijedten vette észre, hogy nagyon is sokat ígért az imént, s hallgatott.

— Herbert bácsi, tudom, nem ellenezné, — tévé hozzá Beatrice.

— De Horace sohasem egyeznék bele.

Arra a kérdésre, hogy mi rossz volna ebben, Mr. Mordle megint nem felelt, mert nem merte megmondani a leánynak, hogy milyen botrányos pletyka keletkezne abból, ha két agglegény megtartana egy gyermeket, a melyet ilyen titokzatosan küldtek házukba.

— Támogatni fog, ugy-e? — könyörgött Beatrice, olyan tekintettel, mely a fiatal pap szívét viaszszá változtatta. Megígérte, hogy támogatni fogja.

És Beatrice csakugyan diadalmaskodott is. Először is a lágyabbszívű Herbertet iparkodott megnyerni, a mi nem volt nehéz, mert Herbert megszerette a gyermeket. Aztán pedig vigyázott rá, hogy a gyermek soha alkalmatlan ne legyen, semmihez ne nyuljon, a testvérek szeme elé mindig csak tisztán, csinosan kerüljön; s mikor végre Horace bácsit vette ostrom alá, a Mr. Mordle segítségével, s Herbert is az ő elhatározásától tette függővé a maga beleegyezését, az idősebb testvérben teljes meggyőződésre lett az a gyanu, hogy Herbertnek oka van a gyermek ittmaradása iránt

érdeklődni. Napokig habozott ugyan még, — a botrány miatt, — de végre ezzel a kijelentéssel lepte meg unokahugát:

— Beatrice, ha csakugyan itt kívánod tartani a gyermeket egy darabig, hát fogadunk neki dajkát.

Beatrice nem szólt, csak forró csókkal fejezte ki háláját nagybátyjának. Csodálatosan megszerethette a gyermeket, mert szeme tele volt könnyel.

Első gondja az volt most, hogy a gyermeket kiruházza s annyi mindenfélét vásárolt össze, hogy három gyermek kiöltöztetésére is elég lett volna. Mivel pedig a gyermek nevét nem tudták, Beatrice indítványára közösen abban állapodtak meg, hogy Henry legyen.

A dajka-fogadás nagy kérdésének eldöntését a Talbert-testvérek — a mi szinte megmagyarázhatatlan engedékenység volt részükről — teljesen Beatricera bízták. Jelentkezett is a többi közt egy korosabb, sápadt nő, ki Mrs Millernek nevezte magát s özvegy volt. Beatrice fölfogadta s a Talbert-testvérek belenyugodtak, mert Mrs Miller csöndes magaviseletű, tisztos beszédű, alázatos, bár nem szolgai modoru nő volt. Miss Clauson nagyon meg volt vele elégedve: gyorskezü, szelid természetű, tapasztalt nő volt, s esetleg komornának is lehetett használni. S meg volt vele elégedve Mr. Whittaker is, a mi nem csekély dolog. A gyermek pedig csakhamar megszerette.

Az idő lassankint eljárt. A Talbertek ismerősei eleinte csodálkoztak, suttogtak, de semmi komoly ellenvetésük nem lehetett a két kifogástalan gentleman eljárása ellen. Mr. Mordle csaknem naponként eljárt a házba s egyre közelebb érkezett

ahhoz a válságos pillanathoz, a melyben Miss Clauson előtt egy fontos kijelentést kellett tennie.

Egy juliusi nap délutánján, mikor a Talbert testvérek Blacktownban voltak, a fiatal pap átjött háromkerekű velocipédjén, melyen nagykiterjedésű községét bejárni szokta (a vasparipázás ugyan furcsa dolog volt papnak, de a püspök nemcsak nem tett ellene kifogást, hanem egyszer, próbaképpen, maga is fölült a Mr. Mordle háromkerekűjére, s ezzel szentesítette ezt a közlekedési eszközt) s Beatricet egyedül találta a kertben.

A leány nyájas mosolylyal fogadta, de menynyiért nem adta volna Mr. Mordle, ha inkább pirulva fordította volna el tőle arcát! Mrs Miller, élében a fiúcskával, kissé távolabb ült a kertben.

— Miss Clauson, — kezdé a fiatal pap az első üdvözlések után, — bizalmasan óhajtanék önnel beszélni. Nem sziveskednék bevezetni a házba?

Beatrice meglepetten, talán zavarodottan is, tekintett reá:

— Jobb lesz itt, — mondá, s odaszólt a dajkának, hogy vigye be a gyermeket. Gyöngéden csókolta meg, mikor elvezették.

— Ön nagyon szereti e gyermeket, — mondá Mr. Mordle.

— Nagyon, nagyon szeretem, — felelt a leány, s nyugodtan fordította rá világos szemét, mint a ki az ígért közlést várja. Mr. Mordle ebből a tekintetből megtudta, hogy vége rá nézve mindennek, de fenéig akarta üríteni a keserű poharat.

— Miss Clauson . . . Beatrice . . . — mondá. — Azt akarom öntől kérdezni, hogy tudna-e szeretni . . . akarna-e hitvesem lenni . . .

Beatrice nem felelt. Ugy tetszett, mintha

sóhajтана, de az a sóhaj semmi reményt sem nyújtott.

— Hogy szeretem önt, az szükségtelen mondanom. Lehetetlen, hogy ne látta volna.

— Valóban, félttem is, hogy úgy van, — mondá Beatrice merengve.

— Ugy van s mindig is úgy lesz. E pillanatban is, midőn szólok, kevés reményem van; de meg akartam legalább mondani, s ön hinni fogja, hogy szeretem . . .

Beatrice szemeiből könnyek peregtek alá.

— Nem akar felelni? — folytatá Mordle gyöngéd hangon. — Nem sértem azzal, hogy vagyón- és rang-különbséget emlegetsek. Ha ön szeretne valakit, keveset törődnék ezzel. Nőül menne ahhoz, a kit szeret, bármit mondana is a világ.

Beatrice összerázkódott. Ajka fájdalmasan reszketett.

— Jól ítéltem meg? — kérde Mordle.

— Ugy hiszem, igen . . . De oh, mennyire sajnálom ezt . . .

Hangja bizonyítá, hogy sajnálata őszinte. Mordle megkapta ezzel a választ. Fölállott. Arca sápadt volt. De férfias kifejezésű.

— De azért barátok maradhatunk? — mondá erőltetett könnyedséggel.

— Ha úgy kívánja, — mondá Beatrice csöndesen, csaknem alázattal.

— Hogyne kívánnám? Ön pedig kíváncsi nekem szerencsés utat. A jövő héten elmegyek... Franciaországba, Svájcba, a Rajnára.

Beatrice rátette kezét a karjára:

— Kérem, ne beszéljen így . . . Fájdalmat okoz.

— Fájdalmat?

— Igen. Azt hiszi, nem esik rosszul egy nő-

nek, ha látja, hogy nem fogadhatja el egy olyan derék férfinak a szerelmét, mint ön? Vagy gondolhatom-e azt, hogy a mikor innen elmegy, mindent elfeled? Nem hiszem, hogy rosszul cselekedtem. Mr. Mordle, de mégis fájdalmasan esett.

Mr. Mordle megfogta a leánynak a kezét.

— Nem, ön nem cselekedhetik rosszul. Én voltam az eszelős. De ne aggódjék miattam: férfi vagyok. Ugyis el akartam menni a jövő héten, ha csak . . . no de mindegy. Ha majd visszajövök — talán nem leszek kigyógyulva eszelősségemből, de ígérhetem, hogy nem fogja rajtam észrevenni . . . Isten önnel.

Mr. Mordle elment s már az utca végére ért, mikor vasparipája eszébe jutott. Mikor visszajött érte, Beatricet az ablakon látta, merengő arccal...

V. FEJEZET.

Mrs Miller, a tisztos külsejű, éltes özvegy, kit a kis Henry mellé dajkának fogadtak, állandóan a legnagyobb meglepődéssel találkozott a Talbert-házban mindenki részéről. Sápadt arca volt, erős vonásokkal; szikár orra és szája állása erős akaratot árult el; szeme sötét, olykor sajátos csillogású volt. Higgadt, csöndes magaviseletű volt, bár az arcismerő azt mondta volna rá, hogy rendkívül ideges természet, s nyugodtsága csak a hosszas önuralom eredménye.

Sötét ruháiban szikár alakja szinte ridegnek tetszett, de azért szerette mindenki: a Talbert-testvérek, Miss Clauson, a gyermek, s főképp Mr. Whittaker, a mi pedig nagyon fontos volt, mert a cselédházban ő volt az ur. Csak egyet hibáztatott benne: tulságos vallásosságát és sajátos vallásos elméleteit a predesztinációról, végzettségéről s több efféléről, a mikben Mrs Miller erősen hitt.

Ez a vallásosság azonban senkinek sem volt terhére, s a Talbert-házban minden a legjobb rendben folyt. Talán a házi gépezetnek ez a pontos, rendszeres működése birta rá Mrs Millert arra, hogy egyszer szabad napot vegyen magának.

Egy nappal az után történt ez, hogy Mr. Mordle nagy kísérletével hajótörést szenvedett.

Horace és Herbert csak Beatricetől tudták meg, hogy a dajka szabad napot kapott, s bár unokahuguknak nem szóltak, csöppet sem voltak megelégedve, hogy a dolog az ő hirük nélkül történt. Beatrice azt mondta, hogy Mrs Miller alkalmasint Londonba ment, de nem úgy volt.

Mrs Miller korán reggel ment el hazulról, a gyorskocsin, a melyre az országúton kapott föl, Blacktownba, onnan pedig vasuton Weymyuthba ment, hova tizenegy órakor ért. De ezt a kis fürdőhelyet is csakhamar elhagyta, s tovább ment, részint a partmelléki szárnyvonalon, részint bérkocsin, a portlandi fegyházig.

A fegyház kapusának, ki jövelele okát kérdezte, azt mondta, hogy egy Maurice Hervev nevű fegyenczel kíván beszélni. A fegyencekkel csak minden félévben egyszer szabad beszélni, s így a kapus szükségesnek tartotta, hogy a tisztességes külsejű látogató kívánságát bejelentse a fegyház igazgatójának. Elment s kevés vártatva azzal jött vissza, hogy az említett fegyencet hónapok és hónapok óta nem látogatta meg senki, s így, ha majd a munkából visszatér, meg fogják tőle kérdezni, akar-e látogatójával beszélni.

Mrs Miller leírta nevét egy cédulára s türelmesen várakozott a kapus szobájában. Nemsokára sulyos lépteket hallott kívülről, s tudta, hogy a fegyencek megjöttek a munkából. Csakhamar bejött hozzá egy őr s föl kérte, hogy kövesse. Bevezette egy helyiségbe, mely kettős vasrácsosztat volt kettéválasztva. A rácson tul másik ajtó nyílt, melyen csakhamar bebocsátottak egy kékruhás fegyencet, mig a két rács közt maradt keskeny utcában egy porkoláb foglalt helyet a számára odaállított széken.

Mikor valamelyik fegyencnek asszonyláto-

gatója van, rendesen sirással és kéztördeléssel kezdődik a társalgás. Ezuttal nem úgy volt. A Mrs Miller élesvonásu arcán inkább gyűlölet, semmint részvét vagy szánalom volt látható, a mint a fegyencet megpillantotta. Emez bőrig nyirott haja, borotvált képe és csámpás ruházata dacára éppen nem volt rút külsejű. Vonásait majdnem finomaknak lehetett volna mondani. Közepesnél magasabb termetű, szélés vállu, egészséges színű ember volt, s kezein, bár a kemény munkában durvák lettek, meglátszott, hogy nem kicsiny kora óta dolgozott. Szemének kegyetlen, gonosz nézése volt, de ezt a nézést talán a rabságban szokta meg.

Mrs Miller átnézett a maga rácsán a fegyencre, amaz visszanézett a magáén ő reá, a két rács közt pedig egykedvűen ült a porkoláb. A fegyenc szólalt meg először:

— Ni, csakugyan maga az?

— Én vagyok, — mondá Mrs Miller.

— Mit akar? Látni kívánta, hogyan vagyok?

Csaknem enyelgő hangon beszélt. Látogatója megvetően nézett rá.

— Pompás egészségnek örvendek, — folytató a fegyenc. — Még egyszer olyan izmos vagyok, mint mikor idejöttem. Hja, a rendes étkezés, rendes munka. Szó sincs róla, hogy meghaljak, mielőtt az időm letelik.

— Magam is attól félek, — mondá Mrs Miller olyan keserűséggel, hogy az egykedvű porkoláb bámulva tekintett föl rá, hogy miféle fegyenc-látogató ez.

A fegyenc vadul nézett vissza látogatójára.

— Mikor telik ki az ideje? — kérde Mrs Miller. — Nem tudná megmondani? — szólt a porkolábhöz fordulva.

— Pontosan nem, — felelt emez. — Kék ruhája van, hát ez az utolsó esztendeje.

Mrs Miller összerázkódott. Keze önkéntelenül szorult ököltre.

— Azt akarom megtudni, hogy mi a szándéka, ha majd kiszabadul, — mondá.

A fegyenc gunyorosan nézett rá:

— Még semmi egyébre nem gondoltam mostanig, csak az örömré, a melyet hűségess hitvesem karjaiban fogok élvezni.

Az asszony sötét szeme föllángolt. Rányomta arcát a rácsra s merően nézett a férfi borotvált képére.

— Mennyi pénzt akar? — mondá suttogva.

A fegyenc egykedvűen vont vállat:

— A pénz másodrendű kérdés . . . Szívbeli boldogságért epedek.

Az asszony elfordult s aztán dühösen dobbantott lábával.

— Nézze, — mondá. — El akar-e menni Amerikába, Ausztráliába, vagy akárhova? Pénz lesz.

— Nem akarok, — viszonzá udvariasan a fegyenc. — De meg, — tévé hozzá a porkolábhoz fordulva, kit ez a szokatlan beszélgetés érdekelni kezdett, — úgy gondolom, egy darabig minden hónapban jelentkeznem kell majd a rendőrségnél.

A porkoláb igenlően intett.

Szent Isten, mormolá az asszony magában, s a fegyenchez fordulva, fenszóval mondá:

— Értesíteni fog, ha majd kiszabadul?

— Óh, ne féljen, maga lesz az első egyike, a kiket fölkeresek. Most pedig, ha egyéb mondani-valója nincs, visszavezettetném magamat az ebédhez. Jó a koszt, de jobban szeretem melegen, mint hidegen.

A porkoláb elmosolyodott. A beszélgetésre kiszabott idő még nem telt el, s most történt először, hogy egy fegyenc előbb kívánczozott vissza, semmint kellett volna. Kérdő tekintettel fordult a látogatóhoz:

— Nem kíván vele többet beszélni?

— Nem, — felelt Mrs Miller komoran. A fegyenc udvarias bókolással fordult visszafelé, ő pedig kiment. A kapusnál pontosan megtudta, hogy az „1080-as“, ha tovább is olyan jól dolgozik, mint eddig, körülbelül hat hónap múlva kiszabadul, a mikor is egy öltözet ruhát meg egy kis pénzt is kap s szabadjegygyel utazhatik arra a helyre, a melyet előre kijelöl.

Mrs Miller visszaült a bérkocsiba, mely a fogház előtt várta. A vasuti állomáshoz érve, várnia kellett egy darabig. Fölmászott a parti szirtekre, leült s borusan nézegette a tengert. Ajka mozgott, bár egész teste mozdulatlan volt. Imádkozott, s azt kérte az égtől, hogy nagy irgalmában pusztitson el a föld színéről bizonyos fegyencet, mielőtt a szabadulása napját elérné. Meg kell adni, hogy különös imádság egy vallásos asszony szájából.

Mikor Mrs Miller hazatért, a Talbert-testvérek megmondták neki, hogy máskor, ha szabadnapot akar kérni, nekik is szóljon, ne csak Miss Clausonnak. Mert itt az a házirend.

VI. FEJEZET.

Mr. Mordle, elutazása előtt, értesítette a Talbert-testvéreket arról, hogy megkérte a Miss Clauson kezét s kosarat kapott. Ez a közlés gondolkozóba ejtette a két bácsit, hogy bizony Beatricenak férjhez kellene már mennie. De Beatrice nem akart Londonba menni velök, mikor az ő rendes londoni mulatásuk ideje elérkezett, hanem szépen otthon maradt, s így természetesen nem találkozhatott férj-jelölttel. A Talbert-testvérek gondolatban sorra vették a megyebeli hozzájuk illő ifjakat, s hosszasan tanakodtak a dolgon, midőn egyszerre csak a sors véletlene hozott elő valakit, a ki eddigelé a háttérben lappangott.

Frank Carruthers volt ez, az öreg Talbert egy mostohatestvérének a fia, ki az oxfordi főiskolán magántanár-féle állást foglalt el, s tudományával és szorgalmával — ifjak kiképzésével — sok pénzt keresett és jó hírnévre tett szert. Az eleven vérű fiatalember, kit özvegyen maradt anyjának halála gyógyított ki előbbi könnyelműségéből, az utóbbi két-három év alatt nagyon is sokat dolgozott, s pihenésre lévén szüksége, irt a Talbert-testvéreknek, hogy most igénybe veszi többszörös szives ajánlatukat, s eljön hozzájuk pár hétre a vakációban.

Beatrice, kit nagybátyjai megkérdeztek, szí-

vesen beleegyezett abba, hogy elfogadják Mr. Carrutherst, ki neki félig-meddig unokabátyja volt, de a kinek eddigelé hírét sem hallotta. Nem is tanusított valami különös érdeklődést a várt látogató iránt. Sajátságos volt e leányban, hogy egykedvű volt minden fiatalember iránt, habár láttuk egy ízben, mikor a Mordle szerelmét visszatudasította, hogy erős érzelmekre is képes.

Mikor a vendéget Horace bácsi a vasutról meghozta, Beatrice kinézett az ablakon. Halványarcu, de különben egészséges fiatalembert látott a kocsiban, nagy csomó málhával, a miből azt következtette, hogy a vendég hosszabb időre jött ide. Azután tovább olvasta a könyvet, melyet kezében tartott. Az sokkal érdekesebb volt neki, mint akár mennyi fiatalember.

Az ebédnél találkoztak, a midőn is a bemutatás annak rendje és módja szerint megtörtént. Ha egy leánynak meg egy fiatalembernek több hetet kell együtt töltenie, falun, fölöslegesen azzal kezdeni az ismeretséget, hogy idegenül viselik magukat egymással szemben. Frank legalább így okoskodott, mert bizalmasan szorított kezét Miss Claussonnal s úgy beszélgetett vele, mintha gyermekkoruktól fogva ismerték volna egymást. Beatrice-nek ez nem volt egészen ínyére, s úgy vélekedett, hogy Mr. Carruthers visszaél a rokonsággal.

Társalgásuk közben a fiatalember sok eredeti és helyes megjegyzést tett a maga könnyed modorában, s nem mondhatni, hogy az első benyomás kedvezőtlen volt a leányra. Külsejére nézve Frank sápadt és sovány volt, de meglátszott rajta, hogy ez csak a túlfeszített munka következménye. Betegnek éppen nem volt mondható, mert pompás étvágygyal evett.

A Talbert-testvérek, bár a fiatalember pezsgő

vérmérséklete és sokszor cinikusan odavetett megjegyzései nem voltak is egészen összhangban az ő követelményeikkel, az ebéd vége felé teljesen meg voltak elégedve új vendégükkel és örültek ittlétének. A társalgás meglehetősen élénk volt s lassankint a szenvtelennek látszó Beatricet is érdekelni kezdte. Frank kiderítette, hogy a leány valóságos tudós, mert latinul is tud, Beatrice pedig rávallott, hogy egy folyóiratban politikai cikkeket olvasott tőle, a melyek névtelenül jelentek ugyan meg, de a beszélgetés folyamán most ráismert szerzőjükre. A Talbert-testvéreknek annyira megtetszett a fiu, hogy elég kegyesek voltak beleegyezni, hogy — unokatestvérek lévén — keresztneven szólítsák egymást, s Frank rögtön élt is az engedelemmel. Beatricének azonban nem tette ezt az ajánlatot, és sok idő telt bele, mire másképp szólította, mint Miss Clausonnak. A szerelemnek mindig tisztos modorban kell kezdődnie.

Az ebéd végeztével Whittaker kinyitotta az ebédlő ajtaját s a Beatrice kis fogadott gyermeke beszaladt a szobába. Ilyenkor mindig be szabad volt jönnie néhány percre, ha vendég nem volt a háznál.

— Nini! — kiáltott föl Frank, — ujjabbellemes meglepetés! (a mivel kétségkívül azt fejezte ki, hogy az *első* kellemes meglepetés a Miss Clauson ittléte volt.) Mi ez? — kérdé azután, a mint a gyermek odaszaladt Beatricehez. — Hozzám nem jönne a kis fiu? igazán mondom, nagyon szeretem a gyermekeket.

A kis Henry egy fürt szőlő csábjának engedve, csakugyan odament hozzá, Frank az ölébe vette, megcsókolta, csiklandozta, simogatta aranyos haját, de egészben úgy viselte magát, hogy

teljesen eloszlatta Horacenak azt az újabb gyanuját, — melyben Herbert is osztozott vele, — hogy a gyermek Franktól kerülhetett hozzájuk s hogy a fiatalember voltaképp csak a fia meglátogatása végett jött ide. Nagyon örültek e csalódásuknak, habár most ismét csak a sötétben kellett tapogatózniok a gyermek eredetét illetőleg.

Kérdéseire elmondták aztán neki, hogy a virgonc, nevetős gyermek hogyan került hozzájuk s Beatrice hogyan kérte és beszélte rá őket, hogy tartsák meg.

— Nem csodálom, — mondá Frank. — Bár nekem is küldene valaki ilyen kis babát!

Beatrice hálás tekintettel nézett rá. Minden szónak örült, mely őt a gyermek birtokában megerősítette. Mostanáig még nem nézett a fiatalemberre olyan tekintettel, a melyben érzelem lett volna kifejezve. Ez a tekintet azonban egész kinyilatkoztatás volt. Mostanáig Franknak fogalma sem volt arról, hogy azok a sötétszürke szemek mit tudnak kifejezni.

Az első nap elteltével Frank egészen otthonosan érezte magát a Talbert-házban s csakhamar kiismerte unokatestvéreinek furcsa szokásait, melyek azonban nem gátolták abban, hogy jószágukért és szelidségükért igazán megszeresse őket. Sokkal nehezebb volt azonban Beatricet kiismernie. Hiába tanulmányozta: semmi egyebet nem tudott meg róla igazán, csak azt, hogy nagyon szép, s hogy mindennap újabb bájt fedezett föl benne. De Miss Clausonnak sejtelve sem volt arról, hogy Mr. Carruthers, kit az ablakból a gyepen látott heverészni s kék cigarett-füstöt eregetni az ég felé, nem újabb politikai cikken töri a fejét, hanem ő róla gondolkozik. Sokat

érintkeztek egymással a lefolyt héten. Frank nem olyan ember volt, a ki a hosszas gyalogsétát szereti vagy hetedhét országot bejár egy érdekes sziklacsoporthoz vagy vízesésnek a megtekintése végett. Szerinte a vakáció eseménye a henylés volt.

— Az igazi henylő nagy ritkaság, — mondá Miss Clausonnak. — Kellően henylni olyan művészet, a melyet nem lehet megtanulni. Találkoztam már sok gyöngé, silány utánzattal, de az igazi nagyon ritka. Mutasson nekem valakit, a ki egy egész napot így tud eltölteni, olyan embert mutatott benne, a ki meg tudja közelíteni a boldogságot.

Az *igy* alatt Frank a gyepen hanyatt-heverést értette.

— De ön mégis csinál valamit: szivarozik, — mondá Beatrice.

— Igaz, de csak a látszat kedvéért. A nehéz munka e mostani világában nem szabad egészen tétlennek lenni.

Beatricének mosolyognia kellett volna e kis tréfán, de nem mosolygott, hanem szinte bántó komolysággal nézett le rá szürke szemével. A gyönyörű augusztusi időben, mikor az ég felhőtlen, tiszta kék, a fák teljes fejlettségökben pompáznak, a rózsa még mindig nyílik, bimbóval pótolva hervadt virágait: ilyenkor egy leánynak nem volna szabad komoly szemmel néznie a mellette levő fiatalemberre — s legkevesbbé a szép és gazdag Beatricének.

S Beatrice mégis komolyan nézett és szólt:

— Ön rágalmazza magát, midőn ilyen badarságot beszél, Mr. Carruthers.

Frank a könyökére emelkedett: — Nem beszélek badarságot. De nekem a pihenés csak

igy élvezet. Mikor dolgozom, az egészen más. Merem hinni, hogy legjobb tehetségem szerint dolgozom. Ha pedig henyélek, legjobb tehetségem szerint henyélek.

— Önnek az emberi boldogságról igen szerény felfogása van.

— Valóban? Halljuk hát az öné.

Beatrice hallgatott, sőt fejét is elfordította.

— Nos? Várom a meghatározást.

A fiatalember hangja most már épp olyan komoly volt, mint az övé.

— Nincs, — mondá Beatrice.

— Nincs felfogása a boldogságról! . . . Az ön korában? Hát álmai szétfoszlottak már? Mert hiszen a leányok álmodozni szoktak, ha jól tudom. Álmodoznak arról, hogy királynői a társaságoknak, hogy gazdag emberhez mennek nőül — vagy pedig szegényhez, ha regényes hajlamuak; álmodoznak kolostorról, vallási hivatásról, mit tudom én! Melyik az ön álma?

— Nekem nincs, — viszonzá Beatrice hidegen.

— De *kell* álmodnia. Ön most alszik, s minden alvó álmodik néha. Csak az éber, mozgalmas világban felejtik el álmaikat az emberek. Dolgoznak, dolgoznak s némelyikre nézve elérkezik az a nap, a melyen beteljesülnek régi álmai. Csak-hogy ekkorára már majdnem elfeledi, hogy álmodott is valaha, — vagy pedig úgy találja, hogy az álom későn teljesült be.

Beatrice szótlanul, lesütött szemmel ült székén.

— Talán nem találtam ki az ön igazi álmát, — folytatá Carruthers. — Elfeledtem, hogy tudományosan képzett leány. Álma talán tudományos vagy irodalmi hírnév lehet . . .

— Nincsenek álmaim, — ismétlé a leány.
A fiatalember merően nézett rá.

— Elmondhatja-e, hogy „nem is voltak?”

Beatrice nem felelt. Frank pedig, a mint ránézett, azt vélte, hogy e pillanatban is messze kalandozik az álmok birodalmában.

— Nem álmodozott soha rangról, gazdagságról, hírnévről, hatalomról? . . . Miss Clauson, ön igazán érthetetlen leány.

Beatrice nem akarta folytatni a párbeszédet.

— Bemegyek a faluba, mondá.

— Ha megengedi, elkisérem.

Beatrice nem ellenezte. Mindenesetre különös, hogy Carruthers, bár annyira dicsőítette a henyelés nemes művészetét, mindig kész volt Miss Clausonnal elmenni akárhová is. De huszonnégy óráig egyvégben ritka ember következetes.

Mr. Carruthers, Beatrice jellemének tanulmányozására adván magát, nem tudott szót találni annak a megjelölésére, a mit belőle eddigelé megismert. Hogy egyik fővonása a szomorúság, abban már bizonyosnak gondolta magát, s ezt a körülményt annak a viszálynak vélte tulajdoníthatni, mely a leány és atyja közt fennforgott. Midőn megtudta, hogy Beatrice már nyolc hónap óta „vendég” a Talbert-házban, könnyen kitalálhatta a leánynak szűkebb családjához való viszonyát.

De e jellemben egyéb is volt, mint szomorúság: szenvtelenség. Bármilyen véleményük is volt e felől a Talbert-testvéreknek, bármilyen előkelő vonásnak tartották is ők Miss Clausonban azt a higgadt, tartózkodó modort, Frank jól tudta, hogy az merő közöny, ha nem teljes érzéketlenség. Különösnek tetszett, hogy egy ilyen művelt, eszes leánynak semmi vágya, semmi óhajta ne

legyen az életben. Frank az első pillanattól fogva magas mértéket alkalmazott e jellem meghatározására, épp olyat, mint szépségére. S a mint érintkezésük bizalmasabbá lett, úgy találta, hogy e mérték korántsem volt tulzott. Természetes, hogy Frank Carruthers dr., az oxfordi főiskola magántanára, okos ember volt, s minekutána ennyi fáradságot vett magának a dologhoz, pontosan kellett meghatározni tudnia egy gyöngé nő jellemét.

Igy tehát hoszas tanakodás után abban állapodott meg, hogy megtalálta rá a kellő kifejezést: Beatrice beteges kedélyű. Mindenki tudja, hogy a beteges kedélynek legjobb orvossága az, ha fölébresztjük az illetőben az érdeklődést embertársai — vagy akár néha csupán egy bizonyos embertársa iránt.

Nagyon szép dolog volt tehát Carruthers dr.-tól, hogy e pontos diagnózis megállapítása után hozzá is akart látni a gyógyvitáshoz. Jó cselekedetnek van néha jutalma is.

Fölfogásában jelentékenyen megerősítette az az észrevétel, hogy Beatrice soha sem volt elbájolóbb, mint mikor a kis fiuval volt együtt. Ez apró embertársa iránt való érdeklődése tüntette elő ilyenkor benne azokat a tulajdonokat, melyek minden nőtlen férfit annyira elbűvölnek: a gyöngédséget, kedvességet, szelidséget. Legényember, ha jólelkű és költői kedélyű (reméljük, hogy a kettő egyet jelent) bizonyára úgy vélekedik, hogy a nő akkor legigézőbb, mikor gyermek van körülte. A házasság után persze sokan azt mondják, hogy ennek az együttességnek nem kell mindig meglenni.

De ámbár Mr. Carruthers végkép megállapodott abban, hogy Beatrice beteges kedélyű, meg

kellett még állapítania azt is, hogy a kórság hogyan támadhatott éppen egy ilyen lélekben, a melynek a legjobban kellett volna ellene biztosítotttnak lennie.

Minél többet okoskodott ezen, annál nagyobb kényszerűséggel kellett elfogadnia a betegség eredeti okául azt, a mit még az ismeretség ez első idejében is nehezére esett elhinni. De nem lehetett szemet hunynia ama tény előtt, hogy az olyan fiatal hölgyek, a kik ugynevezett szerencsétlen vonzalomnak az áldozatai, néha beteges kedélyüekké válnak s azt akarják elhitetni a világgal, hogy ő rájuk nézve már vége az életnek.

Egy este, nem sokkal az után, hogy idejött, Frank — persze csak úgy mellékesen — sok fontos kérdést intézett a Talbert-testvérekhez Miss Clausonra vonatkozólag: hogy miért nem ment már férjhez, vagy miért nem jár legalább jegyben, s így tovább. A Talbert-testvérek az felelték, a mit egymás közt már régen mondogattak, hogy bizony itt volna már az ideje, de Beatrice talán ő rájuk ütött s nem házasodós hajlamu. Mr. Carruthers ezt a véleményt kétségbe bátorzkodott vonni.

— Meglehet, hogy csalódott a szerelemben, mondá odavetően, mialatt bort töltött magának.

— Kedves Frank, — mondá Horace komoly méltósággal, — Miss Clauson sohasem engedne meg ilyesmit.

— Nem bizony, — erősíté Herbert.

— Mit nem engedne meg? Nem engedné meg magának, hogy szerelmes legyen?

— Nem azt, hanem azt, hogy csalódjék a szerelemben. Beatrice sokkal . . . sokkal neveltebb, semhogy rajta ilyesmi megeshetnék. Ha választ magának valakit, az olyan lesz, a kit mind-

nyáján elfogadunk; így hát a csalódás ki van zárva.

— Ez nagyon megnyugtató, — mondá Frank. — Tehát még nem választott?

— Tudtunkkal nem, s hozzátehetem, hogy a Sir Maingay tudtával sem.

Frank nem tett több kérdést. Kisétált a kertbe s nyugodtan beszélgetett Miss Clausonnal, míg a csillagok föl nem tűnedeztek az égen.

Bizonyosságot szereztén arról, hogy Miss Clauson semmi más mükedvelő orvosnak a kezelése alatt nem áll, Carruthers dr. bátran láthatott hozzá a gyógyításhoz a nélkül, hogy valami kollégának a hatáskörébe vágott volna.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

VII. FEJEZET.

Nem kell azonban azt gondolni, hogy Miss Clauson, bár egyetlen ismerősét sem említettük eddig, elszigetelt életmódot folytatott a Talbert-házban. Volt ismerőse elég. S ez alig lehetett más-kép, mert a Talbert-testvérek nagyon sokat adtak a társadalmi illemre s olyan pontos jegyzéket vezettek a kapott és viszonzott látogatásokról, mint akármelyik nagyvilági hölgy. Miss Clausonnak egyik ismerőse ebben az időben sűrűn került a Mr. Carruthers utjába.

Ez az ismerős egy csinos, husz éves fiu volt, egy előkelő család örököse és reménye. Magas, széles vállu fiu, a ki egy-két év múlva bizonyosan olyan férfivá növi vala ki magát, a ki anyjának büszkeségét, a leányoknak pedig, a kiknek udvarol, örömét képezi. Az oxfordi főiskola hallgatója s egy darabig a Frank tanítványa volt. Mikor tehát egy reggel — persze a Talbert-testvérek látogatására — eljött, nagy meglepetéssel találta ott a híres oxfordi magántanárt, ki épp olyan kedélyesen élte itt a világát, mint valamely diák. Addig maradt a társasággal, mig Beatrice is le nem jött, s utóbb Frank hallotta, hogy azt kérdezte tőle, mikor jöhet el érte egy kis sétalovaglásra.

Frank, bár eddigi kérdezősködéseiből tudta,

hogy Beatrice nagyon szeret lovagolni, mostanáig még nem látta a leányt lóháton. Amor talán legutoljára tartotta leghegyesebb nyilát.

A Talbert-testvérek nem nagy kedvelői voltak a lófélének. Először is ki nem állhatták a lovagló embereket, s habár mint gentleman-nevelésű emberek, jól megtanultak lovagolni, érettebb éveikben jobban szerették a kocsi-ülést a nyereg-nél. Volt két pompásan összeillő hámos-lovuk s az utóbbi hónapokban hátas-lovat is vettek Beatricenak. De a leány eddigelé nem sok hasznát vette. Kisérő nélkül nem lovagolhatott, s ha element vele egy lovász, a hámos-lovak egyikét kellett elővenni. Így hát Beatrice csak akkor lovagolt, mikor a Talbert-testvéreknek nem kellett a kocsi, vagy pedig, ha véletlenül olyan kísérője akadt, mint a fiatal Purton.

E pillanatban lova egy állatorvos kezelése alatt volt, s így Purtonnak nem sok reménye lehetett. De a ló állapotáról szóló hivatalos jelentések egyre kedvezőbbek lettek s Miss Clauson remélte, hogy nemsokára használhatja is.

Purton ezuttal minden reggel átlovagolt, hogy megtudja, hazahozták-e már a Miss Clauson lovát. Nagyon szeretett volna a kisasszony számára idegen lovat bérelni vagy kölcsön kérni, de ajánlatát kereken visszautasították. Lehet, hogy Beatrice voltakép nem tulságosan kedvelte a lovaglást.

Frank, mikor a fiatalemberrel találkozott, ki a legdivatosabb lovagló öltözetet viselte, neveni, tréfálózni kezdett vele s kérdezgette, hogyan hangzanak a ló-páciensről szóló legutóbbi jelentések. Tudta, hogy Purton urfi egyszer-kétszer belovagolt Blacktownba, hogy a beteg ló állapotáról személyesen szerezzen meggyőződést.

Egy reggel azután, kimondhatatlan örömmel, úgy találta, hogy a ló hazakerült. Miss Clauson pedig kész volt sétalovaglást tenni.

Franknak meg volt az az élvezete, hogy tanuja lehetett elindulásuknak, a midőn is Purton urfi érezte és mutatta is, hogy egy jó lovas, kinek gondviselésére egy bájos hölgy van bízva, mennyivel különb lény a legjelesebb oxfordi professzornál is, a ki csak úgy dobálódzik a latin és görög mondatokkal.

Miss Clausonnak lóháton való megjelenését sürgősen leírni; de Mr. Carruthers, miután sokáig nézegette kecses, hajlós, de — fájdalom — tovatűnő alakját, belemélyesztette két kezét a zsebébe s nagy töprenkedve járkált a kertben. Azután egy időre átengedte magát kedvenc vakációi foglalkozásának, azaz végigterült a gyepen és nem csinált semmit.

Horace és Herbert ekkorára elvégezték háztartási teendőiket, meg a porolást, meg akármi egyébét, a mivel elfoglalva voltak. Kijöttek hozzá s nevelték lustálkodását. Frank hátratolta kalapját s álmosan nézett föl rájuk:

— Ni, Horace, hol vehetnék én itt lovat?

— Lovat!

— Azt. Egészen el is feledtem . . . Az orvosom lelkemre kötötte, hogy mihelyt magamhoz tértem kissé, adjam magamat a lovaglásra.

— Nem tudtam, hogy lovagolni tudsz.

— De tudok. Persze, csak afféle jámbor állaton. Meg tudom ülni a lovat — a mig le nem esem róla. A baj csak az, hogy akárhonnán esem le, akár lóról, akár létráról, mindig a fejemre pottyanak, mint a tollas labda.

— Használd az egyik hámos-lovat, — mondá Herbert.

— Mi meg majd a kétkerekűn járunk, —
tevé hozzá Horace.

— Szó sincs róla. Az nem illenék hozzátok. Nem elég tekintélyes jármű. Veszek magamnak lovat, s ha majd elmegyek innen, eladom. Bérelt lóra nem bízom magamat. Mondjátok meg hát, hová forduljak.

— De ez nagy döreség, Frank.

— Döreség! Mi a döreség? Az, ha az ember többet költ, semmint módjában van. Én pedig csak úgy hempergek a pénzben. Kiállhatatlanul gazdag vagyok. Nem félek a szabómmal találkozni. De még elégtételt kell szolgálnom az orvosomnak, s bevennem receptjeit, ha még annyiba kerülnek is.

Horace és Herbert látták, hogy komolyan beszél; szóltak hát kocsisuknak, s ennek utbagazítása mellett Frank még akkor délelőtt megalkudott egy lóra egy blacktowni csiszárral.

Mikor Blacktownból hazafelé ballagott, Beatrice és kísérlője utólérték. Meglassíták lovaik járását s néhány szót váltottak vele. Purton nagyon jókedvű volt s elragadóan leereszkedő.

— Beh kár, hogy nem lovagol, Mr. Carruthers, — mondá.

— Biz az kár. Maga leckéket adhatna. A boszu édes, hiszen tudja.

— Valamelyik reggel elhozom az apám vén lovát s adok önnek egy leckét. Merem állítani, hogy jó eredménynyel fog tanulni.

— Maga mindig jólelkű fiu volt, — mondá Frank hálásan. — Miss Clauson, mit gondol, meg tudnék én tanulni lovagolni?

— Attól félek, nagyon lusta hozzá.

— Magam is azt gyanitom. De nem háborgatom, Purton. Isten velünk.

A lovak elporoszkáltak, s Frank csendesen mosolyogva ballagott hazafelé.

Délután megérkezett az új ló, s természetesen nagy álmélkodásba ejtette Miss Clausont.

— Azt gondoltam, nem szeret lovagolni, — mondá a leány.

— Nem nagyon.

— Hát miért vett lovat?

— Mert önnel szeretnék lovagolni.

S azzal a gyors pillantással nézett rá, melyet Beatrice már jól ismert. A leány elfordult, szégyelve azt, hogy elpirult.

Egész este hidegen és tartózkodóan viselte magát, de a bátor fiatalember biztosra vette, hogy Purtont kiűtötte a nyeregből s Beatrice őt fogadja el kísérijének.

Purton urfi sokkal félénkebb volt, semhogy kíséretét másnapra is felajánlotta volna, — nem akart terhére lenni Miss Clausonnak. Így hát magányosan lovagolt ki. De ki írhatná le megbotránkozását, midőn nyugodt poroszkálása közben egyszerre csak Miss Clausonnal és Mr. Carrutherssel találkozott, s ez utóbbit olyan lónak a hátán látta, a milyen után ő már régóta sovár-gott! S a professzor még úgy ülte is meg a lovat, mintha értene hozzá.

Ez nagyon keserves látvány volt Purton urfinak. Nem is nézhette sokáig, s a kikerülhetlen üdvözlések és a Mr. Carruthers elmaradhatatlan ingerkedései után, vigasztalhatatlanul üggett haza.

VIII. FEJEZET.

A hosszú vakáció gyorsan telt. Az augusztus átolvadt a szeptemberbe s a szeptember csöndesen suhant el. A kert disze egyre jobban hervadt, s a kertész alig győzte tisztán tartani a hulló levelektől a porondos utat. De Frank Carruthers még mindig Oakburyben élvezte unokatestvérei vendégszeretetét. Miután a Miss Clauson lelki orvosául jelölte ki magát, nyilván nem akart addig távozni, a míg gyökeres gyógyulást nem idéz elő.

Aztán meg a napok elég élvezetesek is teltek. Lovagoltak, sétakocsizásokat tettek a kies westshirei halmokhoz, melyeknek tetejéről messzire ki lehetett tekinteni a tájra, sőt a távoli tengerre is. Mivel Horace hajtott, Herbert pedig mindig mellette foglalt helyet a bakon, Frank és Beatrice maguk ültek az elég tágas kocsiban, a mi egyiknek a kettő közül korántsem volt inye ellen való.

Volt ezenkívül társaság is. Kellemes vendégek jöttek el hozzájuk, s nyájas házigazdák fogadták őket, mikor ők mentek vendégnek. Frankot pedig mindezek annyira megkedvelték, hogy Horace és Herbert valóban büszkék voltak unokatestvérökre.

És végül ott voltak a gyalogséták Miss Clausonnal és mindenekfölött azok a gyönyörrel

teli ábrándos órák, a miket egymás mellett ülve töltöttek a sycomore-fa hűs árnyékában s beszélgettek mindenről a világon, az égről, a csillagokról. Vagy pedig úgy ültek ott, hogy Miss Clauson hallgatott, Frank pedig, rajta felejtve szemét bájos arcának vonásain, érezte, hogy a betegség, melyet most már ő is megkapott, idült és gyógyíthatatlan.

Szóval, megértheti akárki is, hogy ha Mr. Carruthersnek nem sikerült a Miss Clauson gyógyítása, ez nem azon mult, hogy nem volt hozzá elég alkalmá, sem azon, hogy tüzetesen nem tanulmányozhatta.

Magyarán kimondva: Frank szerelmes lett Beatricebe, s ez a szerelem csaknem az első pillanatban támadt. Épp olyan menthetetlenül rabjává lett azoknak a szürke szemeknek ő is, mint az érzelmes Mr. Mordle. Vajjon szerencsésebb lesz-e?

Mostanában Frank gyakran intézte magához e kérdést, mert időközben megismerkedett a lelkészszel, s megtudta, hogy Beatrice őt visszatartotta.

Nem Beatricetől tudta meg, ki, mint minden igazi nő, titkolni, s ha lehet, feledni iparkodott egy férfi csalódásának a történetét. Nem is Herberttől vagy Horacetól tudta meg. A Talbert-testvérek, bár épp úgy szerették a pletykát, mint minden férfi, a világ minden kincséért sem tettek volna ilyen közlést.

Maga Mr. Mordle értesítette Frankot.

Az erős lelkű, pezsgő vérű fiatal pap időközben visszaérkezett Oakburybe. Távolléte alatt a Talbert-testvérek fölkérték unokahugukat, hogy határozza el, milyen viszony álljon fenn jövőben Mr. Mordle és a Talbert-ház közt. S Bea-

trice azt az élénk óhaját fejezte ki, hogy Mr. Mordlet épp úgy fogadják ezután is, mint eddig.

Ezzel a határozattal a Talbert-testvérek nagyon meg voltak elégedve. Nagyon kellemetlen lett volna rájuk nézve, ha az egyházzal való viszonyt, bár csak közvetve is, meg kellett volna szakítaniok.

Igy tehát, midőn Mr. Mordle hazaérkezett, tudtára adták, hogy vasparipázzon át a Talbert-házba annyiszor, a mennyiszer csak tetszik. A mit aztán Mr. Mordle, mivel föltett szándéka volt, hogy szívét minél inkább megkeményítse azzal, hogy Beatricet semmi egyébnek se tekintse, mint barátnéjának, igen gyakran tett is meg.

Mr. Carruthers és Mr. Mordle így sűrűn találkoztak. Fölismerték egymás jó oldalait, s csakhamar olyan jó barátságban voltak egymással, mint vetélytársak, — legalább regényben, — még soha. Talán nem is voltak egyébiránt vetélytársak; mert ha a reménynek némi foszlánya megmaradt még a Mr. Mordle utiruháján s visszajött vele Angolhonba, ez nyomban és örökre semmivé lett, a mint Frankot és Beatricet együtt látta.

Ráismert a sors kezére, s fejet hajtott előtte, mint minden jónevelésű ember.

Kétségkívül azért, hogy magamagának bebizonyítsa, mennyire ki van gyógyulva, szánta el magát a fölhevülés egyik pillanatában arra, hogy elmondja Franknak, hogyan és miképpen járt.

A modor, melyben ez tette, megmutatta Franknak, hogy az ő titka korántsem titok a pap előtt. S bár a bizalmas közlést nem viszonzta hasonló bizalmas közléssel, nem is iparkodott új barátját tévutra vezetni.

Sajátságos mosolylyal nézett a papra.

— Nemde, nem várja tőlem, hogy sajnálkozásomat fejezzem ki? — kérdé.

— Nem. Nincs szükségem a részvételre. De legyen róla meggyőződve, hogy ha majd eljön az idő, a mikor önnek gratulálni lehet, őszinte szívből fogom ezt tenni.

— Ah, — mondá Frank mosolyogva, — igazán nemes, nagyon nemes gondolkozásmód...

S halk hangon tévé hozzá:

— Ha majd eljön az az idő . . .

Erre aztán gondolatokba merült, de gondolatai most is olyanok voltak, mint mindig; egy irányba tartottak s egy bizonyos ponton álltak meg.

Igy álltak a dolgok október kezdetén. Carruthers dr., miután a diagnózist teljesen, habár nem a legnagyobb elégedettséggel állapította meg, érezte, hogy közeledik a pillanat, midőn hozzá kell nyulni a végső eszközhöz is, mely a Miss Clauson betegségét örökre megszüntetni alkalmas. De azért kénytelen volt magának megvallani, — mint sok más orvos is, — hogy biz ő csak a sötétben tapogatózik.

Olyan orvosszerhez készült nyulni, a mely vagy gyógyulást idéz elő, vagy halált okoz, — halált, de nem a betegnek, hanem magának az orvosnak, a mi elég különös és páratlan dolog volt. Nem is csoda hát, ha ily körülmények közt habozott s egyre halogatta a végső kísérletet.

Épp ekkor történt, hogy a Talbert-testvérek nagy estélyt tartottak, — férfi-estélyt. A boldog meghívottak a következők voltak: Lord Kelston, ki pár napra jött le birtokára, Sir John Williams of Almandsthorpe, White ezredes, a szomszédos helyőrség parancsnoka, Mr. Fallon, a hirneves festő, a Royal Academy tagja, ki épp most az

oakbury-i fogadóban tartózkodott, s az őszi tájképek tanulmányozásával, vázolásával volt elfoglalva, meg Mr. Fletcher, Lord Kelston után a megye legnagyobb birtokosa.

Ezek Frankkal és a két házigazdával együtt éppen nyolcan voltak, — oly szám, melyen, a Talbert-testvérek elve szerint, soha sem szabad tulmenni.

A fenntebbi nevekből és jellemzésekből könnyű kitalálni, hogy a társaság gondosan és kellően volt összeválogatva. Az összeválasztás és mérlegelés oly dolog volt, a melyre a Talbert-testvérek legalább is olyan büszkék voltak, mint magára a finom, pompás ebédre. E kis társaságban, bármily csekély számu volt is, képviselve volt a tudomány, a művészet, a hadsereg, a földmivelés és a főnemesség. A legtökéletesebb társaság volt, a melyet a Talbert-testvérek csak kívánhattak.

De két nappal a meghívók szétküldése után olyan dolog történt, a mely baljóslatu volt az estély sikerére nézve. Lord Kelston levelet irt Horacnak, — amolyan bizalmas levelet, mely egy lordnak a tollából mindenkor kedves. Azt irta, hogy bátor lesz magával hozni egyik barátját, Mr. Simmonst is.

Mivel pedig ezzel a társaság tagjainak száma kilencre emelkedett, azaz páratlan lett, még valakit kellett meghívni, hogy az asztal két oldala arányos legyen.

Folytak is a komoly, fontos tanácskozások. Kit hívhatnak meg, ilyen rövid idő alatt, a ki méltó volna arra, hogy ily jeles társaságban helyet foglaljon? Sértve érezték volna magukat, ha valaki őket csak úgy hézagpótlónak hívta volna meg, s így nem csoda, hogy visszariadtak a lé-

péstől. De az asztal felére négy, másokra meg három vendéget ültetni még sem lehetett.

Frank egy darabig szótlanul hallgatta komoly tanácskozásukat, s azután megkísérlette, hogy segítse őket a bajukból.

— Hagyjanak ki engem, — mondá. — Én meg Beatrice (most már gyakran emlegette keresztnevéen) együtt fogunk ebédelni a gyermekszobában vagy a házfelügyelő szobájában. Whitaker majd kihozza nekünk a tálakat az ebédlőből. Nagyszerű lesz!

— De kedves Frank!

A Talbert-testvérek ez együttes fölkiáltása azt bizonyította, hogy ez az indítvány teljességgel elfogadhatatlan.

— Hivják meg hát Mr. Mordlet. Kitünő társalgó.

— Hm, hm, — dörmögött Horace, Herbertre pillantva, — aligha papnak való társaság ez . . .

— Aligha, — ismétlé Herbert, fejét rázva.

Végre nagynehezen abban állapodtak meg, hogy egy Mr. Turner nevű kereskedőt hívnak meg. Mr. Turner kereskedő volt ugyan, de nem közönséges szatócs, hanem kereskedők királya, sőt Horace szerint: császárja, a ki méltán sorakozott a vagyon arisztokráciájához. Bizonyosak voltak benne, hogy Mr. Turner két kézzel fog kapni a meghívón, ha megtudja, hogy Lord Kelstonnal fog egy asztalnál ülni, s korántsem fogja magát sértve érezni, hogy csak hézagpótlónak hívták meg.

Az estély napja és estéje elérkezett, s minden a legjobb rendben folyt. Az asztal-disz, eziüstmű, poharak a legtökéletesebbek, legcsillogóbbak, az étkek a legizletesebbek, az italok a

legfinomabbak voltak. De az est még sem sikerült egészen, s egyáltalában nem kellemes emléket hagyott a házigazdáknak. Mr. Turner, a bortól fölhevülve, az ő egyszerű kereskedői eszével sok olyat mondott, a mi a társaság egyes tagjaira nézve kellemetlen volt, s a Talbert-estvérek előzékenysége, vendégeik iránt való figyelmessége nem oszlathatta el a kedvezőtlen benyomást, melyet a kereskedőnek a többi, itt képviselt társadalmi rendekre tett megjegyzései keltettek.

Frank az asztalnál Fallon festő mellett ült, kivel élénk társalgást folytatott művészeti kérdésekről, s egyáltalában nem találta az estélyt olyan unalmasnak, mint ahogy előre képzelte volt. Lassankint azonban mégis megelégedte azt a tárgyat, és sokszor eszébe jutott Miss Clauson is, a ki bizonyára nagyon elhagyatottnak érzi magát. A fiatal emberek szeretnek magoknak azzal hizelegni, hogy az a leány, a kit szeretnek, ő nélkülök elhagyatottnak érzi magát.

Tudta, hogy ha majd a vendégek átmennek a társalgó-terembe, látni fogja Beatricet. A bácsik azt óhajtották, hogy ott legyen, s a Talbert-házban nem volt szokás az ebédlőből egyenesen a pipázóba menni át.

Igy, mialatt Horace és Herbert vendégszerető, de nem tulságosan erőltető gondossággal ügyeltek arra, hogy a csinos formájú velencei palackok körüljárjanak, Mr. Carruthers összeszedte bátorságát, hogy elosonjon a társaságból, s fölvidítani menjen a Miss Clauson magányát.

E magánynak a gondolata annyira zaklatta, hogy nem állhatta tovább, s mialatt Horace mély beszélgetésbe volt elmerülve Lord Kelstonnal, észrevétlenül elhagyta az ebédlőt, s az előcsarnokon átmenve, benyitott a társalgó-terembe.

A társalgóterem ajtaja, mint a Talbert-házban minden ajtó, zajtalanul végezte kötelességét. Vannak emberek, kiknek az ajtaja mindig nyikorog és csapódik, éppen úgy, mint némely embernek a cipője mindig recseg. A Talbert-testvérek cipője sohasem recsegett. A Talbert-testvéreknek egy ajtajok sem nyikorgott.

Frank tehát ott állt a szoba puha szőnyegén s nézte Miss Clausont, a kinek fogalma sem volt arról, hogy magánya most már megszűnt.

A zongora előtt ült. Kezei a billentyűkön voltak, de nem csaltak ki belőle hangokat. Beatrice komoly szemmel tekintett a messzeségbe — keresztül azon a csinos rózsafaszekrényen, mely válogatott, ritka porcellán-remekekkel telerakva állott a szemközt való falnál.

Gondolatai, szomorúak vagy édesek voltak bár, az álmok országában kalandoztak.

Frank mozdulatlanul szemlélte. Tudta, hogy helytelenül cselekszik; tudta, hogy figyelmeztetnie kellene őt ittlétére; de a kép olyan istenien szép volt, hogy akaratlanul is elmerült nézésébe.

Beatrice teljes toilletében volt; ha öltözéke ellen egyáltalában kifogást lehetett tenni, az az lett volna, hogy korához képest nagyon is komoly volt. Karja és nyaka féhéren csillogtak elő a ruha fekete satinjéből, mely úgy illett rája, a mint ruha csakis ilyen termetre illik. A dús barna haj ügyesen és szépen volt összefogva, s egyetlen drágakő vagy akár virág sem zavarta eredeti pompáját.

Nem csoda, ha Mr. Carruthers néma bámulattal állt mögötte.

S a mint nézegette, azt látta vagy vélte látni, hogy könyök gyűlnek azokba a szürke szemekbe.

Ez több volt, mint a mit ember megállhat.

Mr. Carruthers mind e mai napig azt erősíté magában, hogy mikor a szobába belépett, nem volt szándéka a végső lépést megtenni. El is hihetjük neki, mert valószínűlén, hogy pár perc múlva egy csapat éltes uri ember fog betódulni, az alkalom nem volt éppen kedvezőnek mondható.

Világos tehát, hogy csakis a pillanat benyomása alatt cselekedhetett.

Nem is tudta, hogyan volt hozzá bátorsága, de mielőtt Beatrice hátrapillanthatott volna, már ott volt mellette, karja derekára fonva, — a zongoraszék veszedelmesen megkönnyíti az ilyesmit: nincs háta — s szenvedélyes ékesszólással mondta neki, hogy szereti, szereti! . . .

A lángoló fiatal Frankban nyoma sem volt a szegény Mr. Mordle reménytelenségének.

De hogyan fogadta mindezt Beatrice? Halk sikoltással, melyben talán ijedség, talán harag volt kifejezve, szökött fel, s egy pillanatig mérően nézett az ifjura, míg arca olyan sápadt volt, mint a halál. Azután szó nélkül fordult meg, s az ajtó felé sietett.

Frank olyan arccal, mely épp oly halvány volt, mint az övé, futott utána s állította meg. Megragadta kezét.

— Beatrice, hát semmi mondanivalója sincs? Semmi?

A leány keble zihált. Ugy tetszett, mintha összeszorítaná fogait. Egy hanggal sem felelt.

— Beatrice, nem szól? Nem mondhatja azt, hogy szeret? Feleljen.

Tréfának, könnyedségnek árnyéka sem volt a fiatalember modorában. Olyan embernek a

magaviselete volt az, ki életét vagy halálát tudja a kockán.

— Feleljen. Mondja, hogy szeret, — ismétlé.

— Nem lehet, — mondá Beatrice komoran.
— Bocsásson.

Frank szó nélkül ejtette el a leány kezét. Még az ajtót is kinyitotta előtte s betette utána. Azután borus arccal állott meg a szoba közepén, nézegetve a sima ajtót s azon tünődve, hogy nem álmodik-e, hogy mióta ide belépett, csakugyan megjátszotta-e a nagy játékot s el is veszítette?

Ha Frank Carruthers utána mehetett volna Beatricének a szobájába, látta volna, hogy ez mint vetette magát ágyára s fakadt görcsös zokogásra. Látta volna, hogy a komor Mrs Miller mint megy oda hozzá, ölelgeti, csittítja, kérleli. Látta volna, mint öltének a cseléd éles vonásai sötét, elszánt kifejezést — kifejezést, mely sajátos ellentétben volt azzal a gyöngéd odaadással, melylyel kesergő urnőjét körülvette.

De Frank mindezt nem láthatta, s ha látta volna is, nem tudott volna meg belőle semmit.

IX. FEJEZET.

Mikor Beatrice a szobát elhagyta, Frank mozdulatlanul állt ott néhány pillanatig. Nem volt képes helyzetét egyszerre fölfogni. Homályosan, révedezve látta, hogy ez a hajótörés mily óriási változást idéz elő egész életében, de vissza-riadt annak az elgondolásától, hogy ezentul milyennek kell lenni életének, kihalván belőle az a szerelem, a mely nélkül — most már ugy tudta, — nem élet az többé.

Nem birta megérteni. Nem birta elhinni. Frank Carruthers, bár eléggé föl tudta magát becsülni, nem volt nyegle, hogy egy nőnek minden csekély nyájasságát, apró figyelmességét arra magyarázza, hogy már lángol is érte.

Habár hetek óta udvarolt már komolyan Beatricenak, a leánynak egyetlen olyan tette sem volt, a melyre ezzel a gondolattal mutathatott volna: „ez nyujtott reményt s biztatott tovább“. Nem érezte kezét kezében maradozni. Nem látta arcát pirba borulni, mikor hozzá közeledett. Nem érte rajta azokat a komoly szürke szemeket, hogy olyan kifejezéssel szögeződtek volna reá, a melyet a szerelmesek könnyen kitalálnak.

Talán éppen mindannak a hiánya, a mi kacérsággal és bátoritással határos, tette Frankra nézve olyan kíváнатossá azt, hogy a leányt elnyerje.

És mégis, volt valami, — nem tudta, nem merte meghatározni, hogy mi, — de volt valami a leány modorában, a mi, nevezetesen az utolsó néhány napban . . . nos hát, hogy csak keveset mondjunk: nagy öröme szolgált. Azt képzelte, — lehet, hogy csak képzelet volt, — hogy Beatrice most mintha másképp beszélne vele, mint előbb, sőt mintha másképp nézne is rá. Igen, kellett lenni valaminek, mert, habár nem foglalta szavakba e gondolatot, Carruthers jól tudta, hogy ha Beatrice most is olyan lett volna hozzá, mint ismeretségök első idejében, semmiféle szerelem, bármilyen hatalmas is, nem kényszeríthette volna őt arra, hogy föltegye azt a kérdést, melyet az imént olyan szomorú s talán előre nem látott eredménnyel tett föl.

E fiatalember könnyed külseje büszke, érzékeny természetet palástolt. Ha a remény teljesen távol lett volna tőle, nem tárta volna föl szívét ama nő előtt, kit legjobban szeretett a világon.

De nem kárhoztatta a keserű csalódásnak még az első pillanataiban sem. Hogy most már mindennek vége, azt jól tudta. Ugy érezte magát, mintha el volna kábulva. Nem tudta érteni, nem láthatta semmi okát szerelme ilyen hirtelen és megmásíthatatlan visszautasításának.

— Ki kell mennem, hogy jól átgondoljam az egészet, — mormolá. — Nem tudok gondolkodni ebben a szobában, mely az ő ruhájának illatával van tele.

Lehajlott s fölvetett egy virágot, mely a Beatrice ruhájáról eshetett le. A zongoráról egy keztyűt vett fel.

— Milyen egyenlővé teszi a szerelem az embereket, — mondá gunyorosan. — Nevetünk a mások ostobaságán, s mikor reánk kerül a sor,

mi is úgy cselekszünk . . . Egy keztyű! Egy virág! Mindennapi szerelmi jelképek; még csak eredetiség sincs bennök. Milyen bolond vagyok!

De azért mind a kettőt megtartotta s kétségkívül annyi vigaszt meritett belőlök, mint a mennyit az ilyen holmik egyáltalában nyújtani szoktak.

Azután fogta kalapját s megfeledkezve az egész estélyről, kiment a kertbe, hogy zavartalanul gondolkozhassék. Látszólagos nyugodtsága mellett is nagyon fölindult lehetett, mert a gondolkozás műveletét azzal kezdte, hogy olyan mélyre vájta bele sarkát a gyönyörű sima porondba, hogy másnap reggel félóraig volt dolga a nehéz vashengernek, a míg elegyengette. Azután pedig a szenvedély e kitörését megröstelve, lement a kert végébe s az októberi hüvös, nyirkos levegővel nem törődve, levetette magát egy padra, számot iparkodva magának adni arról, hogy mi és miért történt, s hogy mennyiben van ennek hatása az ő jövőjére.

De bármint gondolkozott is, és bizvást feltehetjük róla, hogy okos gondolkozó fő volt, csupán három következtetésre tudott jutni, a melyek egyenkint éppen nem voltak kielégítők, együttvéve pedig még kevésbbé. Először is: jobban szerette Beatricet, mint valaha; másodszor: nem értette, hogy Beatrice miért utasította vissza; harmadszor: miután egyszer megkért egy nőt, hogy legyen hitvese, a világ minden kincseért sem fogja azt a kérést ismételni.

— Nem, nem kunyorálok, — mondá magában Frank. — Úgy látszik, a legtöbb ember kunyorál, mikor szerelmes. Én, Isten bizony, nem! Ebben az egyben legalább eredeti akarok lenni, ha ki kell is tépnem a szívemet.

Ezek a szavak természetesen a harmadik következtetésre vonatkoztak, — olyan föltevésre, melyet a szerelem mindig meghazudtol. Vegyünk egy büszkébb férfit, mint Mr. Carruthers, a ki épp oly reménytelenül szerelmes egy nőbe: az a nő, ha akarja, egy esztendőnek minden hetében kaphat tőle egy vallomást soha el nem enyésző szerelméről. Óh, igen, minden szerelmes tud „kunyorálni“, ha kell.

Egyszerre csak különös szeszélye támadt ennek a mi szerelmesünknek. Elmegy s meglátogatja Mr. Mordlet. Nem mintha föl akarta volna tární bánatát a pap előtt, — ez is egy neme lett volna a kunyorálásnak, — de némi keserves elégtételnek látszott együtt lenni azzal az emberrel, ki ugyanazon a sziklán szenvedett hajótörést, mint ő. Aztán meg Mordle bizonyosan Miss Clausonról fog beszélni, — mindig azt cselekszi...

— Milyen bolond is vagyok! — mondá Frank keserűbben, mint valaha.

De azért mégis elment a Mr. Morlde lakására.

A fiatal pap, a mint vendégét belépni látta, fölugrott s vidáman üdvözölte.

— Hahó! — kiáltott föl, — ön itt? Mi ujság?!

— Semmi. Csak eljöttem egy kicsit szivarozni, meg csevegni.

— Azt gondoltam, hogy van otthon része mind a kettőben . . . Ma este nagy dárídó van a házban.

Frank meghökkent.

— Erről tisztára megfeledkeztem, — mondá az ő szokott önuralma nélkül.

— Megfeledkezett! No, Horace ur nehez-

telni fog érte Herbert urnak meg legalább is rosszul fog esni. De már mindegy. Ön itt van.

S Mr. Mordle, mialatt ezt mondá, sűrűgve járt-kelt a szobában. Kinyitott egy fiókot, kivett belőle egy skatulya szivart s azután becsapta a fiókot. Kinyitotta a pohárszék ajtaját, kivett egy palack szeszt s azután becsapta az ajtót.

Azután a szivart, a szeszt, egy vizes üveggel, meg egy pohárral együtt lecsapta az asztalra Frank elibe, s várta, hogy ez lásson hozzá.

De Mr. Carruthers némán és mozdulatlanul ült ott.

Nézegette Mr. Mordlet, kinek az arca még most is meg volt barnulva a több heti utazástól s ki a legpóriasabb egészségnek látszott örvenni. Frank azon tűnődött, vajjon a pap is olyan boldogtalannak érezte-e magát, mint ő most, mikor Miss Clauson visszautasította. Ha igen, s ha Mr. Mordle csakugyan le tudta győzni fájdalmát, akkor bizony erősebb és tiszteletreméltóbb férfi, mint ő.

Frank olyan mélyen belemerült ezekbe a gondolatokba, hogy észre sem vette a pap fürkésző pillantásait.

— Nézze, Carruthers, — szólalt meg egyszerre Mr. Mordle. — Ön megfedkezik egy estélyről, a melyben részt kellene vennie. Ide jön csevegni és szivarozni. És sem nem cseveg, sem nem szivarozik. Mit jelentsen ez?

— Semmit.

Frank összeszedte magát, s szivarra gyujtott.

— Semmit! — ismétlé Mr. Mordle. — Ez azt teszi, hogy: mindent.

— Nos hát, mindent.

— A „minden“ pedig, az én fölfogásom szerint, azt jelenti, hogy . . . Mondja meg, Mr. Car-

ruthers, hogy mit jelent. Kivánhatok önnek szerencsét?

A fiatal papnak összeszorult kissé a torka, de azért erőt vett magán.

Frank elcsodálkozott azon, hogy barátja milyen hamar kitalálta, hogy mi történhetett vele. A szerelmes emberek mindig csodálkoznak a mások rendkívüli éleslátásán.

— Kivánhatok szerencsét? — ismétlé Mordle.

— Kivánhat, a mit akar; de a tény az, hogy társak vagyunk a szerencsétlenségben.

— Megtette a kísérletet?

— És kudarcot vallottam.

Frank nyersen vetette oda ezt a három szót. Mordle olyan volt, mint a megtestesült álmélkodás. Kezet nyújtott vendégének.

— A manóba is, — mondá Frank, — nincs szükségem száanalomra! Ha ön elbirta, azt gondolom, én is el fogom birni.

— Az ön esete nem olyan, mint az enyém volt. Ön bizonyosnak tartotta a sikert.

— Gondolja? Nos hát, akkor csak olyan csalódás ért, mely az ilyen kora embereknél szinte természetes.

— Nem értem.

— Minél idősebb lesz az ember, annál inkább van kitéve csalódásoknak. Harminc és negyven közt levő férfi sokkal könnyebben áltatja magát abban a hiedelemben, hogy egy nő szereti, mint a husz éves tacsókó.

— Lám, — viszonzá Mr. Mordle, — ez teljesen új dolog előttem. Hadd gondolkozzam csak rajta.

Mr. Mordle szerette a vitatkozásnak ezt a módját. Pár pillanat múlva föltekintett.

— Téves az okoskodás! — mondá. — A husz éves fiu, a ki szerény és jólelkű, semmi okot sem láthat arra, hogy egy nő megszeresse. A harminc éves ember, a ki, tegyük föl, sikerrel haladt az életben, összemérte erejét másokkal, okvetlenül érzi, hogy méltó egy nőnek a szerelmére. No lássa . . .

— Mindegy, — mondá Frank, — akárhogyan veszi is.

Mr. Mordle rátette kezét a fiatalember vállára.

— Nézze, — mondá, — hallgasson a tanácsomra. Ne vegye végleges válasznak a „nem“-et.

— Kétszer nem fogok megkérni egy nőt, hogy a hitvesem legyen, — mondá Frank, visszaidézve emlékébe utolsó következtetését.

— Ezt az egyet bizony megkérheti huszszor is és boldognak érezheti magát, ha huszonegyedszerre megkapja. De husz kérésre nem lesz szükség, Beatrice szereti önt, Carruthers.

— Badar beszéd.

— Sohasem szoktam badarságot mondani. Láttam önöket együtt. Figyelmesen vizsgáltam mind a kettőjüket. Láttam azt, a mit ön nem látott, s még egyszer mondom: ne fogadja el válasznak a „nem“-et.

— Beszéljünk egyébről, — mondá Frank.

Eszébe jutott, hogy mennyivel könnyebb dolga és higgadtabb ítélete van annak, a ki a játékot csak nézi, mint magának a játékosnak. Azt a veszteség nem bántja.

Más valamiről beszéltek, de ez a valami, mint mindig, mikor az ember szerelmes, folyvást csak egy dolog körül forgott.

Végre Frank eldobta szivarját s jó éjszakát kívánt Mr. Mordlenak. A papnak az a vidító

biztatása, hogy nem szükséges kétségbeesni, csilapítóan hatott reá, habár még most is fogadkozott, hogy nem fog „kunyorálni“ s nem kéri meg másodsor Beatricet.

Mr. Mordle pedig, mikor vendége eltávozott, fölegyenesedett s helyeslően veregette meg mellét.

— Nagylelkűség, valóban nagylelkűség volt így támogatni egy vetélytársat, — mondá magában. — De hát én ki vagyok gyógyulva, s így könnyen megtehettem.

Mindig azzal biztatta magát, hogy ki van gyógyulva. Talán ugy is volt. Hanem azért tiszt. Mordle Sylvanus ur mai napig is nőtlen ember.

Frank visszatért a Talbert-házba, s úgy mentegetőzött, a hogy csak tudott. Iszonyu fejszaggas vete elő s kénytelen volt kimenni a szabad levegőre.

Különös, Miss Clausont is fejszaggas üzte — nem ki a szabad levegőre, hanem föl a szobájába.

— Vihar van a levegőben nyilván, — mondá Herbert, ki valamennyi ember közül a legkevésbbé volt gyanakvó.

X. FEJEZET.

Tizenegy óra után az utolsó vendég is elhagyta a Talbert-házat, s Horace és Herbert megkönnyebbülten sóhajtottak föl, hogy nagyobb kellemetlenség nem történt. A vendégek egyenkint búcsuztak el házigazdáiktól s azután megkezdődött az ablakok bezárása.

Frank komor egykedvűséggel nézte a Talbert-testvéreket, a mint ablakról-ablakra jártak s a szárnyakat, reteszeket próbálgatták. Még azon sem mosolyodott el, mikor Horace nagykomolyan olvasta bele a késeket, villákat és kanalakat a Whittaker kosarába, — mert vendégség alkalmával a tartalékban heverő disz-evőkészlet került az asztalra, — míg Herbert két félig kiüritett palackot töltögetett össze egy teli palackká.

A házi teendők végre el voltak végezve, a palackok eltéve, az evőkészlet csinosan belerakva a zergebőr-tokokba, hogy aztán elzárassák újabb használatig a tűzálló szekrénybe.

Horace és Herbert ránéztek Frankra:

— Lefeküdjünk-e, vagy fönn szeretnél még maradni?

Frank fölrezzent merengéséből. Legkisebb kedvet sem érzett a lefekvéshez.

— Ha nem bánjátok, — monda, — bemegyek a könyvtárba s megírok egy pár levelet. A

friss levegő úgy kiverte a szememből az álmot, hogy még sokáig nem fogok elaludni.

A Talbert-testvérek természetesen belenyugodtak a Frank kívánságába, de csak azért, mert nem akartak udvariatlanok lenni, Whittaker parancsot kapott, hogy vigye be a lámpát a könyvtárba, s Frank jó éjszakát kívánt unokabátyjainak.

— Kérlek, ne sajnáld előbb jól lecsavarni a belet s csak azután fujd el, — mondá Horace.

— És, — könyörgött Herbert, légy olyan szives, fordítsd a visszájára a lábszőnyegeket, ha majd aludni térsz. Ugy sokkal tovább eltart.

Frank megígérte ezt, s eltűnődött azon, hogy a lábszőnyegnek miért van olyan természete, hogy az éjszakai és hajnali levegő megárt neki.

Azután bement a könyvtárba, bezárta az ajtót, s egyedül volt gondolataival.

Nem szükséges ezeket elősorolnunk. Ismerjük már mindnyáját, s itt a magányban korántsem lettek vidámabbak. Végre Frank maga is rájok unt s hogy megszabaduljon tőlük, levelet akart írni egy ismerősének.

De a toll és tinta látása hatalmas kísértést támasztott benne, hogy ezek segítségével még egyszer elmondja Beatricének azt, a mit már elmondott, valamint azt is, a mit még elmondani akart, mikor Beatrice olyan hirtelen magára hagyta.

Azonban büszkesége nem engedte, hogy ilyen hamar megmásítsa utolsó elhatározását.

Ekkor aztán az olvasással tett kísérletet. Természetesen a költészethez folyamodott. A szerelmes ember épp oly ösztönszerűen fordul a költészethez, mint a kacsza a vízhez. Tennyson't vette le a polcra s életében ezuttal rokonszenvezett

először a *Locksley Hall* hősével. Ezután Mrs Browningnak egy kötetére bukkant s mindent elolvasott a költőről, ki bár szenvedélyesen szerette Lady Geraldinet, mégis elég vastagfejű volt, hasonló érzelmet nem fedezni föl ő ladységében.

Éppen a mint ahhoz a helyhez ért, a hol a bájos hölgy éjnek idején jó el, s az ablakon menve be a költőhöz, kissé szokatlan módon tesz neki vallomást, — halk kopogtatást hallott a könyvtár-szoba ajtaján.

Különös, habár nem éppen természetellenes gondolat villant agyába. Talán egy második Lady Geraldine féle jelenet van készülőben? Lehetséges-e, hogy Beatrice . . .

Oda szaladt az ajtóhoz s fölrántotta. A küszöbön nem Beatrice állott, hanem — keserű csalódás! — Mrs Millernek, a dajkának feketeruhás alakja.

Vajjon mit akarhat tőle ez a mogorva, érdektelen asszony ilyen késő éjjeli órában?

— Ön az, Mrs Miller? . . . Történt valami?

— Bemehetek? — kérdé az asszony.

— Jöjjön. Mit tehetek érdekében?

Mrs Miller belépett a szobába s gondosan csukta be az ajtót. Frank egyre jobban bámult. Akaratlanul is arra gondolt, hogy milyen zokon vennék a Talbert-testvérek, ha megtudnák, hogy ő éjfél után egy órakor a ház egyik nőcselédjével társalog.

— Szabad lenne egy pár szót szólnom önnel, Mr. Carruthers?

Tisztelettel, de olyan hangon tette a kérdést, mint a ki biztosra veszi a feleletet.

— Csak szóljon bátran, — mondá Frank nyájasan. — De talán valami baj van a házban?

— Semmi más, mint a mit ön is tud.

E szavakban célzás rejlett, melyet Frank félre nem érthetett. Azt magyarázta ki belőle, hogy Mrs Miller értesülve van a történetekről. Ez rosszul esett neki. Ime, már a cselédek is tudják, hogy Beatrice őt visszautasította.

— Nos hát, halljuk, mi mondani valója van.

A különös látogató rátette kezét a fiatalember karjára. Magas nő lévén, arca a középtermetű Frankéval egy vonalban volt, s Frank, ki eddigelé nem igen ügyelt a dajkára, csak most látta azt a különös, vad tekintetet ezekben a sötét szemekben, melyek a bágyadt, fehér arcból kifénylettek.

Azon kezdett tüdődni, vajjon helyén van-e ennek az asszonynak az esze. De Mrs Miller józanul, habár szenvedélyesen beszélt.

— Mr. Carruthers, — így kezdé, — mondja meg nekem, mennyire szereti Miss Clausont?

Ez a váratlan kérdés épp úgy megdöbben-tette, mint fölingerelte a fiatalembert. Összevonta szemöldökét.

— Nem szoktam bizalmas közléseket tenni idegennek.

Azt akarta mondani: „cselédeknek“, de természetesen nem engedte.

— Óh, Mr. Carruthers, ne értsen félre. Mondja meg (az asszony megdöbbenő komolysággal beszélt), mondja meg: nyugtassa meg a lelkemet. Hadd tudjam, hogy szívvvel, lélekkel szereti, hogy szentnek tartja azt a földet, a melyre lép, hogy imádja, gondját viselné, hű tudna lenni hozzá mindhalálig! . . . Mondja ezt és tegyen boldoggá . . . Óh, bizonynyal nem szégyenli, hogy szereti őt?

Az asszony modora olyan megkapó volt, hogy Frank egy pillanatra elfeledte, hogy cseléd áll előtte.

— Nem, — mondá lassu hangon, szemét a tulsó falra függesztve, — nem, nem szégyenlem, hogy szeretem. Hogy önnek mi köze van hozzá, azt nem tudom, de szeretem urnőjét úgy, a mint nőt férfi csak szerethet.

Az asszony lehajolt s megcsókolta a fiatal-ember kezét. Mormogott valamit, a mit Frank nem értett. A legtöbb férfi, ha nem király, vagy herceg, nem szereti, ha megcsókolják a kezét. Frank sem szerette.

— Van még valami mondanivalója? — kérdé.

— Csak egy. Fog várni?

— Várni! Mire?

— Ő rá, Miss Beatricere . . . Óh, Mr. Carruthers, nem fog hallgatni a fölháborodás szavára, hogy odadobja magát az első csinos képű nőnek, a ki rámosolyog, ugy-e? Várni fog arra a nőre, a kit szeret . . . öt, tiz, husz évig is talán?

Beleragadt a fiatalember karjába s szeme esdeklően tekintett rá.

— Sohasem veszek el más nőt, — mondá Frank.

— Nem, soha. Várjon reá. Az öné lesz ő végre.

A fiatalember agyában egy gondolat villant meg. Vajjon ez a különös asszony a maga szántától jött-e hozzá, vagy Beatrice küldte-e? Szive hevesen dobogott.

— Miss Clausonnak az üzenete ez? — kérdé.

— Nem. Miss Beatrice nem üzenetet cseléddel. Nincs tudomása arról, hogy idejöttem. Nem fogja neki megmondani, Mr. Carruthers, ugy-e? Igérje meg, hogy nem mondja meg neki!

Arca, annak az elgondolására, hogy Mr. Carruthers megmondhatja urnőjének ezt az éjjeli

látogatást, még halványabb lett. Olyan aggódás volt rajta kifejezve, hogy Frank sietve nyugtatta meg, hogy nem fog szólni a dologról. Különös volt bár ez asszony modora, valami azt mutatta Franknak, hogy javát akarja.

— Sohasem bocsátaná meg, ha megtudná!

Mrs Miller rémulten suttogta ezt, mintha ez az eshetőség nagyon is szörnyű dolog lenne.

— Mondja meg már most, miért törődik az én dolgommal? — kérde Frank.

— Miért törődöm! Mert ő mindenem nekem ezen s a másvilágon. Mert megölném magamat, hogy testi vagy lelki szenvedéstől megóvjam . . . Hallgasson meg, Mr. Carruthers. Évekkel ezelőtt — tizenhét-tizennyolc éves leány volt akkor — éhenveszéstől, haláltól, s még rosszabbtól mentett meg. — Ennem adott, kiruházott, visszaadott az életnek s gondoskodott róla, hogy megélhessek . . . Azt mondom önnek, Mr. Carruthers, hogy ha egyik lábammal a mennyország kapujának arany-küszöbén állanék, s látnám magát az Istent és angyalainak seregét, hallanám az üdvözülték hárfáinak zengését, s alattam a pokol tüzes örvénye lángolna . . . ha tudnám, hogy lábam visszahúzásával biztosítom az ő boldogságát: visszahúznám és elkárhoznám örökre.

Keskeny arca szinte kiszélesedett, mialatt ezt a rémséges fogadkozást elmondta. Mindenestre tulzott volt egy nőnek más nő iránt való ilyen odaadása. De a nők szeretetének a mélységét sohasem mérték még meg.

Még Frank is, a kiről pedig gondolhatjuk, hogy Beatricet a legtulzottabb imádásra is méltónak tartotta, érezte, hogy Mrs Miller rajongó érzelmeinek ez a leírása sokkal fellengősebb, sem-

mint a helyzethez illenék. De mivel azt a nőt di-
csőitette, a kit ő szeretett, szíve ellágyult iránta.

— Ez merő bálvány-imádás, — mondá nyá-
jasan.

— Nevezze a hogy tetszik. Ugy gondolko-
zom, a mint beszéltem.

— S mivel őt olyan nagyon szereti, azt
óhajtja, hogy jövője az én kezemben legyen, mert
akkor boldog lesz?

— Igen, Mr. Carruthers. Napról-napra vizs-
gáltattam önt, s láttam, hogy szereti. Kérdezős-
ködtem utána s csak jót hallottam felőle. Aztán
meg . . .

Mrs Miller habozott. Frank azt remélte,
hogy mondatát valami olyan értesítéssel fogja be-
fejezni, a mely felvilágosítást nyújt Beatrice ér-
zelmei felől. Milyen szívesen hallotta volna Mrs
Millertől azt, hogy nem ok nélkül biztatta őt az
imént, hogy várjon.

— Nos, aztán? — kérdé midőn látta, hogy
az asszony habozik.

— Önök mind a ketten a kiválasztottak kö-
zül valók, — viszonzá sajátságos ünnepélyes
hangon Mrs Miller. — Homlokukon van a
pecsét.

— Mit akar ezzel mondani? — kérdé Frank
elképedve.

Mrs Miller összekulcsolta kezét, szeme külö-
nös fénynyel csillogott.

— Mit? — kiáltá olyan hangosan, hogy
Frank az ajtóra nézett, vajjon be van-e csukva.
— Mit! Lehetséges-e, hogy az áldottak, a kik
szentekül vannak kiszemelve, e földön jártukban
nem is tudnak róla? Pedig én látom, leolvasom
az arcáról, meg a Miss Beatricéről, „sokan van-

nak a hivatottak, de kevesen a kiválasztottak“... Önök a kevesek közül valók.

— Oh! — mondá Frank, ki most már érteni kezdte, hogy vallásos rajongóval van dolga. Ámulását szánakozó kíváncsiság váltotta föl, némi gunynyal vegyülve.

— Ha ezt az ember elhihetné, nagyon derék dolog volna, — mondá. — Mondja csak, miért olyan bizonyos ön felőlünk? A mi hitünk nyilván egészen más, mint az öné.

— Hit! — tört ki Mrs Miller. — Önök előbb választattak ki, semmint hit volt a világon. A kiválasztottak homlokán ott van már a pecsét, mikor legelsőt lélekzenek. Lehet, hogy egy pogány, a ki sohasem is hallotta az isten nevét, fog a nagy trónus lépcsőjén ülni, míg azok, a kik szentekül éltek e földön, az örök tűzbe jutnak.

— Ez a legridegebb predesztináció tana, — mondá magában Frank. — Miért olyan bizonyos ön, Miss Clauson felől és én felőlem? — kérdé.

— Mert az arcukról olvasom. Boldogok lesznek a földön és a mennyekben.

A humoros hajlamu Franknak kedve lett volna megkérdezni Mrs Millertől, hogy milyen sors vár a szelid Horacera és Herbertre, az ő nyájjas szívökkel és vénasszonyos szokásaikkal. Sőt azt is szeretete volna tudni, hogy mi lesz a derék Whittakerből, meg a furfangos kocsisból, a ki az ő lóvásárlásán, mint utólag kisült, takaros baksist szerzett. De nem tette föl a kérdéseket.

Látta, hogy az, a mi neki mulatság, ennek a szegény izgatott asszonynak halálos gyötrelme. Nem kívánt teológiai vitába bocsátkozni, jól tudván, hogy a predesztináció híveit a legügyesebb oxfordi vitázó sem képes okoskodásukból kifor-

gatni, s a teologia különben sem volt neki kedvenc tárgya.

Igy hát beérte annak az udvarias reménynek a kifejezésével, hogy Mrs Miller nyilván a saját üdvözlése iránt is meg van nyugodva.

— Én! — kiáltott föl az asszony, s testén a rémület borzongása futott végig. — Éjjel-nappal imádkoztam, éjjel-nappal könyörögtem, hogy nyilatkozzék kérdésemre az ég, hogy valaminő jellel adja tudtomra sorsomat. A felelet megadatott.

— Nos, reménylem, hogy kedvező, — mondá Frank nyájasan.

Az asszony előrehajolt s ismét megkapta a fiatalember karját.

— Én egyike vagyok a „sokaknak“, — mondá halk, rémes suttogással.

Arca a legnagyobb reménytelenséget fejezte ki. Frank szíve mélyéből szánta a szerencsétlent.

— Jó asszony, — mondá, — az ön hite egyszerűen rettenetes. Iparkodjék tőle megszabadulni, s bizzék abban, hogy mindenki számára van irgalom, a ki jámbor szívvvel könyörög érte. Menjen, beszéljen Mr. Mordle tisztelendő urral, vagy más valakivel, a ki lelkiekben intézkedni hivatva van. Most pedig, úgy vélem, jó éjszakát kívánhatunk egymásnak.

— Jó éjszakát, Mr. Carruthers. Köszönöm a szíveségét, — mondá Mrs Miller, az ő rendes nyugodt és alázatos modorával.

Lehajtott fővel, egész valójában a reménytelenség kifejezésével ment lassan az ajtó felé.

Carruthersnek egy gondolata támadt.

— Várjon egy pillanatra, — mondá.

Az asszony megállott s kérdően tekintett rá.

— Néhány sort szeretnék írni Miss Clauson-nak, — tevő hozzá Frank.

— Szerelmes levelek semmit sem érnek, Mr. Carruthers.

— Nem szerelmes levél! — mondá Frank boszusan.

Mrs Miller várakozott.

Frank elővett egy iv papirost. Azok után, a mik történtek, érezte, hogy nem szólíthatja „Kedves Miss Clauson“-nak; „Kedves Beatrice“-nak pedig nem merte szólítani.

Megszólítás nélkül kezdte hát a levelet, mely különben is nagyon rövid volt. Ime:

„Most, miután kérdésemet megtettem s ön megadta rá a feleletet, mondja meg, jobban szeretné-e, ha azonnal elmennék innen, vagy pedig itt maradnék még egy ideig, a mint szándékoztam.

Hive

F. C.

Odaadta a levelet Mrs Millernek, ki vonakodva vette el.

— Nem irt bele semmi bántót? — kérdé.

— Nem. Legyen nyugodt.

— És megígéri, hogy várni fog?

— Kénytelen vagyok vele, akár tetszik, akár nem, — mondá Frank némi keserűséggel.

— Jó éjszakát kívánok.

Mrs Miller meghajtotta magát s nesztele-nül suhant ki a szobából.

Frank ismét elmerengett. Milyen különös, hogy e pár óra alatt, a mióta Beatrice visszautasította, ketten is mondták neki, hogy várjon és reméljen: Mordle, az ő vidám, kedélyes modorában és Mrs Miller az ő komor, félig eszelős, valóságos rajongásában. Szegény asszony! Milyen különös észjárása van. A predesztináció, a végzetsze-

rőség komor hitével közel áll a vallási őrjüngéshez.

És mégis, ha e két tanácsadó közül valamelyik adott neki reményt, az ez a félőrült rajongó volt. Mrs Miller, Beatricenak benső cselédje, s mint ilyen bizonyára tudhat valamit urnője szívének titkairól, vagy legalább sejthet hozzájuk.

S így, bár saját józan esze is ellene szólott s az asszony zagyva beszéde, kiválasztottakról, pecsétről, meg a többiről, éppen nem lehetett biztató, az örökké fakadó remény vékony gyökeret kezdett bocsátani a Mr. Carruthers szívébe.

Végre aludni tért, azon tűnődve, hogy vajjon minő választ fog kapni levelére. Reméljük, hogy a Mrs. Millernek tett ígérete szentebb volt, mint az, melyet a Talbert-testvéreknek tett, mert biz ő csak úgy fujta el a lámpát, mint máskor, a lábszőnyeghez pedig hozzá sem nyult.

XI. FEJEZET.

Óh, az az „örökké fakadó remény!“ Másnap reggel semmivé tette Beatrice egy levélkéje, melyet — szélsőségek így érintkeznek a mai világban — a borotválkozáshoz való vízzel együtt hoztak be a Mr. Carruthers szobájába.

Az írott üzenet így hangzott:

„Kérem, menjen el.

B. C.“

Utóiratban pedig hozzátette:

„Ne tekintsen rosszlelkűnek. Az ön érdekében jobb lesz úgy.“

Frank összegyűrte kezében a levelet s bizonyára átkozta — nem Beatricet, hanem balszerencsáját.

Aznap nem mehetett el. Érezte, hogy ily hirtelen elutazása arra bírná Talbert-testvéreket, hogy összedugják a fejöket s találgassák elmenetele okát. De mint ilyen körülmények közt rendszeren szokás: levelet vagy sürgönyt kapott, melynek következtében másnap reggel indulnia kellett.

Horace és Herbert őszintén sajnálkoztak hirtelen elmenetelén, s erősen unszolták, hogy a legközelebbi szünidőre ismét eljöjjön hozzájuk. Frank megígérte, mert lehetetlen volt megmondania, hogy miért nem jön el többet.

Miss Clausonnal természetesen csak úgy érintkezett ez nap is, mint rendesen, de sem egy szóval, sem egy tekintettel nem célzott arra, ami köztük történt.

Beatrice félénknek, tartózkodónak látszott, s régi szenvtelen modora ismét szembetűnővé lett.

Carruthers dr.-nak nem sikerült meggyógyítania a kedélybetegséget.

Elérkezett az indulás ideje. Horace vette kezébe a gyepelőt, s Herbert melléje ült a bakra. A fiatalember málháit belerakták a kocsi hátuljába.

Frank, mielőtt fölült, hátrafordult, hogy kezét szorítson Miss Clausonnal.

— Beteg testtel jöttem ide, — mondá magában, — s beteg lélekkel távozom . . . Szomorú csere!

— Nem jössz velünk, Beatrice? — kérde Herbert.

Beatrice visszahuzta kinyújtott kezét s habozott. Frank félre fordította arcát. Semmiképp sem akarta kérlelni.

Egyszerre csak mintegy kihívásul, habár a helyzet éppen nem igazolta ezt, Beatrice így kiáltott föl:

— De igen, megyek. Várjanak egy percre.

S pontosan egy perc múlva már vissza is jött, kalappal, felöltőben, s szemben ült Frankkal.

Kévés szót váltottak egymással az uton. Egyszerű istenhozzádot mondtak mindnyájan, mikor Frank felült a vonatra; de mikor ez a vonat kirobogott Blacktownból s a fiatalember szeme utoljára mélyedt bele a leány szemébe, szíve olyat dobant, mint egy tizennyolc éves ifjúé sem különben . . . és ismét és mindenkorra megerősödött benne az a tudat, hogy nem nyegle

hiúság hitette el ő vele azt, hogy Beatricenak iránta való modorában volt bizonyos, meghatározhatatlan, megmagyarázhatatlan valami, a mi arra bátorította, hogy kockára tegyen és — lát-szólag el is veszítsen mindent.

És az „örökké fakadó remény“ újra kihajtott szívében, s az a meggyőződés érlelődött meg benne, hogy eljöhet még az a nap, a midőn erős elhatározása ellenére mégis csak kénytelen lesz „kunyorálni.“

S ez a meggyőződés, minden büszkesége mellett is, kellemesen hatott reá.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

XII. FEJEZET.

A Talbert-ház, az év utolsó három hónapjában nem hazudtolta meg hirnevét, melyet nyugodt rendszerességével s zavartalan családi életével vivott ki. Minden jel arra mutatott, hogy ezuttal is, mint rendesen, kellemes, csöndes, események nélkül való tél fog következni.

Horace és Herbert szokásuk szerint foglaltoskodtak. Olyan emberek voltak, a kik kevés dolgot hosszú időtartamra tudnak elnyújtani, s így sohasem teltek óráik unalmasan.

Beatrice egészen boldognak látszott az aranyos szőke fiúcska mellett. A kis legény most már vidáman kezdett csacsogni, s magaviselete a Talbert-testvérekkel szemben, bizalmasabb és merészebb volt, mint valaha.

Egyáltalában úgy tetszett, mintha semmi sem történhetnék, a mi a Talbert-ház kellemes egyhanguságát megzavarhatná, a míg az eleven-sövény tavasszal újra ki nem hajt.

Pedig, bár a Talbert-testvérek nem is álmodtak róla, vihar volt készülöben, még pedig olyan, mely csaknem feldulással fenyegette a házat.

Eljött a karácsony. Karácsony első napja pedig az a nap volt, a melyen a Talbert-testvérek nagy áldozatokat hoztak felebarátjaik jóvoltáért. Mr. Mordle, a ki úgy vélekedett, hogy a szegénységben sinlődőknek épp úgy van joguk testi kellemetességhez, mint lelki vigaszhoz, karácsonykor mindig körülhordatta a perselyt, gyűjtést rendezve arra a célra, hogy legszegényebb hiveinek ünnepi ebédet adhasson.

Ezen az ebéden pedig a Talbert-testvérek voltak hűséges támogatói. A ki ismerte válogatós, kényes izlésöket, s látta, hogy mint szeldelték az óriási, véresre hagyott marha-szeleteket, vagy osztogattak a hatalmas *plum-pudding* adagokat: teljes meggyőződést szerezhetett arról, hogy igazán jólelkű emberek.

Herbert egyszer panaszosan kérdezte Mordletól, hogy okvetlenül olyan nagyon vörösnek kell-e lenni a husnak. A lelkész elmosolyodott.

— Ha vörös nem volna, azt mondanák, hogy amerikai, s ott hagynák — felelé.

Ugy látszik, a tapasztalás megtanította Mr. Mordlet arra, hogy gyakran a jótékonytságot megkövetelhető jognak, nem pedig megköszönendő jósnak tekintik az emberek.

Kétségkívül a közebéd e szörnyü látványa okozta azt, hogy a Talbert-testvérek a magok asztaláról szigoruan eltiltottak mindenféle karácsonyi nemzeti eledelt, Horace ur igen komolyan jegyezvén meg, hogy művelt lélekre visszásan hat az, hogy bizonyos napot bizonyos fajta ételek elköltésével kell megünnepelni.

Igy aztán az ő ebédjük egyszerü levesből, halból, szárnyas vadból meg omeletteből állott.

— Beatricere nem is gondoltunk, — mondá Herbert bűnbánóan. — Hátha Beatricenek éppen *roast-beef* meg *plum-pudding* kellett volna?

De Miss Clauson nem áhitozott karácsonyi eledelre. Sőt gondolatai egyáltalában nem jártak evésen-iváson.

Az utóbbi három hónap alatt a leány még a szokottnál is sokkal csöndesebb és mélázóbb volt. Mivel egy darabig még be kell érnünk az-zal, hogy csak külsejéről ismerjük, gondolatai nem árulhatók el. De ma valószínűleg arra a látogatásra gondolt, melyet legközelebb atyjának fog tenni.

Horace és Herbert komolyan kívánták ezt tőle. Nem azért, mintha — a miként nyájasan és igazán mondták neki — egyetlen napra is nélkülözni óhajtanák társaságát; de szükséges, hogy a világ a Clauson-családról abban a véleményben legyen, hogy tagjai egyetértésben élnek együtt.

Sajátságos, hogy némely emberek milyen ostobának tartják a világot s milyen könnyen vélik rászedhetni.

Beatrice megfogadta nagybátyjai tanácsát s a karácsony után való napon elhagyta Oak-buryt.

Sir Maingay és családja Londonban töltöték a telet. Valóban meglepő, hogy mennyi előkelő család telel Londonban.

A baronet a paddingtoni állomáson fogadta leányát. Kissé kövérebbnek s valamivel közönségesebbnek látszott, mint mikor Beatrice elhagyta. Gyöngéden üdvözölte leányát, de azonnal megjegyezte, hogy beteges színben van, mintha gond emésztené.

Azután Horace és Herbert felől kérdezősködött, a kik iránt, mivel az első perctől fogva kellő

távolban tartották maguktól, nagy tisztelettel viseltetett.

— Igaz, hogy örökbe fogadtak egy gyermeket? — kérde leányától, mert hallott valamit a dologról.

— Nem, — viszonzá Beatrice. — Én fogadtam.

— Te, édesem! Gyermeket! Hiszen már itt az ideje, hogy a saját anyaságod lehetőségére gondoldj. Hónapok óta reméltem már hírét hallani, hogy jegyben jársz s férjhez mégy.

— Sohasem fogok férjhez menni, — mondá Beatrice hidegen.

— Hidd el pedig, hogy ez a legjobb, — sietett rá felelni Sir Maingay.

Azután kis fiainak kora-érettségéről kezdett beszélni, hogy a nagyobbik tegnap mit mondott, a kisebbik tegnapelőtt mit kérdezett, a mi ő rá nézve elég érdekes lehetett, de semmiesetre sem volt általános érdekű.

De mielőtt hazatértek, Sir Maingay egy figyelemreméltóbb megjegyzést is tett:

— A héten boldogult anyádnak egy fiatal rokonával, bizonyos Mr. Carruthersszel ismerkedtem meg, a ki néhány hétig Oakburyben volt veled együtt. Mondtam neki, hogy feljössz, s ő megígérte, hogy meglátogat bennünket.

Sötétedni kezdett már, s így a pirosság, mely a Miss Clauson arcát elborította, nem volt látható.

Hallgatott néhány pillanatig, s azután nyugodtan mondá:

— Örülni fogok, ha Mr. Carruthersszel találkozhatom.

Lady Clauson nyájas és leereszkedő volt. Az utóbbi időben némi sikert aratott a társaskörök-

ben, s így módjában volt a nyájaskodás. De azért Beatricének különféle jelek adták tudtára, hogy idegen az atyja házában. A kis fiukat elhozták szobájukból, hogy megnézzék mostohanénjüket. Rendes, jó, érdektelen fiúcskák voltak, s Beatrice kétségkívül az ő aranyhaju kedvencével hasonlítottatta őket össze, a kit Oakburyben hagyott.

A két nő udvarias volt ugyan egymás iránt, de nem rokonszenveztek. Lady Clauson, mint sokan mások is, teljesen képtelen volt Beatricet megérteni.

— Ha csak kikerülheti, sohase menjen nőül özvegyemberhez, — mondá egy barátnéjának. — Senki sem tudja, a ki nem tapasztalta, hogy az első asszony gyermeke milyen kellemetlenséget okoz.

— Nincs különben, — mondá a barátné rokonérzéssel.

— Ha nem öltözködnék olyan gondosan, — folytató Lady Clauson bánatosan, — azt hinném, hogy vén leány akar maradni, s talán tesz valamit a fiuk érdekében. Több pénze van, mint a mennyi egy fiatal leánynak való.

Carruthers eljött a baronet házába; ott is ebédelt; sőt mi több, mint bizonyos mértékben rokon, elég bátor és azok után, a mik történtek, elég megalázkodó volt ahhoz, hogy Beatricet elkísérje egy délutáni hangversenyre.

Október óta Frank ezerszer is elképzelte magának Miss Clausonnal való találkozását és ezerszer határozta el, hogyan fogja magát viselni. Az eredmény az volt, hogy elfeledkezett minden föltevésről és egyszerűen úgy viselte magát, a mint természete parancsolta.

Komoly, gyöngéd, tartózkodó volt. Jobban érezte, mint valaha, a leány ígézetét, de szere-

lemről nem mert vele beszélni. Szíve mélyében, jól tudta, hogy előbb-utóbb csak el kell ismételnie azokat a szenvedélyes szavakat, de most még nem.

A kocka második elvetése az utolsó lesz, — annak kell lennie.

A szerelmére legközelebből vonatkozó szavak, melyeket Beatricenak mondott, a következők voltak:

Közölte vele, hogy levelet kapott Horace-tól, melyben arra kéri, hogy bőjt előtt jőjön el pár napra Oakburybe.

— Ez nagy bók, — tevvé hozzá.

— Valóban az, — mondá Beatrice. — Elmegy?

— Azt önnek kell elhatározni, nem nekem.

Beatrice lesütötte szemét s hallgatott. Frank várakozott.

— Megtiltja? — kérdé követelő hangon, melyet a nők szeretnek férfitől hallani. Ismételte a kérdést.

— Nincs jogom megtiltani, — mondá Beatrice.

— Van. Nem célzunk a multa, de azért nem feledjük el. Nézzen rám és feleljen. Elmenjek Oakburybe?!

Különös! Frank parancsoló hangon beszélt a leánynyal, mint azelőtt soha. S Beatrice talán nem kevésbé szerette ezért.

Szinte erőfeszítést kellett tennie, hogy szemét ráemelje.

— Nagy esztelenség volna, — suttogá.

— Természetesen azt gondolja: rám nézve! — viszonzá Frank élénken. — Ezt nekem kell elhatározni, nem önnek.

Beatrice melegen nyújtott neki kezét.

— Jó barátok maradhatunk, Frank, —
mondá.

— Mindig, — felelt a fiatalember. — Most
pedig elhatározhatjuk, hogy együtt megyünk le.

Beatrice nem tett ellenvetést, s a Mr. Car-
ruthers újabb udvarlása egyelőre véget ért.

Neki kellemes álmai lehettek ez éjszaka, de
Beatrice órákig elült szobájában, s fájdalmas, re-
ménytelen kifejezésű arccal nézett a kandalló tü-
zébe. Az a kis vonal, melyet Frank, legelső talál-
kozásuk napján, homlokán, a két szemöldök közt,
észrevett, sokkal mélyebb lett.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

XIII. FEJEZET.

Ha Carruthers sokat remélt attól az uttól, melyet együtt voltak teendők Blacktownba, akkor nagy csalódás érte. A Talbert-házban olyan esemény történt, mely miatt Beatrice sietve és egyedül tért vissza Oakburyba.

Egy reggel Horace és Herbert komoly tanácskozásba voltak merülve bizonyos rozzant házibutor fölött, a melyet kijavítani vagy zsibvásárra bocsátani kellett. Herbert, ki a lassubb eljárás barátja volt, a kijavítás mellett szólott, Horace azonban, mint erélyesebb elhatározású férfiú, úgy vélekedett, hogy tul kell rajta adni.

A kérdés olyan fontos és érdekes volt, hogy a testvérek egyike sem hallotta a kocsizörgést, melyet egy *gigne*k a ház elé érkezése okozott.

Valóban *gig* volt, egyszerű kétkerekű kocs. Whittaker, a ki közeledni látta, meg is botránkozott rajta, hogy a főkapu előtt állott meg, a hova csak uri fogatoknak lett volna joguk hajtatni. Az efféle alsóbbrendű járművek a mellékapuhoz valók. A Mr. Mordle *tricycle*-je is csak a pap-tulajdonos miatt részesült türelmes elnézésben.

A *gigről* egy ember szállott le s azután egy nyájas képű, világosszínű ruhába öltözött aszszonyt segített le. Egyikök félénken csöngertett, s

kellő szünet tartása után a méltóságos Whittaker kegyes volt ajtót nyitni. Az ember azt kérdezte tőle, hogy „az urak“ itthon vannak-e?

Ez az egyszerű összefoglalás bántóan hatott Mr. Whittakerre, mert némileg a család kereskedelmi eredetére emlékeztette, a mikor is a felek az öreg Talbertet és társát úgy emlegették: „az urak“.

Azt felelte, hogy Mr. Talbert (mert a családi név az idősebbiket illeti meg) és Mr. Herbert itthon vannak, de e pillanatban el vannak foglalva.

— Majd várunk, a míg elfogadhatnak, — szólt az ember, s így Whittaker bebocsátotta őket a házba. A bejárás előtt olyan gondosan és lelkiismeretesen törölgették meg a lábaikat, hogy rögtön meglehetett ismerni, hogy tisztességes állású emberek. Whittaker jónak látta, hogy az előcsarnokban székekkel kínálja meg őket.

— Micsoda nevet jelentsek be? — kérdé.

— Idegenek vagyunk, — szólt az ember. — Mondja csak azt, hogy bizalmas magánügyben jöttünk.

— De azért mégis meg kell önöket neveznem, — mondá Whittaker.

— Mr. és Mrs Rawlings, — felelt az aszszony.

Whittaker fölment, megtalálta gazdáit s jelentette nekik, hogy bizonyos Mr. és Mrs Rawlings bizalmas magánügyben kívánnak velök beszélni.

— Rawlings! — mondá Herbert összerázódva. — Nem ismerünk ilyen borzasztó nevű embert. — Kicsodák, Whittaker?

— Fogalmam sincs róla, — viszonzá Whittaker.

Ha gazdái borzasztónak találták a nevet, úgy gondolta, hogy sértés volna föltenni róluk, hogy ő ismer holmi Rawlingsokat.

— Hol vannak? — kérde Horace.

— Az előcsarnokban.

Whittaker örült, hogy nem a társalgóba vezette be őket. Ez nagy megtisztelés lett volna.

— Whittaker, — mondá Horace komolyan, — nagyon sajnálnók, ha oly embereket bocsátott volna be házukba, a kik talán ócska ruhával vagy effélével kereskednek, mert különben nem mondhatnák, hogy bizalmas magánügyben kívánnak velünk beszélni.

Föltették pápaszemöket s lementek az előcsarnokba. Egy asszonyt találtak ott, kinek rikitó öltözeke sértette szemöket, meg egy halvány, beteges képű, düledt kékszemű férfit.

A Talbert-testvérek váltig tűnődtek azon, hogy mit akarhatnak tőlük ezek az emberek.

— Beszélni kívánnak velünk? — kérde Horace nyájasan.

A Talbert-testvérek, bár az idegeneket lehetőleg távol iparkodtak maguktól tartani, mindig udvariasak és nyájas beszédűek voltak.

— Igenis, kérem alásan, — felelt az ember. Horace és Herbert várakoztak.

— Bizalmasan szeretnénk uraságtokkal beszélni, — mondá az asszony, a csarnokban körül nézve.

Herbert benyitotta a társalgó ajtaját s mindnyájan bementek.

— Nos, — szólta Herbert bátorítóan, — mit tehetünk érlette, Mr. Rawlings . . . mert, ha nem csalódom, ez a neve . . .

— Igenis, — felelt Mr. Rawlings, zsebéből

könyvecskét s abból névjegyet véve ki, melyet odaadott Horacenak. A névjegyre ez volt írva:

J. C. Rawlings

hentes-mester

London, Gray Street, 142.

Horace összeborzadt. Nagyon mérges volt.

— Sertéshussal, — mondá, — mi sohasem élünk.

Azután intett Hubertnek, hogy csöngessen. De Mr. Rawlings közbeszólt:

— Nem is a végett jöttem, kérem alásan. Hanem azért, mert hallottam, hogy a mult esztendőben egy kis fiugyermek került titokzatos módon az urak házába. Igaz ez, kérem alásan?

— Igaz, — felelt Horace.

Sajnálta, hogy disznóhussal házalónak vélte az imént ezt az embert.

— De miért kérdi? — tévé hozzá.

Mr. Rawlings szemmelláthatólag izgatott lett.

— Én, meg a feleségem, — mondá, — erősen hiszszük és reméljük, hogy ez a kis fiu a mienk, a kit több mint két éve elvesztettünk, vagy tán ellopták tőlünk.

A két testvér arckifejezése méltó tanulmány tárgya lett volna egy festőnek. Hogy *ilyen* emberek tartsanak igényt a Beatrice fogadott gyermekére, ez több volt mint képtelenség.

— Lehetetlen, — kiáltottak föl egyhanguan.

— Ne tessék azt mondani, hogy lehetetlen, — viszonzá Mr. Rawlings. — Ideje volna már, hogy megtaláljuk a kis fiunkat; egész Angliát fölkutattuk már, efféle talált gyermekek végett, meglehet, hogy ez csakugyan a mienk.

— Miért küldték volna ide?

— Azt nem tudom. De egyetlen követ sem hagyok megmozdítottatlanul. Láthatnánk a fiut?

A helyzet nevetséges kezdett lenni, s ha a Talbert-testvérek egyáltalában irtóztak valamitől, az a nevetségesség volt. Hogy e helyzetből szabadulhassanak, legjobbnak látszott az, hogy megmutatják Mr. Rawlingsnak a gyermeket, hadd győződjék meg róla, hogy nem az övé.

Horace csöngetett tehát s meghagyta, hogy hozzák le a gyermeket.

Mrs Miller, a dajka, midőn ezt az utasítást megkapta, azt képzelte, hogy a gyermeket valami kiváló személyiségnek akarják megmutatni. Hamarosan ráadta hát legszebb ruhácskáját s ugy kicsinosította, mint egy kis kherubot.

Rawlings, a mint a gyermek — a szépség és egészség megtestesülése — a szobába bejött, rendkívül izgatott kifejezésű arccal kezdte nézegetni. Világoskék szemei majdnem kifordultak üregükből.

— Mária, — suttogá rekedt hangon feleségének, — nézd meg csak. Éppen ilyen lett volna mostanra a miénk. Szakasztott az a haja, szakasztott az a szeme . . . Mária, nem a mi fiunk ez? . . . Felelj — s adj hálát az istennek, hogy végre megtaláltuk.

Az asszony megnézte a gyermeket, de nem felelt azonnal.

— Az . . . tudom, hogy az, — beszélt tovább Rawlings. — Mondd meg nekik Mária.

— Reményilem, hogy csakugyan az, — szolt az asszony.

A Talbert-testvérek elámultak e szavak hallatára. A dolog egészen váratlan fordulatot vett.

Sejteni kezdték, hogy ez a fölismerés fontos következményeket fog maga után vonni.

— Jó ember, — mondá Horace, — ön téved.

— Óh nem, nem tévedek . . . Hogyan tévedhetne egy apa? . . . Óh, szép kis fiam . . . rég elveszett báránycám te! . . . Gyer ide, csókolj meg . . . Gyere az édesapádhoz.

S oly hevesen tárta szét karjait, hogy Henry megijedt, s a helyett, hogy a meghívást elfogadta volna, odaszaladt Herberthez s arcát ennek a lábaszárához nyomva, visítani kezdett, a mire bejött Mrs Miller s kivezette a szobából. Szigorú utasítása volt Beatricetől, hogy a gyermeket sohase engedje lármázní.

Horace és Herbert bámuló szemmel meredtek látogatóikra.

— Elvihetjük a kis fiunkat rögtön, ugyebár, uraim? — kérdé Rawlings.

— Semmiesetre, — viszonzá Horace. — Semmivel sem bizonyították be, hogy csakugyan az önök gyermeke.

— De az. Én csak tudom, s Mária is tudja.

— Mondják meg hát, hogy került hozzánk? A míg ezt meg nem tudják mondani, mi egy pillanatra sem fogadhatjuk el jogosnak igényöket. Képtelenség az egész . . . Okvetlenül tévednek.

— Képtelenség! — erősíté Herbert.

— Hát mondják meg, hogy kinek a gyermeke, ha nem az enyém! — vágott vissza az ember. — Mondják meg, s akkor odább állok. Ahhoz nekem semmi közöm, hogy mi uton-módon került az urakhoz. Én ismerem. A magaménak ismerem. Az én szegény elveszett gyermekem ez, és vissza akarom kapni.

Rawlings most még izgatottabb volt, mint előbb.

Horace már mérgelődni kezdett. Odafordult az asszonyhoz:

— Önnek, úgy látszik, van józan esze. Magáénak vallja ezt a gyermeket?

Az asszony ránézett férjére, s szeme könybe lábadt.

— Igenis, kérem, — mondá, — azt gondolom, hogy az en gyermekem.

A helyzet egyre kényesebb lett. Szerencséje volt a gyermeknek, hogy Horace és Herbert urakkal annyira megkedveltette magát, mert különben rögtön fölálodozták volna, ha egyébert nem is: csak hogy tovább küldhessék a házból ezt az erősködő apát és anyát.

Igy azonban a Talbert-testvérek tétováztak. Megigérték, hogy egy pár napig gondolkozni fognak a dolgon s majd tudatják Mr. Rawlingszal elhatározásukat.

Mr. Rawlings fölirta névjegyére egy blacktowni fogadónak a nevét, a melybe szállva volt s miután ismételten erősítette, hogy semmi szín alatt sem fogja magát fölthalált gyermekétől megfosztatni, végre — barátaink nagy megkönnyebbulésére — távozott.

A Talbert-testvérek sohasem voltak még ilyen nehéz helyzetben. Legalább félóraig ültek együtt, szakállukat simogatva, de semmi kisegítő módot sem tudtak találni. A gyermek ideérkeztének estéje semmi sem volt a jelen pillanathoz képest.

Minél jobban gondolkoztak a dolgon, annál kevésbbé tetszett valószínűnek, hogy csakugyan ezek a gyermek szülei. Pedig az apa úgy erősítette, mintha semmi kétség sem férhetne hozzá. Az a vélemény, hogy a gyermek valami előkelő egyéniségé, a ki — mert valami okból titkolnia

keil a dolgot — ő hozzájuk küldte, hogy itt gondos ápolásban részesüljön, s utóbb majd megismerteti magát: már régóta meggyökerezett a Talbert-testvérekben, s most is ragaszkodtak ehhez a fölfogáshoz.

Ellenben az a gondolat, hogy olyan embereknek a gyermekét, mint Mr. és Mrs Rawlings, küldték volna az ő nyakukra, valósággal sérelmes volt. Miért tukmáltak volna éppen ő rájuk egy ilyen gyermeket? És az ismeretlen küldő, ha csakugyan az övék volna a gyermek, miért nem küldte egyenesen haza?

Az egész követelés tehát csak merő tévedés; akár szándékos, akár nem, de tévedés.

A Talbert-testvérek, bár nagyon megszerették a fiúcskát, sokkal igazságosabbak voltak, semhogy igazi szüleinek vissza nem akarták volna adni; de egyszerűen csak kiszolgáltatni az első embernek, a ki követeli — ehhez semmi kedvök sem volt.

Aztán meg — Beatrice! mit szól majd ehhez ő? Beatrice, kinek ez a gyermek csaknem a személfénye volt!

S a Talbert-testvérek most keserű szemrehányást tettek maguknak, hogy valaha engedtek a leány kérésének s beleegyeztek, hogy a talált gyermek a házban maradjon. De hát a mi megtörtént, az megtörtént, és segíteni már nem lehet rajta.

Horace a legközelebbi postával irt Beatrice-nek. Tudtára adta, hogy nálok járt valaki a gyermekért; ő meg Herbert nem értik az egész dolgot; határozatukat elhalasztották néhány napra, s ha csak lehetséges, nem is fognak határozni, a míg ő vissza nem érkezik.

Beatrice egyedül volt szobájában, mikor ezt

a levelet olvasta. Arca fehér lett, mint a halál, s lélekzete elakadt.

Azután csöngetett s meghagyta, hogy csomagolják össze holmiját.

A reggelineél nyugodtan közölte Lady Clausonnal, hogy a legközelebbi vonattal vissza kell térnie Blacktownba. Semmi okát sem tudta e hirtelen elutazásnak, s váratlan elhatározása nagyon bántotta Lady Clausont.

Sir Maingay nem szólt semmit. Leánya régen hozzászoktatta már ahhoz, hogy saját akarata szerint cselekszik.

— Emlékezzék a szavamra, — mondá Lady Clauson, mihelyt Beatrice elutazott, — az a leány egyszer még olyasmit fog tenni, a mivel szégyent hoz a családra.

— Óh, badarság, édesem, — mondá Sir Maingay, ki mostanra már fölismerte, hogy szép neje nem egészen olyan, a milyennek egykor képzelete festette.

Beatrice egészen váratlanul érkezett Oakburybe. A Talbert-testvérek nem voltak otthon, s így a leány egyenesen a gyermekszobába szaladt.

— Hol van Henry?! — kiáltá olyan szenvedélyesen, hogy megijesztette Mrs Millert, a ki semmit sem tudott a tegnapi látogatás céljáról.

A gyermek ott volt, s Beatrice, a nélkül, hogy előbb felső ruháját levetette volna, addig ölelgette, csókolgatta kedvencét, míg azt nem jelentették neki, hogy nagybátyjai hazajöttek.

Azonnal hozzájok sietett. Azok meglepetten üdvözölték.

— Mit csináltak azokkal a nyomorultakkal? — kérdé élénken. — Azokról beszélek, a kik fiaes-kámat magoknak követelték!

— Eddigelé még semmit sem csináltunk, kedvesem.

— De arra nem gondolnak, hogy kiadják?!

— Reményilem, nem leszünk rá kénytelenek.

— Hallja, Horace bácsi, — szólt a leány, s arca kipirult, mialatt beszélt, — én nem adom ki senkinek — senkinek a világon.

— Meg vagyok róla győződve, kedves Beatrice, hogy teljesen a mi tanácsunk szerint fogsz cselekedni, — mondá Horace.

— Természetesen, — tévé hozzá Herbert nyájasan.

A Talbert-testvérek vérmes emberek lehetnek, mert a leány összevont szemöldöke éppen nem volt biztató arra nézve, hogy engedni fog bármiféle tanácsnak is.

— Nem adom ki a gyermekemet soha! — mondá erős hangon, — mindaddig, míg az, a ki követeli, kétségtelenül be nem bizonyítja, hogy az övé. Képes volnék inkább megszökni vele és elrejtőzni, hogy senki ránk ne találhasson!

Horace rendkívül megütközöttnek látszott.

— Kedves Beatrice, — mondá, — mind a kettőnknek sajnosan esik, hogy ilyeneket beszélsz. A fiu nagyon kedves gyermek, de te ugy beszélsz róla, mintha a tulajdon tested és véred volna.

Beatrice erre nem felelt, de az eredmény az lett, hogy Horace megígérte, hogy irni fog Mr. Rawlingsnak és tudtára adja, hogy oly gyermeknek a fölismerését, a melyet több mint két év óta nem látott, ők nem tekintik elegendő bizonyítéknak, s ha további meggyőzőbb bizonyítékot nem szolgáltat, nem ismerik el igényét. Ekkor aztán Beatrice szobájába vonult, a Talbert-testvérek pedig még jó sokáig elszomorkodtak unokahuknak ez újabb megdöbbentő érzélgősségén.

XIV. FEJEZET.

Két nappal utóbb Horace, egy neki szóló, hivatalos formájú levelet bontott föl. Elolvasta, s úgy tetszett, mintha le akarna esni az álla.

Szó nélkül adta át Herbertnek, Herbert is elolvasta s az ő arca szintén olyan kifejezést öltött.

A két testvér összenézett, s mind a ketten tudták, hogy egy véleményen vannak.

Horace odafordult Beatricehez:

— Beatrice, — mondá siri komoly hangon és a leghatározottabban, — azt a gyermeket ki kell adni!

A leány megdöbbsent, de mielőtt szólhatott volna, Herbert ugyanolyan ünnepélyes és határozott hangon ismétlé:

— Beatrice, azt a gyermeket ki kell adni!...

. . . Az a levél pedig, mely bomba módjára csapott a szelid és békés házba, szóról-szóra így hangzott:

„Blacktown, 18** dec. 31.

Tisztelt uraim!

Ma délelőtt felünk, Mr. Rawlings, ügyvédi irodánkban megjelenván, előadta, hogy önök vonakodnak részére kiadni gyermekét, John Rawlingsot, a ki a szülei házból két évvel

ezelőtt titokzatos módon eltűnt s a kit nevezett Mr. Rawlings legutóbb az önök házában megtalált.

A körülmények, miként azokat felünk elénk terjesztette, arra mutatnak, hogy a gyermeket ismeretlen egyén egy vasuti kocsiban hagyta, s hogy az ezután az önök házába került és tudtunkkal mind e mai napig ott is maradt.

Mr. Rawlings e hét szombatján, délutáni 3 órakor, meg fog jelenni az önök házában s remélni merjük, miszerint önök minden ellenszegülés nélkül fogják megengedni, hogy a gyermeket magával elvigye.

Az esetre, ha önök a gyermeket kiszolgáltatni vonakodnának, Mr. Rawlings meghatalmazása folytán, rögtöni törvényes eszközök foganatosításával leszünk kénytelenek a gyermeket édesatyjának visszaszolgáltatni, — annyival inkább, mert a gyermek azonosságát illetőleg kellő törvényes bizonyítékok forognak fenn.

Kitünő tisztelettel maradván,
tisztelt uraságtoknak

alázatos szolgálói

Blackett és Wiggins.“

Nem csoda hát, ha ez utóbbi bekezdés olvasása s annak fölismerése után, hogy ez a borzasztó nevű ember a végletekig szándékozik elmenni magzataért, Horace így kiáltott föl: „Ki kell adni a gyermeket!“ És nem csoda, ha Herbert ismételte bátyja fölkiáltását. Nem voltak ugyan nagy képzelőtehetséggel megáldva, de ezuttal rettenetes képe tárult eléjük a makacs ellenszegülés következményeinek.

De ha ők ketten izgatottak voltak, Beatrice még sokkal inkább az volt.

Arca fehér lett; keze, melyet gépiesen nyújtott ki a levél után, reszketett. Herbert odaadta neki ezt az írott bombát, s mialatt a leány olvasta, a két testvér azzal a szomoruan nyugodt és komolyan eszmélkedő tekintettel nézett egymásra, melyet alkalmilag olyan embernek a szemében láthatni, a ki elszánta magát arra, hogy mindvégig elmegy bizonyos kinos kötelesség teljesítésében.

Mikor férfi szeméből férfi szemébe ilyen tekintet sugárzik át, mindegyiknek megerősödik tőle a lába, a kötelesség rögs útjának megjárására.

Beatrice kétszer olvasta el a levelet. Szó nélkül adta vissza Herbertnek. Azután fölállott, odament a kandallóhoz s egy darabig megállott a tűz előtt, félábával a padlót dobogtatva. Háta a Talbert-testvérek felé lévén fordítva, ezek nem láthatták fehér arcának dült, komor kifejezését.

Ha láthatták volna, nemcsak bámultak volna, de, a mi több, meg is botránkoztak volna rajta. Erős fölindulást, jónevelésü embernek, csak akkor szabad mutatni, mikor nagy ok van reá. A jelen eset pedig ilyen okot nem szolgáltatott.

Pár pillanat múlva a leány visszafordult hozzájuk:

— Hát végképp elhatározták, hogy engednek ez emberek fenyegetőzésének? — kérdé meglepően elfogódott hangon.

— Nem tehetünk egyebet, — viszonzá Horace.

Herbert szomorú bólintással fejezte ki bátyja véleményéhez hozzájárulását.

— Nem tehetnek egyebet! — ismétlé

Beatrice, hangjában némi megvetéssel. — Mi joguk lehet ezeknek az embereknek a gyermekhez? Nem az övék . . . Horace bácsi, Herbert bácsi, hiszen emlékezhetnek rá, hogyan került ide . . . Milyen szépen volt felöltöztetve . . . gondozva . . . Hát elképzelhetik csak egy pillanatra is, hogy ilyen embereknek a gyermeke? Miféle emberek ezek? Önök azt mondták, hogy hentesek.

— Nekünk úgy mutatták be magukat, — mondá Horace.

— Hogyan lehetne ez az ő gyermekük? — kérdé Beatrice tovább.

— Minden rendű embereknek lehet gyermekük, édesem, — viszonzá Herbert, olyan hangon mondva ki e nagy igazságot, mintha legalább is Salamon királynak valami ujonnan fölfedezett példabeszéde volna.

— És, — mondá Horace, inkább a tárgyhöz szólva, — elvitázhatatlan tény, hogy követelik a gyermeket s követelésüket bíróság elé is készek vinni.

A legtapasztaltabb ember is rendesen felsül, ha törvényt akar magyarázni. Horace is így volt ezzel. Ha tudta volna, hogy Blackett és Wiggins urak csak beható vizsgálat és birói határozat után eszközölhetik ki a gyermek kényszerű átadását, cseppet sem ijedt volna meg a rögtöni eljárással való fenyegetéstől. Így azonban, nem ismervén a büntető eljárást, ténynek fogadta el a fenyegetést.

Tévedése azt bizonyítja, hogy mennyivel jobb volna általában a közönségre nézve, ha minden kényes kérdésben ügyvédhez fordulnának — és mennyivel jobb volna ez főleg az ügyvédekre nézve!

— Biróság elé, kedves Beatrice, — erősítő kötelességszerűen Herbert.

— Hát feleljék nekik azt, hogy tessék — bizonyítsák be a jogukat.

Horace és Herbert iszonyodással emelték föl keskeny, hosszú kezüket.

— Kedves Beatrice, — mondá Horace olyan ünnepélyes hangon, mint egy püspök, a ki egy káplánt leckéztet meg, — az isten szerelméért, gondolkozzál kissé higgadtabban . . . Csak ezt kívánjuk tőled . . . Hogyan jelenhetünk mi meg a bíróság előtt, az emberek jogigényének tagadásával? Képzeld el, mit fog beszélni a világ . . . milyen nevetségesek leszünk! Magad is fölfoghatod, hogy ajánlatod milyen képtelen, s hogy nekünk mennyire lehetetlen azt elfogadni.

— Igen, Beatrice, magad is fölfoghatod, — erősítő Herbert.

Ha Miss Clauon elég elfoglalt volt be nem látni kívánságának képtelen voltát és teljesítésének lehetetlenségét, ebben az elfoglaltságban bizonyára senki sem osztozhatott vele . . . Horace és Herbert a bíróság elé idézve, azzal vádolva egy Rawlings nevezetű hentes által, hogy törvénytelenül tartják vissza nevezett hentesnek a fiát és örökösét — ez valóban olyan dolog lett volna, a mitől nemcsak Oakburyben mindenkinek, de Blacktownban is igen sokaknak ég fele meredt volna minden hajaszála.

Képzeljük el, hogy nevettek volna rajtok az előkelő családok! És mekkora lenne a botrány még abban az esetben is, ha Mr. Rawlingsnak nem sikerülne bebizonyítania a gyermekhez való jogát.

Az emberek azt kérdeznék egymástól, hogy ugyan miért ragaszkodnak a Talbert-testvérek

olyan makacsul ehhez a kis idegenhez. Mert Beatricének a gyermekhez való különös vonzódása nem kielégítő magyarázat.

A Talbert-testvérek ismerték a világot, annak kicsinyességét és gonosz nyelvét. Egyszer már szembeszálltak vele Beatrice egy szeszélyének a kedvéért, de most sokkal komolyabb volt a dolog, semhogy egy leánynak a szeszélyére hajtani lehetett volna.

De Miss Clauson még mindig nem tágitott. Sőt megujította a rohamot.

— Egyáltalában nem fogom föl, — mondá. — Ha ez az ember valamelyik darab földjüket követelné, bizony nem adnák ki neki.

— Egy darab föld nem csöppen az ember házába váratlanul, éjszakának idején, — mondá Horace, — nem tréfásan, hanem mint a ki valamely egyszerű tényt említ föl.

— Végy jobb hasonlatot, kedves Beatrice, mondá Herbert. — Tegyük föl, hogy te az utcán találnál egy aranyat, s odajönne hozzád egy ember és esküdöznék, hogy az övé. Nos hát, te, bár alapos okod volna ez ember állításában kétkedni, bizonyos vagyok benne, hogy odaadnád, már csak azért is, hogy kellemetlen vitától szabadulj.

— Nem hiszem, hogy odaadnám, — mondá Beatrice makacsul.

— De bizony odaadnád, édesem, — mondá Horace komolyan.

— Én is bizonyos vagyok benne, — tódítá Herbert.

Beatrice nem feszegette tovább a Herbert bácsi elmés érvét.

— Hát semmi . . . semmiféle könyörgésem nem másíthatja meg elhatározásukat? — kérdé.

A Talbert-testvérek szomoruan rázták fejö-

ket. Nehézökre esett megtagadni unokahuguk kérését, de komoly nézésü szemeik a távolba tekintettek s látták mindazt a borzalmat, a mit a Mr. Rawlingsszal való huzakodás előidézne.

Beatrice jól tudta, hogy minden további esengés kárbaveszett fáradság lenne.

— Gondolkoznom kell a dolgon, — mondá bágyadtan, tovafordulva a gyermek sorsának biráitól.

— Mondhatom, — szólt Horace, s arca kissé elvörösödött, — hogy mind a ketten nagyon sajnáljuk ezt a kényszerűséget. Rendszerint nem kedveljük a gyermekeket, de a te kis barátod nagyon jól viselte magát, s ha lehetséges lett volna, szívesen tartottuk volna itt mindaddig, a míg jövője biztosítva nem lett volna.

Beatrice megfogta nagybátyja kezét s megszorította.

— Köszönöm, — mondá hálásan.

Azután kiment az ajtón, melyet Herbert nyitva tartott előtte — oly udvariasság, melyről a két nagybácsi még a fiatalabb rokonnal szemben sem feledkezett meg soha.

XV. FEJEZET.

A Talbert-testvérek, midőn Beatrice magukra hagyta őket, visszaültek előbbi helyükre, s egy darabig néma csönd uralkodott köztük.

Az volt a dologban, hogy boszankodtak, mérgesek voltak s talán szemrehányást is tettek maguknak. Habár teljességgel lehetetlen volt a Mr. Rawlings követelésének ellenszegülni, mind a két-tőjüket bizonyos szégyenérzet lepte meg, mint minden angolt, mikor pusztá fenyegetésre engedni kénytelen. A körömszakadtig való makacs küzdés ösztöne tette Angliát azzá, a mi. S végre is, a Talbert-testvérek, ha jól meggondolták a dolgot, talán jobban is szerették azt a gyermeket, semmint önmaguknak megvallani akarták.

Akármint legyen is, annyi bizonyos, hogy hosszas töprenkedés után Herbert legalább ingadozni látszott.

— Ugy vélem, — mondá kérdő hangon, mint a ki értesülést kíván szerezni, — hogy szó sincs róla, hogy a Beatrice kívánságának engedjünk?

Horace a helyzet magaslatán állott:

— Szó sincs róla, — felelé szigoruan. — Nevetségesekké válnánk s az egész megye gúnyolna bennünket.

Mind a ketten összeborzadtak erre a gon-

dolatra, s a mennyiben rajtok mult, a gyermek sorsa bizony meg volt pecsételve. A megye gúnyolódásának tárgyává lenni, ez nagyon is borzasztó. A vidéki éle, mint mindnyájan tudjuk, gyöngé valami, de metsző és szurós!

A Talbert-testvérek kedvtelenül kerestek szórakozást háztartási dolgaikban. S habár rendszert igazságosak és szelidek, jóllehet szigorúak és kissé követelőzők voltak is: ma csaknem megörjítették a szakácsot meg a szegény Mr. Whitakert, a kik váltig tünődtek, hogy „mi lelhetne ma az urakat?”

A fehérarcu Beatrice ezalatt szobájába vonult. Bezárta az ajtót, levetette magát egy pamlagra és sokáig ült ott homlokára szorított kézzel. Nem sirt, tekintete nem is olyan volt, mint a ki megnyugszik sorsában s kész arra, hogy meghajoljon a kénytelenség előtt. Olyan volt inkább az a tekintet, mint a mely sorra kutat és fürkészik minden ösvényt, mely a bajból talán kivezethetné.

De úgy látszott, mintha minden ösvény, melyet lelkileg bejárt, zsákutcában végződne; mert Beatrice végre fájdalmasan sóhajtott föl s a könyek utat törtek maguknak félig lehunyt pillái alól. Fölállott, csöngetett s meghagyta, hogy hozzák be hozzá a gyermeket. A kis Henry csakhamar ujjongva szaladt be a szobába, mint mindig. Beatrice ölébe vette a kicsikét, szívéhez szorította, simogatta, göndörítette szép aranyos haját, ezernyi kedveskedő, kényeztető névvel illette, összecsókolta szemét, száját, nyakát, gödrös karját, kövér lábcskáját, s általában megtette mindazt, a mit a gyermek-imádás magával hoz.

Világos volt, hogy semmiféle, bármily rideg törvénnyel való fenyegetés sem fogja rábírni arra, hogy belenyugodjék a Talbert-testvérek

meghunyáskodó határozatába s lemondjon kis kedvencéről.

Kissé szilaj fölkiáltásai közt egyetlen egy sem volt olyan, mely a válás lehetőségét csak távolról is jelezte volna. Cirógatásai, melyek némelyikét könyhullás kísérte, korántsem váltak be bucsunak.

Végre, még halványabb arccal, mint előbb, megfogta a gyermek kezét, s lement vele. Egy pillanatra megállt annak a szobának az ajtaja előtt, melyben nagybátyjait magukra hagyta volt.

— Nincs más mód . . . Meg kell tenni, — rebegé szintelen ajakkal, s azután mintegy ünnepestélyes elszántsággal nyitott be a szobába.

Akármi volt is szándéka, szinte megkönnyebbültnek érezte magát, midőn a szobát üresnek találta. Szabadon lélekzett föl. Azonban ugy lát-szott, hogy a megkönnyebbülés ez érzete csak rövid ideig tarthat, mert miután pár pillanatig várakozott és sem Horace, sem Herbert be nem jött: megfordult, mintha keresésökre akarna indulni.

De ugyanebben a pillanatban már ismét mást gondolt, vagy legalább végre más menekülési módot is talált.

Arca élénk színűre vált. Gyors léptekkel vezette el a gyermeket s miután rábizta a Mrs Miller gondjaira, ismét szobájába vonult s újra mély gondolatokba merült el hosszabb időre.

— Gyöngé remény, — suttogá magában, — de megkísérelhetem. Ma csütörtök van, s szombatig semmi lépést sem fognak tenni.

Leült az íróasztalhoz s levelet irt Mr. Mordlenak, fölkérve őt, hogy ma délután vagy holnap korán jöjjön el hozzá.

A levelet leküldte a faluba s aztán fölkereste nagybátyáit.

A Talbert-testvérek kissé félénken néztek rá, mintha furdalná őket a lelkiismeret. Azt gondolták, hogy Beatrice meg akarja ujítani az ostromot. Talán attól tartottak, hogy újabb kérések esetére kénytelenek lesznek engedni, bármily végzetes következményeket vonna is maga után ez a gyöngesség.

De Beatricének semmi ilyes szándéka sem volt. Csak azt kérdezte, hogy ideadhatnák-e neki azt a ruhát, melyet a gyermek akkor viselt, mikor a Talbert-házba megérkezett s melyet Horace, a mint a gyermeknek új ruhát vettek, gondosan elzárt egy szekrénybe.

Mivel e kívánság teljesítése semmi veszedelemmel sem járt, Horace kinyitotta a szekrényt s egy barna papirosba csinosan begöngyölgetett csomagot vett ki, melyen a Horace karesu-vonású írása volt látható, és odaadta a leánynak.

— Reménylem, nem fognak válaszolni az ügyvéd levelére, — mondá Beatrice.

— Nem, nincs rá szükség. A gyermek kiadása elegendő válasz lesz.

Délután Mr. Mordle beállított háromkerekűjén. Arca sugárzott az üde hűs levegőnek, a gyors mozgásnak és annak az örömnek együttes hatásától, hogy Miss Clauson magához rendelte.

Jókedve alig ismert határt. Összecsapkodta kezeit, nem annyira azért, hogy ezzel elősegítse testében a vér gyors forgását, mint inkább azért, hogy gyönyörködjék az összeérő tenyerek kellemes csattogásában.

Boldog új évet kívánt Whittakernek, még pedig olyan hangon, mely azt látszott éreztetni, hogy a boldog évek képezik a szabályt, a boldog-

talánok pedig a kivételt. Whittaker illő tisztelettel viszonzta az üdvözlést, és helyeslését bátorkodot kifejezni a Mr. Mordle karácsonyi prédikációja felől. Erre aztán Mr. Mordle valami megjegyzést tett, a mi még a komoly Whittakert is megneveltette.

Miss Clauson jóval előbb hallotta már a fiatal pap csengő hangját, semmint a társalgóba bevezették hozzá.

Mr. Mordle kedélyesen üdvözölte s megtudta, hogy Horace és Herbert urak nincsenek otthon. A Talbert-testvérek mindig délután szoktak hazulról elmenni, s így ez ujság nem volt rá nézve meglepő. Ki mondaná azt, hogy Mr. Mordle a maga látogatásait nem az ő órabeosztásukhoz szabta? A négy szemközt való társalgás sokszor igen kellemes, ha az illetők nem egyebek is egymáshoz, mint csupán barátok.

— Szüksége van rám, — mondá Mr. Mordle. — Itt vagyok. Rendelkezzék velem.

— Nagy szivességre akarom fölkérni, s ezért irtam, hogy jöjjön el.

A leány szavai éppen nem voltak különösek, de a hanghordozásban volt valami, a mi a gyors fölfogású Mr. Mordlet meglepte.

— Rendelkezzék velem tetszése szerint, akármiben — mindenben.

Mr. Mordle a szokottnál is gyorsabb hanglejtéssel és nyomatékosabban beszélt. Szíve mélyében a jó fiú meg volt győződve arról, hogy az ő segítségére valami Carrutherst illető dologban van szükség, mert kétségtelennek tartotta, hogy Beatrice szereti a fiatallembert. De azért készségesen megtett volna mindent, hogy boldogságra segítse azt az embert, a ki őt a remény legutolsó szikrájától is megfosztotta.

Azonban a szivesség, melyre Beatrice fölkérni akarta, csak a következő volt:

Elkisérné-e Mr. Mordle Miss Glausont holnap reggel Blacktownba? Egy kis magándolga van a városnak oly részében, a melyet csak kevésé vagy éppen nem ismer.

Hány órakor jőjjön el érte Mr. Mordle? Gyalog akar-e átmenni vagy kocsin?

Beatrice ránézett s igen lassan, mintha erőfeszítést kellene tennie, mondá:

— Azt akarnám, hogy senkinek, — még nagybátyáimnak se legyen tudomása erről a kirándulásról. Nem sziveskednék a keresztuton megvárni tiz órakor? . . . Ha idejével vagy jóakaratával visszaélek, kérem, mondja meg.

— Visszaél! Semmi esetre . . . Tiz órakor? Ott leszek.

Mind a mellett Mr. Mordle nemcsak meg volt lepetve, de zavarban is volt. Arról természetesen szó sem lehet, hogy ő Miss Clausontól megtagadjon valamit, bármi legyen is az; de mivel minden járása-kelése mindig nyílt volt, nem szeretett semmi olyat, a mi a titokzatosság színével birt.

— Nyilván valami könyörületes cselekedet e kirándulás célja? — mondá, e kérdő állítást nem kíváncsiságból téve, hanem azért, hogy lelkiismeretét megnyugtassa.

— Nincs semmi megengedetlen célja, — viszonzá Beatrice komolyan.

Szavai kielégítették Mr. Mordlet, mint egy szép nőnek a szavai minden férfinak a lelkiismeretét. A szépség meggyőző ereje valóban csodálatos.

XVI. FEJEZET.

Mr. Mordle, ki a keresztuton körülbelül negyedóra óta éppen olyan türelmesen várakozott, mint a mutatótáblát hordó cölöp, pár perccel tiz óra után közeledni látta Beatricet. Elibe sietett, s éles szemmel azonnal észrevette, hogy a leány bágyadtnak, kimerültnek látszik.

Ha Mr. Mordle tudta volna, hogy Beatrice álmatlanul töltötte az éjszakát, nem csodálkozott volna ezen.

Elindultak s addig gyalogoltak, míg a város széléhez nem értek. Itt a pap, Beatrice kívánságára bérkocsit szőlított elő.

— Hová hajtassunk? — kérdé.

— Ide, kérem, — mondá Beatrice, egy papírszeletet nyujtva oda.

Mordle ránézett az írásra s alig állhatta meg, hogy meglepetésében el ne kiáltsa magát.

A papírszeletre ez volt írva:

„Vásár-utca, Vörös macska“.

Mr. Mordle váltig tünődött azon, hogy mi keresete lehet Miss Clausonnak egy ötödrendü blacktowni fogadóban. Hanem azért nem szólt, megadta a kocsisnak a rendeletet, s tiz perc múlva a bérkocsi megállott a Vörös macska előtt.

A Vörös macska olyan fogadó volt, mely régente jobb, sokkal jobb időket látott már s e

hagyomány alapján máig is családi és kereskedelmi hotelnek nevezte magát. Talán igazat is mondott, vagy talán csak régi fényét óhajtotta ezzel a címzéssel visszanyerni.

A nagy vásártérre torkolló egyik keskeny utcában állott, s külsejéről ítélve, mindenestre az utolsó fogadó volt azok közül, a melyekbe tisztos uri családoknak, vagy akár a kereskedelem kényesebb izlésű képviselőinek beszállni kedvök volna.

Mi hozhatta Miss Clausont ilyen helyre?

Semmi más, mint az, hogy a Vörös macska özvegy fogadósnéja régi jó ismerőse volt a Rawlingséknak, s a derék házaspár az elveszett gyermek keresésére Blacktownba rándulván, itt vett szállást. Mr. Rawlings átadta lakása címét a Talbert-testvéreknek s ezektől tudta meg Beatrice, ki most Mrs Rawlingsszal kíván beszélni.

A mint a bérkocsi megállott, Mr. Mordle, ki semmit sem tudott arról, hogy a kis Henryt valaki el akarja vinni a Talbert-házból, kérdő szemmel nézett Beatricere. Láttá, hogy Beatrice első tekintetre fölismerte e fogadónak legkevésbé sem ajánlatos voltát, s hogy e benyomást korántsem tette kedvezőbbé egy puffadt, borvirágos képű embernek az alakja, ki az ajtófélnek támaszkodva, kurtaszáru pipát szivogatott.

Azt is látta Mr. Mordle, hogy Beatrice kissé izgatott.

— Jól tette, hogy nem egvedül jött ide, — mondá neki.

— Nem lenne szives bemenni és megkérdezni, hogy nem beszélhetne-e egy fiatal nő Mrs Rawlingsszal, a ki itt van szállva.

Mr. Mordle engedelmeskedett.

Beatrice arcára huzta a fátyolt s hátradőlt

a kocsiban. Behunyta szemét, mintha egy pillanatra el akarna zárkózni ettől a környezettől.

— Meg kell lenni . . . mormolá magában.

Szeme még folyvást be volt hunyva, mikor Mr. Mordle visszajött s látható meglepetéssel azt mondá, hogy Mrs Rawlings itt van s szívesen látja.

Beatrice mozdulatot tett, mintha ki akarna szállni a kocsiból, de a pap nem nyitotta ki előtte a kocsai ajtaját.

— Miss Clauson,, — mondá, — nem végezhetném én el a dolgát? Ez alig látszik olyan helynek, a hová ön beléphet.

Mr. Mordle komolyabban beszélt, mint rendszeren. Elképzelte magában, hogy Horace és Herbert urak, hogy elképednének, ha csak sejtelmök is volna arról, hogy unokahuguk ilyen helyet keresett föl.

Ugy érezte, mintha visszaélne a beléje helyezett bizalommal, s nem is lehetett nyugodt addig, a míg meg nem tudja, hogy itt a cél csakugyan szentesíti az eszközöket.

— Nem, — mondá Beatrice, — ezt csak magam végezhetem el. Kérem, ne kövessen, de nagyon lekötelezne, ha megvárna.

Mr. Mordle vonakodva nyitotta ki a kocsai ajtaját s aggódó szemmel nézett Beatrice után, a mint elhaladt a borvirágos képű ember mellett, a ki ravasz hunyorítással fejezte ki a csinos nőalakkal való meglelégedését.

Azután Beatrice eltűnt a fogadó belsejében, Mr. Mordle pedig érezvén, hogy mint papnak éppen nem válnék becsületére, ha ilyenkor egy ilyen csapszék-félének az ajtaja előtt látnák ácsorogni, behuzódott a kocsai mélyébe. Ott várakozott és tünődött.

Becsületes lelkében meg volt győződve arról, hogy akármilyen hozta is Beatricet ilyen helyre, idejövetelének célja csakis tiszta és nőhöz méltó lehet. S azért mégis bántó, kínos érzés fogta el. A Talbert-testvérek lidérc módjára nyomták a lelkét. Bár könyörületeseeknek ismerte őket s arról iparkodott magát meggyőzni, hogy Beatricet is csak a könyörületesség szelleme hozta ide, jól tudta, hogy Horace és Herbert urak semmi áron sem egyeznének bele abba, hogy unokahuguk a szent jótékonyságot és könyörületet ilyen piszkos oduban gyakorolja.

Beatrice ezalatt bement a vendéglő ivószobájába, hol is a mérőasztal mellett a kövér fogadósnéval találkozott. Ez kíváncsian nézett rajta végig s azután átvezette egy csinos társalgószobába, mely az ivóból nyílt.

A közönséges fogadók társalgószobái is mindig takarosak és melegek. A Vörös macska társalgója sem képezett kivételt. Csinos, alacsony, elég gonddal butorozott és berendezett szoba volt ez, melyben azonban Beatrice nem nézett körül, s így ránézve hatástalan maradt az egész.

Leült a székre, melylyel a fogadósné megkínálta s fátyolát föl sem emelve, várakozott a Mrs Rawlings megjelenésére. Mivel pedig semmiféle valamirevaló asszony nem gondol arra, hogy egy ismeretlen látogatót bizonyos cicoma nélkül fogadjon, Miss Clausonnak több percig kellett várakoznia, míg Mrs Rawlings a kellő külsőt magára ölté.

Végre nyilni hallotta az ajtót, s elfojtott sohajjal állt föl, fordult meg s állott szemközt a belépővel.

A Mrs Rawlings nyájas, kerek, közönséges képe bámulást fejezett ki. Rögtön észrevette,

hogy látogatója éppen nem amaz osztálybeliek közül való, a kik ő hozzá látogatóba jönni szoktak. S mintegy hódolatul a Miss Clauson előkelő külsejének, a jó asszony üdvözlése, mely fejbiccenéssel kezdődött, hajlongással végződött.

— Kérem alásan, kisasszony, tessék helyet foglalni, — kezdé Mrs Rawlings. — Azt mondták, beszélni kíván velem.

— Igen, — mondá Beatrice halk, de elég tisztán csengő hangon. — Beszélni kívánok önnel arról a gyermekről, melyet a magáé gyanánt követel. Hallani kívánom, hogy mi mondani valója van erre nézve.

Az asszony arca elkomolyodott.

— Akkor, — ugymond, — elő kell hivatnom a férjemet. Ez az ő dolga.

Beatrice parancsolóan visszautasító mozdulatot tett.

— A mi mondani valóm van, azt önnek kell megmondanom. Kérem, gondoskodják róla, hogy háborítatlanul beszélhessünk.

Mrs Rawlings kedvetlenül ereszkedett vissza székébe, s egyre nagyobb kíváncsisággal nézegette lefátyolozott látogatóját.

Egyszer csak Beatrice ismét megszólalt:

— Mondja meg nekem, — kezdé, erősen szemrehányó és — talán meggondolatlanul — megvető hangon, — mondja meg nekem, hogyan mer a magáé gyanánt követelni egy gyermeket, a kit pár nappal ezelőtt először látott életében?!

Mrs Rawlings zavarodottnak látszott. Nem láthatta látogatója szemeit, de az a kényelmetlen érzés lepte meg, hogy azok szigoruan néznek rá, mintha zavart vonásaiból akarnák kiolvasni az igazat.

— Elvesztettünk egy kis fiut, — dadogá az-

után, — egy kedves kis fiut, — a ki épp olyan idős volna ma. Az uram bizonyos benne, hogy ez a miénk.

— De ön, — ön nem bizonyos benne. Férfi tévedhet a gyermekére nézve, de nő nem. Az anya nem felejtheti el a gyermekét, s nem hisz a magáénak mást.

— Az én uram olyan bizonyos benne, — ismétlé Mrs Rawlings, — hogy igazának kell lenni. Szegény ember, mióta a gyerekiünk elveszett, folyvást kereste, gazdagoknál, szegényeknél. Néha majdnem beleőrült. És most, hogy a gyermeket megtaláltuk, vissza is akarja kapni!

Az utóbbi szavakat Mrs Rawlings csaknem kihívóan mondta.

— Nem fogja megkapni soha, — mondá Beatrice lassu hangon. — Hallgasson meg. Nincs rá eset, hogy önök ezt a gyermeket megkaphassák. Az anyja tudja, hogy kinél van. Ha bíróság elé viszik a dolgot, elő fognak kerülni a bizonyítékok, hogy kié valójában a gyermek. Fájdalmas, keserves lesz az illetőre nézve a bizonyítás, de el fogja viselni, ha kell. Nézze . . . — tévé hozzá s kivette zsebéből azt a cédulát, melyet a gyermek ruhájáról levágtak, — annak, a kinek ahhoz a gyermekhez joga van, elő kell mutatnia ennek a cédulának a másik felét. És az igazi anya, — ha kell, — elő fogja mutatni.

— Én nem tudok ahhoz, hogy mi a cédula meg a bizonyíték, — mondá az asszony, ki talán csakugyan nem fogta föl a félcédula bizonyító erejét. — Én, kisasszony, csak azt tudom, hogy az uram ráesküszik, hogy a mi fiunk, s én hiszek neki, szegény fejének. Elég baj, hogy két év óta bánkódott . . . sohasem is volt azóta olyan, mint régen.

— Ön nem hisz neki, — mondá Beatrice határozott hangon, — hanem, hogy megnyugtassa a lelkét, úgy tesz, mintha elhinné, s kész megrabolni egy másik anyát. Jólelkü asszonynak látszik s mégis szörnyü bánatba akar juttatni mást.

— Én nem akarok bántani senkit. Ha nem az én gyermekem is az, úgy sem kell tekintettel lenni arra az anyára, a ki egy ilyen kedves fiucska-t el tudott hagyni. De ne beszéljünk róla többet. Máris nagyon sokáig hallgattam és többet mondtam, mint kellett volna. Ha az urammal akar beszélni a kisasszony, előhivatom.

Mrs Rawlings fölállott, a párbeszéd berekesztését akarva ezzel jelezni. Beatrice is fölállott s szemközt állt az asszonynyal.

Fölemelte fátyolát s most mutatta arcát először.

— Nem, — mondá sajátságos fölindulással, — több, sokkal több mondanivalóm van még. Nézzen a szemembe és legyen róla meggyőződve, hogy igazat mondok . . . Mit szól ahhoz, ha azt mondom, hogy ismerem annak a gyermeknek az anyját, tudom, hogy miért küldték éppen Oakburybe, tudom, hogy az anyja, ha kénytelen lesz vele, nyilvánosan is magáénak vallja a gyermeket, kiteszi magát inkább a gyalázatnak, sem hogy édes szülöttét másnak engedje át? . . . Lesznek-e már most ezek a dolgok hatással önre és rábirják-e arra, hogy beszélje le férjét a további lépések megtevéséről.

A leány szenvedélyes modora nem tévesztette el hatását az egyszerű asszonyra. Mrs Rawlings zavarodva tipegett állóhelyén, s kerek szemei, melyek előbb bámulóan csüggttek a leány arcán, most le voltak sütvé.

— Hasztalan, hasztalan, — mormolá fejét

csóválva. — Hiába kísérténém meg. Minden áron meg akarja kapni azt a gyermeket. Azt fogja mondani, hogy csak ki akarják játszani.

— Akkor hát még több mondanivalóm is van. Nézzen rám ismét és hallgassa meg, a mit mondok. Tegye magát az én helyzetembe és képzelje el, hogy mire kényszerít . . . Azt mondom önnek, hogy az a gyermek az enyém . . . Az én gyermekem . . . Érti?

Mrs Rawlings félénken csóválta a fejét.

— Az én gyermekem, — folytató Beatrice. — Én vagyok az anyja! . . . Elég világosan beszélek? . . . Az a fiú az én gyermekem . . . Keservek közt és titokban hordoztam szivem alatt . . . Nos hát, lesz-e önnek vagy férjének bátorsága ahhoz, hogy a magokénak követeljék, mernek-e megesküdni rá, hogy az önöké? . . . Feleljen . . . feleljen . . .

— Óh, édes Istenem! Édes Istenem! — kiáltott föl Mrs Rawlings.

Beatricének az arca olyan fehér volt, mint a halál. Lélekzete gyors, lihegő volt, mint a ki nyilalló fájdalmakat érez.

Most, hogy már rajta volt a kényszerűség, s kicsikarták belőle életének fájdalmasan őrzött titkát, úgy beszélt, mint a ki túl lévén már a legrosszabbon, keveset törődik azzal, a mi még következhetik.

— Rajtam és még valakin kívül senki sem tud e gyermek születéséről . . . Szerettem a gyermeket és egyetlen vágyam az volt, hogy mindig mellettem lehessen. De éveken át alig mertem csak meg is látogatni . . . Végre olyan tervet gondoltam ki, a melynek segítségével mindig nálam lehet, s még sem tudhatja senki, hogy az én tulajdon édes gyermekem . . . Senkinek sem

ártottam ezzel . . . A gyermek nálam volt és gondját viselhettem. Boldog voltam . . . És most ön, a nélkül, hogy haszna lehetne belőle, arra akar kényszeríteni, hogy föltárjam titkomat a világ előtt, vagy pedig váljak meg gyermekemtől . . . Pedig ön asszony és asszonyi szívének kell lenni!

Beatrice ránézett Mrs Rawlingsra és látta, hogy köny gyült a szemébe.

— Hiszem, hogy jószivü, — folytatá szelidebb hangon. — Kényszerített, hogy mondjak el magamról mindent. De hiszem, hogy meg fogja őrizni titkomat és segíteni fog, hogy magam is megőrizsem.

Nem akart rimánkodni, de hangja mégis esdeklő volt.

Mrs Rawlings összecsapta husos tenyereit és szeméből patakzott a köny. A sok évi henteskedés nem fáситotta el a derék asszony szívét.

— Óh, szegény kisasszony! Szegény kisasszony! — mondá zokogva. — Ön, a ki olyan fiatal, olyan büszke uri nő, és olyan szép! . . . Hogy még az ilyet is elcsábitják! . . . Óh, Istenem, én Istenem! . . . Milyen gonoszak is a férfiak, gazdagja úgy, mint szegényje!

Miss Clauson fülíg pirult. Szólni akart, de még idejekorán állott meg.

— Meggyőztem? — kérdé némi szünet után.

— Óh, meg kisasszony. Óh, Istenem, úgy sajnálom! . . . Jól tette, hogy megbizott bennem. Az én ajkam egy szót sem fog elárulni.

— De a férje?

— Óh, Istenem, istenem! Hát azt kell tennem, mit csak lehet. Meg kell neki mondanom, hogy az nem a mi gyermekünk. Jó ember szegény s nekem kedves, szelid uram, de egy kicsit

hirtelen természetü. Tessék elhinni, kisasszony, tökéletesen meg volt győződve arról, hogy az a kedves fiu a mienk. Megvallom, én nem hittem a magaménak, de nem szóltam, mert az a gondolat boldoggá tette . . . Annyi bizonyos, hogy úgy szerettem volna azt a gyermeket, mintha csakugyan az enyém lett volna . . . Most már megigérhetem önnek, hogy nem fogjuk többet háborgatni . . . De annak az én szegény uramnak ke-serves csalódás lesz ez.

— Talán pénzzel . . . — kezdé Beatrice fé-lénken.

— Oh nem, kisasszony. Rawlings két év óta nagyon elhanyagolta ugyan az üzletet, s a bátyja, a ki társ, haragszik is érte, de elég jómóduak va-gyunk s szépen van megtakarított vagyionkánk is . . . Az én uramnak pénz nem kell . . . Neki csak a fiu kellett.

— Hogyan vészett el a gyermekük? — kérde Beatrice.

Mrs Rawlings zavarodottnak látszott.

— Nem gondolhatok mást, mint azt, hogy a szegény kis poronty vízbe fult s nem találtuk meg. De az uram nem nyugszik bele. Azt mondja, hogy ellopták s egyszer még megtaláljuk.

Miss Clauson komoly méltósággal mondott köszönetet a jó asszonynak. Azután lebecsátotta fátyolát, s a Mrs Rawlings kíséretében kiment kocsijához és Mr. Mordlehoz.

Elérte célját, de olyan áron, melynek nagy-ságát csak maga tudta. Hogy mibe került neki élete titkát ez idegen asszony előtt elárulni, azt alig lehet valaha is fölbecsülni.

Annyira lealázottnak érezte magát, hogy csaknem azt kívánta, bár szobájukban találta volna tegnap nagybátyjait, mikor a gyermekkel

fölkereste őket, hogy megmondja nekik azt, a mit most Mrs Rawlingsnak mondott meg.

— Végre is, — mormolá keserű mosolylyal, — a végső csapás úgy is csak el van halasztva.... Előbb-utóbb be kell következnie.

S e gondolatra önkéntelenül sóhajtott föl.

A fiatal pap éles hallását nem kerülte ki ez a sóhaj.

— Reménylem, nem volt kellemetlensége? — kérdé.

— Föladatam, a melyért ide jöttem, nem volt a legkellemesebbek egyike, — viszonzá Beatrice, — de sikeresen végeztem el.

Mordle nem kérdezősködött tovább. Beatrice a város egyik legelső divatáru-tára előtt leszállt a kocsiból, s itt már — a vásárlásban és válogatásban — nem volt szüksége a Mr. Mordle segítségére.

Köszönetet mondott neki szíveségéért, s Mordle jól tudta, hogy ez a köszönet-nyilvánítás egyuttal elbocsátás.

Mély gondolatokba merülve gyalogolt vissza Oakburybe s csak mikor községébe visszaért, jutott eszébe, hogy rendes, derült arckifejezését kell felöltenie.

— Könyörületes cselekedetekben járt, ez csaknem bizonyos, — mondá magában. — De miért e titkolózás? Miért a Vörös macskában?

Elérkezett a szombati nap. Horace és Herbert — bár ez volt a hétnek legtöbb dolgot adó napja — egész délelőtt tétlenül és nyugtalanul jártak-keltek, sehol nem lelve helyöket.

A Talbert-testvérek, már jóval a Blackett és Wiggins urak által kitűzött óra előtt, a midőn is Mr. Rawlings a gyermekért el volt jövendő, nyugtalan tekintettel nézegettek ki a kocsiutra.

Miss Clauson azonban nyugodtnak és jókedvűnek látszott. Női ösztöne nyilván megsugta neki, hogy a gyermek-követelők részéről semmi veszélytől sem kell többé tartani.

Két óra körül Horace odaszólt neki:

— Kedvesem, — mondá neki, — tett Mrs Miller némi előkészületeket a gyermek átadására?

— Nem. Nem is fognak érte küldeni. Az egész csak pusztá fenyegetőzés volt.

Horace és Herbert összenéztek. Tudták, hogy biz az nem volt pusztá fenyegetőzés, de azt nem tudták, hogy e fenyegetés beváltását mi háritotta el.

Lett azután három óra — négy — öt óra is; de sem koci, sem Rawlings, sem Blacket, sem Wiggins nem érkezett. Elmult vasárnap, hétfő és kedd is, a nélkül, hogy ellenséges szándéknak legcsekélyebb jele is mutatkozott volna.

Ekkor aztán a Talbert-testvérek kénytelenek voltak megvallani, hogy unokahuguk helyesen ítelt.

— Ugy látszik, Beatrice kiváló éleslátással van megáldva, — mondá Horace.

— Valóban kiváló éleslátással, — tévé hozzá Herbert.

De ha Mr. Mordle, ki az estét nálok töltötte, visszaélt volna a bizalommal és fölemlítette volna Miss Clausonnal való kirándulását, a Talbert-testvérek gyanithatták volna, hogy unokahuguknak olyan tehetséget tulajdonítottak, a mely talán teljességgel hiányzott benne.

XVII. FEJEZET.

„Óh szabadság, tündöklő istennő,
Boldogságot ki e földre áraszt . . .“

Minden költő megénekelte a szabadság örömeit, minden író elmondta nagyszerűségéről a maga mondanivalóját. Honfiak mentek érte halálba s államférfiak — különösen az újabb korban — parádéztak vele alkalmas pillanatokban.

Ily hálás lévén a tárgy s oly bőségesek lévén az alkalmas idézetek, szükségtelen hosszasan kiterjeszteni arra a lelkiállapotokra, a melyben a Mrs Miller fegyenc-ismerőse, Mr. Maurice Hervey, az „1080“-as, akkor volt, midőn a portlandi fegyház végre megszűnt őt ingyen-kosztosának tekinteni s visszaadta a külvilágnak — szabad ember gyanánt, de azzal a kikötéssel mégis, hogy havonkint egyszer jelentkeznie kell a rendőrségnél.

A „tündöklő istennő“ évek óta azon a napon mutatta meg ismét fényes arcát Maurice Herveynek, a melyen Miss Clauson és Mr. Mordle Blacktownban jártak.

Mrs Miller, ki a bűnös szabadlábra helyezése iránt oly élénk érdeklődést tanusított volt, a legcsekélyebb tudomással sem birt e szerencsés eseményről. De ennek nem az ő mulasztása volt az oka.

Két ízben irt a fegyház igazgatójának, kérve, hogy Maurice Hervey elbocsátásának idejét tudassák vele előre. Leveleit nem Oakburyból címezte, hanem Londonból. Az első levélre kapott is feleletet; megigérték neki, hogy értesíteni fogják, de ezuttal még nem tüzhették ki a napot.

Második levele válasz nélkül maradt. Ennek a szembeszökő udvariatlanságnak az oka pedig a következő volt:

Az „1080“-as elbocsátási napja közeledvén, közölték vele, hogy barátnéja irt az igazgatónak, s megkérdezték, hogy Londonig kíván-e szabadjegyet, hogy ott vele találkozassék.

Maurice Hervey lesütötte a szemét és nagy illedelemmel azt felelte, hogy nagy sajnálattal kell kijelentenie, hogy jelenlegi szűgyenletes helyzetét azoknak a rossz tanácsoknak tulajdonítja, melyeket a levél írója adott neki, ő pedig megfogadott. Igenis Londonba kíván menni, de inkább kerülni fogja azt az asszonyt, semmint találkozni iparkodnék vele.

Ily kijelentés után maradt válasz nélkül a Mrs Miller második levele.

Maurice Hervey a művelt osztályból való gazemberek közé tartozott, a kit hamis váltók kibocsátásáért ítéltek el öt évi fegyházra. Mint a legtöbb ilyen ember, kit a társadalom jóvoltáért vetnek börtönbe, Maurice azonnal belátta, hogy minden rugdalózás hiábavaló lenne. A társadalom iránt bizonyos tartozást kellett lerónia. Ha rosszul viseli magát, nem engednek el abból az adósságból egy árva fillért sem, de jó magaviselettel idő multán megkönnyebbitheti kötelezettségét s rábirhatja hitelezőjét arra, hogy elégedjék meg bizonyos kárpótlással.

Igy hát legjobb tehetsége szerint végezte el

a számára kiszabott munkát. Sokkal eszesebb volt, semhogy ahhoz a már ugyancsak elkoptatott fogáshoz folyamodott volna, hogy töredelmes bünbánással keltsen maga iránt érdeklődést a fegyház káplánjában. Igen bölcsen úgy okoskodott, hogy mai napság már a káplánok is ki vannak tanulva az ilyesmiben.

De nyugodt, szerény magaviseletet tanusított, udvariasan beszélt a porkolábjaival, sohasem panaszkodott és nem is adott panaszra okot.

Csak vasrostélyos cellájának magányában dühöngött az 1080-as, viesoritotta fogát és szorongatta ökleit. Csakis itt engedte meg magának, hogy míg szíve szabadság után sovárgott, ajka vad átkot szórjon és boszu-fogadásokat tegyen.

És így lőn az, hogy Mr. Maurice Hervey, ha — midőn a szabadságot visszanyerte, — meg akarta volna írni a lapokban a fegyházi élményeit, éppen nem keltett volna nagy föltűnést a különféle büntetések — kenyérre és vízre szorítás, sötét cellába zárás, korbácsolás — elősorolásával.

Mielőtt a fegyházból elbocsátották, közölték vele, hogy a „Kiszabadult fegyencéket segélyező egyesület“ kétségkívül fog tenni valamit az ő érdekében is. Megköszönte a szíves közlést, de hozzátette, hogy hacsak a több évi raboskodás alatt keze el nem vesztette régi ügyességét, nehézség nélkül keresheti meg magának az ő tisztességes — nagy hangsúlylyal mondta ezt a szót — kenyérét.

Ügyes rajzoló volt azelőtt, s mesterségét más név alatt most is folytathatja. Raboskodása alatt tömlőctartói előtt szép bizonyosságát adta tehetségének azzal, hogy több pala-lapot igen bonyolult s csaknem művészi kiviteli rajzokkal karcolt

tele. Ezeket a műdarabokat még mai napig is, mint érdekes tárgyakat, mutogatják a fegyház látogatóinak.

Elég az hozzá, hogy Maurice Hervey, mint tényleg szabad ember állott az ujév második napján délután London utcáin. Kevés volt rajta, a mi figyelmet gerjeszthetett. Könyörületes és szelid elnézésből meg van engedve, hogy a fegyenc, kiszabadulása előtt két-három hónappal, meg-növeszthesse a haját, úgy, hogy e részben Mr. Hervey semmi föltűnő sem volt. Az az öltözet-ruha, melyet a fegyházban elbocsáttatásakor kapott, meglehetősen durva kelméjű volt s nem volt éppen a testére szabva, de szintén nem keltett különös figyelmet.

Londonban akkor délután száz meg százezer becsületes ember lehetett, a kinek semmivel sem volt tisztességesebb külseje, mint Maurice Herveynek.

Végre hát szabad!

Odamehet, a hova tetszik és — a törvény határain belül — azt teheti, a mit akar. Egészséges, mint a makk, s delén van férfikorának. Szabadságában áll becsületes munkával váltani meg vagy törölni el a multat, vagy pedig a becsstelenségbe egyre mélyebben süllyedni bele.

A zsebében öt font, tizenhét shilling és hat penny — éveken át tanusított jó magaviseletének és kikerülhetetlen kemény munkának az eredménye.

Ennek a pénznek a csörgetése új érzést keltett benne, vagy legalább egy régi érzést ébresztett föl. Több mint négy éve már, hogy az ujjai nem érintettek pénzt. Gondoljuk meg ezt, és képzeljük el, hogy mi az a fegyházi büntetés.

Az első dolog, a mit szabadságával és pénzé-

vel tett, jellemző volt s attól tartok, elnéző rokon-szenvet fog iránta kelteni az emberiségnek nem a gyöngé nemhez tartozó részében. Bement egy dohányos boltba s vett magának egy kilencpennys szivart.

Rágyujtott, leült a boltban egy székre s néhány percig kéjes némaságban eregette a füstöt.

A boltos kíváncsian fürkészte különös vevő-jét. Külseje s nevezetesen a keze feje nem igen vá-gott össze azzal, a mit az említett boltos „kilenc-pennys ur“-nak nevezett.

Hervey észrevette, hogy az az ember a kezeit nézi. Maga is boszus tekintettel s halk káromko-dással nézett rájuk. Az éveken át való földhordás, ásás és kőfejtés derekasan megviseli az uri keze-ket. A Hervey körmei töredezettek, hasadozottak, foltosak, ujjai vastagok, durvák voltak. Egyál-talában olyan keze volt, a melyet egy külső finom-ságra sokat adó ember legszívesebben a zse-bébe dug.

Voltak e kiszabadult fegyencnek egyéb té-nyei is, a melyek finnyás természetére vallottak. Mikor a jó szivar élvezésének első mámorító ha-tása elmúlt, kiment a boltból s egy készruha-üzletnek a keresésére indult. Az elsőben, melyet előtalált, inget, gallért, lakkos cipőt, kalapot, keztyűt, meg egy olcsó öltözetet vett, a mely pár napra elég jó lesz s csaknem uri megjelenést fog neki kölcsönözni.

Engedelmet kért, hogy az üzlethelyiségben válthasson ruhát, s miután ez megtörtént, össze-csomagoltatta magának a kormány nagylelkűsé-géből kapott öltözetet s tovább ment, kétségkívül sokkal jobban érezve így magát e megváltoztatott külsővel.

Néhány további vásárlás után — uri ember-

nek sok mindenféle kell a toilettjéhez, — azt vette észre, hogy a pénze nagyon megfogyatkozott. De volt még annyi, hogy egy szép fekete bőrtáskát vehetett rajta. Ebbe belegyűrte a csomagjait, bérkocsit szólított elő, s utolsó shillingig minden pénzét odaadta azért, hogy egy ismert nevű fogadóhoz vigyék.

Fényüző hajlamu egy fegyenc!

Szobát vett és olyan ebédet rendelt magának, a mely ellen még Horace és Herbert uraiméknak sem lett volna kifogásuk. Hozatott be magának meleg vizet s félóraig dörzsölgette, szappanozta eldurvult, formájukból kiment kezeit. Dühös volt, a mint meg kellett győződnie arról a sajnos tényről, hogy számos akó viznek és sok hónapnak kell elfogyni addig, a míg rútul elkényszeredett végtagjai eredeti külsejüket visszanyerik.

Azután, zsebében egyetlen fillér nélkül, hozzáült az ebédjéhez, melyet egy palack pezsgóval öntött le.

Mindezekből eléggé kiviláglik, hogy Mr. Herveynek, a volt 1080-asnak, nem utolsó fogalmai voltak arról, hogy őt milyen eltartás illeti meg. Pedig ezzel még nem meritett ki mindent.

Az estét azzal töltötte, hogy a fogadó szivarjait szívta és a fogadó grogjait itta. Kellemes volt bár ez a foglalkozás, korán tért pihenni. Mialatt a kezét tisztogatta volt, sóvárgó szemeket vetett a hófehér ágyra és elméjében összehasonlította ennek puha kellemeit annak a szalmazsáknak a kemény durvaságával, mely ennyi éven át volt pihenő helye.

Édes, valóban édes a balsors haszna, ha arra tanítja meg az embert, hogy úgy tudja élvezni

az élet egyszerü kellemetlenségeit, mint Maurice Hervey az éjjel élvezte az ágyát.

Kéjjel nyújtózott el a fehér ágyruha közt, forgolódott a puha derékaljon és még puhább váncosokon. Az ágy melege mámorító melegséggel töltötte el a lelkét. S a mint teljesen számot adott magának arról az ellentétéről, mely emez ártatlan fényüzés, meg egy szűk, vasrostélyos börtön-cellában való nyomorgás közt van, komoly fogadást tett, hogy többé magaviseletével semmi-esetre sem fogja magát arra kárhoztatni, hogy újból ismeretséget kössön a fegyházi ellátással és fegyelemmel.

A fényüzés kedvelése sok embert óvott meg a rossz utra téréstől.

— Különben, — dünnyögött magában szunnyadozó félben, — nincs is rá szükség, hogy holmi esztelenséget kövessenek el. Ura vagyok a helyzetnek. Gond nélkül ehetem, ihatom, vigadhatok holtig.

Sok ember van, a ki jobbizüen aludnék, ha ilyen gondolat ringathatná el.

Másnap a reggeli után eszébe jutott Herveynek, hogy pénz nélkül lakni fogadóban meg lehetőszen kétséges helyzet. Kellemes volt bár az imént visszanyert szabadság, sokat kellett még végezni, a míg nyugodt lélekkel élvezhette azt.

Igy hát elhagyta a fogadót, végig ballagott néhány utcán s utóljára egy csöndes mellékutcaba jutott, mely szerény külsejű apró házakkal volt tele. Ezek egyikében bizonyos Miss Martin után tudakozódott, a ki négy-öt évvel ezelőtt itt lakott.

Miss Martin, miként fölvilágosították, már régen kihurcolkodott és nem mondta meg, hogy hova költözik.

Hervey megijedt, s úgy vette észre, hogy

tegnap nagyon is sietett fényüzési hajlamainak kielégítésével. Tudta, hogy hacsak meg nem találja azt, a kit keres, jobb lett volna a jó magaviseletével szerzett pénzt még egy darabig megtartania.

A házfelügyelőné, a ki észrevette az idegen elképedését, hozzátevé, hogy a sarki boltban talán meg tudják mondani, hogy Miss Martin hova lett. Hervey tehát elment a boltba.

Szerencsés volt. Megtudta, hogy ismerőse innen körülbelül negyedmértföldnyire lakik, s hogy most már nem Miss Martin, hanem Mrs Humphreys.

Hervey, a mint ezt az utóbbi értesítést meghallotta, olyan jóízűet nevetett, hogy a boltosné nagyot nézett rajta.

Elment a mondott címre, egy másik csendes utcának egy másik kis házához. Fölemelte és lelocsátotta az utcaajtó kalapácsát.

Szelid, tisztességes külsejű fiatal asszony nyitott ajtót. Karján csecsemő volt, mellette pedig másik gyermek forgolódott. Az asszony halk sikoltást hallatott s hátratántorodott, a mint látogatóját megpillantotta.

Hervey gunyoros udvariassággal emelt kalapot s fölszólítás nélkül lépett be a házba. Az asszony szólt valakinek, a ki eljött és elvezette a gyermekeket.

Azután kinyitotta a nappali szoba ajtaját s bebocsátotta a látogatóját.

Hervey levetette magát egy székre s csufondáros mosolylyal nézett az asszonyra.

Mostanig még egyetlen szót sem váltottak egymással. Hervey törte meg először a csendet.

— Nos, Fanny, — mondá gunyosan, — hát férjhez mentél és engem elfeledtél?

— Nem, de feledni iparkodom, — mondá az asszony keserűen.

— És nem lehet. Ez, annyi évi távollét után valóban hízogató bók.

Az asszony egyenesen szemébe nézett.

— Maurice, — mondá, — férjnél vagyok. Derék, jólelkű ember vett el, a ki szeret és dolgozik értem meg gyermekeimért. Sokat tudott a multamról, — habár nem is mindent, — de azért mégis elvett és bizik bennem. Ön persze kacagni fog, ha azt mondom, hogy jó asszony és hű feleség iparkodom lenni. Mindig is kacagott minden, a mi jó és tisztességes. De most, Maurice, annak az emlékére, a mi valamikor egymáshoz fűzött bennünket, kérem, kiméljen most . . . Hagyjon békében élnem s ne kényszerítsen arra, hogy lássam önt.

Az asszony rezgő, komoly hangon beszélt, melylyel éles ellentétben volt a férfi könnyed nevetése.

— Kedves kis lányom, — mondá, — eszem ágában sincs, hogy eltérítselek a hitvesi erény útjáról, s még kevésbé, hogy zaklassalak. Nemesebb vadat hajszolok . . . De talán emlékszel még rá, hogy mikor bizonyos körülmények kényszerítettek . . . eh, veszettadtát! veled nyíltan beszélhetek . . . mikor megtudtam, hogy ki van ellenem adva az elfogatási parancs s tudtam, hogy eljátszottam kis játékaimat, egy kis csomagot tettem le szerető kezeidbe, hogy őrizd meg jobb idők elérkezéig . . . Hol van?

Az asszony elvörösödött s egy pillanatig habozott.

Őszintén szólott az imént, mikor kiméletért esedezett, és igazat mondott azzal, hogy nem kívánja látni . . . de évekkal ezelőtt ennek az em-

bernek odaadta mindenét, a mit adhatott, és odaadta megfontolás, számítás nélkül . . . És most ez ember lelkében az egyetlen emlék, mely őket a multban egymáshoz füzte, csak bizonyos tárgy, melyet az ő őrizetére bízott.

Hervey látta a pirulást, látta a nő habozását s természetesen rosszra magyarázta mind a kettőt.

Sötét ráncokba vont a szemöldökét.

— Veszettadta! — kiáltott föl, — ha elő nem kerül . . .

Az asszony sirva fakadt.

— Várjon, — mondá s kisietett a szobából, vendégét kellemetlen bizonytalanságban hagyva ott.

Pár perc múlva visszajött s egy kis lepecsételt csomagot adott neki át.

— Itt van . . . úgy, a mint akkor este ideadta, — mondá. — Sokszor, a mikor nagy szorultságban voltam és nem tudtam, hova forduljak egy shillingért, sokszor iparkodtam magammal elhíttetni, hogy azért hagytad ezt nálam, hogy szükség esetében használjam . . . De nagyon jól ismertelek, Maurice . . . nagyon jól ismertelek.

Hervey nem ügyelt ez utóbbi szavakra, pedig a hang, a melyen kimondattak, olyan megvetést fejezett ki, hogy minden tisztességes érzésű embernek arcába kergette volna a vért.

Föltépte a csomagot. Aranygyűrű és lánc, két értékes gyémántgyűrű s körülbelül százötven arany volt benne. Az órát mellénye zsebébe csuszattatta, a gyűrűket meg ujjaira akarta huzni. De a megvastagodott bütyköktől egyik sem ment föl; így hát szitkozódva kotorta zsebébe az aranyakkal együtt ezeket is.

Az asszony szomoruan nézte, hogy mit csinál.

— Köszönöm, édes, — szólt aztán Hervey könnyedén. — Tudtam, hogy megbízhatom benned . . . De talán meg is vagy szorulva . . . Végy belőle, szerezhetek még jóval többet is.

S oda tartott neki néhány aranyat.

— Egy fillért se. Az ön aranya égetné a kezemet.

— Nem adnál egy csókot, a multak emléke nevében? . . . Képzeld! Több mint négy éve már, hogy ajkam női ajkat nem érintett.

Az asszony büszkén tagadó mozdulatot tett.

— Némely nőnek jó volna, — mondá, — ha az ön ajka sohasem érintette volna az övét.

Hervey kelletlenül nevetett.

— Nohát, ha nem élesztjük föl a régi tüzet, Isten velünk . . . Add át tiszteletemet a férjednek. Tartsd magadat távol a világ szennyétől és gyermekeidet olyanoknak neveljed, a milyeneknek lenniök kell . . . Isten áldjon.

S vidám dalt fütyörészve, mely akkor volt divatban, mikor őt bezárták, ment ki a házból.

— Most pedig, — mondá, — hogy jó időre el vagyok látva pénzzel, tetszésem szerint szabhatok föltételeket . . . Várj csak te haszontalan személy, majd meghajlitom most büszke térdedet.

Összeszorította erős fogait s nagyot dobbanzott lábával, de olyan nagyot és dühöset, hogy egy félénk öreg ur, ki mellette haladt el, gyorsított léptekkel sietett tova egy távoli rendőr felé.

XVIII. FEJEZET.

Hervey néhány napig ögyelgett még Londonban. Jelentékenyen gyarapította ezalatt ruhátárát, „kitűnő vendég“-e volt a fogadónak, pártolta a színházakat s általában annyi mulatságot szerzett magának, a mennyit csak lehetett.

Idejét nem töltötte egészen tétlenül, a menyinyiben nagy részét arra használta föl, hogy egész sor értesülést igyekezett szerezni s tudakozódásaira csak nehezen kaphatott feleletet.

Végre megtudta azt, a mit tudni akart.

— Ilyen közel! — dörmögé. — Attól féltem, hogy át kell rándulnom a kontinensre.

Ekkor aztán kifizette fogadói számláját s magával vivén a tulajdonos és a személyzet legmélyebb tiszteletét, elutazott.

Az est egy kényelmes szálláson találta abban a régi füstös városban, mely Blacktown név alatt ismeretes.

Blacktownban Maurice Hervey nem szállt fogadóba. Talán nem bizott abban, hogy egy blacktowni fogadó eltudja őt látni mindazzal a kényelemmel, a melyhez, annyi évi nélkülözés és nyomorgás után, neki joga van.

Rövid keresés után talált is egy magának való szállást, mely egy háló- meg egy nappali szobából állott, csinosan volt bebutorozva, s ab-

lakai elég tágas kilátást nyújtottak. A mint e szállást elfoglalta, háziasszonyánál azonnal ebédet rendelt meg, s mialatt az asszony ennek a megfőzésével volt elfoglalva, ő elsétált a városba, talált egy szeszes boltot s féltucat whiskyt rendelt meg, hogy küldjék a szállására.

A palackok látása megörvendeztette a háziasszonyt, mert számukból azt következtette, hogy lakója hosszabb ideig fog nála tartózkodni. Ebéd után az új lakó a whisky, forró víz, cukor meg egy csomó szivar mellett kellemesen, ha nem is valami nagy szellemi haszonnal töltötte el az estét.

Reggel ismét elment hazulról. Mint e régi városnak minden látogatója, a kinek nem kell az idővel gazdálkodnia, ő is meg akarta nézni a blacktowni külvárosok természeti szépségeit. Háziasszonya, a ki igen kedves, szeretetreméltó, nyíltszívű gentlemannek találta, felsorolta előtte a környék összes nevezetesebb helyeit.

De Mr. Hervey, a mint künn volt az utcán, az Oakburybe vezető utat tudakolta, s megmondták neki, hogy körülbelül két angol mértföldnyi igen kényelmes sétauton juthat el arra a közkedveltségű helyre.

Az idő szép volt, de hideg, s így Mr. Hervey arra határozta el magát, hogy gyalog megy át. Csakugyan maga mögött hagyta a ház- és bolt-sorokat, nekivágott egy széles fehér utnak, mely zöld lankás közt vezetett tova, s körülbelül háromnegyedóra múlva ott állott az oakburyi Kék Oroszlán előtt.

Bement a fogadóba s forró grogot rendelt, melyet azonnal be is hoztak. Hervey jóízűen szürcsölgette az erős italt, szivarra gyújtott s vídám beszélgetésbe eredt a Kék Oroszlánnal és

Oroszlánnéval, a kik folyvást lenn tartózkodtak az ivóban, mely egyuttal társalgóterem is volt.

A Kék Oroszlán, nyájas, leereszkedő, lelkes állat lévén, s mint minden nemes állat, szívesen cserélvén föl a fáradalmakat az élvezetekkel: midőn látta, hogy vendége beszélgetni óhajt, le-bocsátkozott egy kerekhátú zsöllébe a kandalló mellé, ott hagyván az Oroszlánnét, a palackok és poharak közt, hadd végezze a méregetés munkáját, mely — egy óra felé járván az idő — épp most a legjavában folyt.

Hervey számos kérdést tett a környékre vonatkozólag. Könnyen lehetett róla föltenni, hogy valami gazdag uriember, a ki egy kis birtokot óhajtván itten körül vásárolni, tudni akarja, hogy milyen szomszédságba jut.

Sok becses és érdekes fölvilágosítást kapott az „előkelő családok“ felől, mint azokat a Kék Oroszlán ismerte.

Megtudta, hogy kik laknak abban a nagy fehér házban, mely a mezőség szögletén, kik abban a másikban, mely a domb tetején, kik abban, mely a domb aljában van.

Hervey fokozatosan tette a kérdéseket abba az irányba, a mely őt kiválóan érdekelte, midőn kívülről kocsizörgés hallatszott, s az Oroszlán az ablakon kitekintvén, letette a pipáját s kiment a ház elibe.

Hervey is kinézett az ablakon s két szálas uriembert látott ülni a kocsinak a bakján. Komolyan s szinte szomoruan beszélgettek az Oroszlánnal, ki mialatt tisztelettel hallgatta őket, kissé levertnek látszott.

— Mi a baj, Joe? — kérdé az Oroszlánné némi aggódással, a mint férje visszajött.

— Azt mondják, hogy az utolsó hordó sör két nappal előbb fogyott el, semmint kellett volna, a miből az következnek, hogy nem volt tele . . . Utána néznek ezek minden apróságnak.

— Ostobaság! — mondá az Oroszlánné fejét megrázva. — Bizonyosan hozzáférközött valaki a hordóhoz. Az ő cselédjeik sem jobbak, mint más emberei.

— Kik ezek? — kérdé Hervey.

— Talbert uraimék, — viszonzá az Oroszlánné, azzal a mosolylyal, mely önkénytelenül jelent meg sokaknak az arcán, mikor a szelid lelkű Horace és Herbert nevét említették vagy hallották.

Hervey az ablakhoz sietett s utána nézett a kocsinak, melyet azonban most már alig láthatott.

— Gazdag emberek, ugy-e? — mondá, ismét elfoglalva előbbi helyét.

— Elég gazdagok, de olyan gondosak! — viszonzá az Oroszlánné boszusan. Bántotta a sörös hordó vádja.

— Fösvények? — kérdé Hervey.

— Inkább csak szükmarkuak, — mondá az Oroszlán. — Azt akarják, hogy egy shillingért csakugyan egy shilling érőt kapjanak.

— Mindnyájan ezt akarjuk . . . Kérek két pohár grogot, egyet magamnak, egyet önnek.

Az Oroszlán sietett megtölteni a poharakat, Hervey ügyesen intézett hozzá kérdéseket a Talbert-testvérekre vonatkozólag s csakhamar annyit tudott meg felőlük, a mennyit mi tudunk. Együtt kacagott a fogadóssal szeretetreméltó furcsaságaikon.

Szerencse, hogy barátaink nem hallották a Kék Oroszlánt, mert többé egy csöpp sör sem került volna a Talbert-házba.

— Mulatságos emberek, — mondá az Oroszlán. — El sem hinné uraságod, de való igaz, hogy a minap egyedül ballagtam az országuton. Hideg, szitáló eső volt. Talbert uraimék melletttem hajtottak el a kocsijokon. Egyszerre csak megállnak a tilosuk sövénye mellett. Mr. Herbert leszáll, kezébe veszi az ostort s nyelével dühösen kezdi szurkálni a sövényt. Odaszaladok, mert azt gondolom, hogy bizonyosan baj van. Dehogy! Szó sincs róla. Egy darab fehér papirost akart kipiszkálni, a mit a szél belefújt a sövénybe. Addig kapargálta, a mig csakugyan kiszedte onnan. — Mr. Horace pedig ezalatt komoly képpel tartotta a gyeplőt s úgy ült a bakon és nézte az öcscsét, mintha élet-halál volna annak a papirosnak a kiszurkálása . . . Na, már ilyen gondosnak lenni mégis csak sok, ugyebár?

Hervey megvallotta, hogy őt ez a furesaság nagyon mulattatja, s folytatta kérdéseit.

Megtudta mindazt, a mit csak lehetett, Miss Clausonról, a Talbert-testvérek unokahugáról, a ki már olyan hosszú idő óta lakik náluk. Sőt megtudta a Talbert-féle háztartás minden egyes tagjának is a nevét, a legrégibb cselédtől, Mr. Whitakertől kezdve, a legujabbig, Mrs. Millerig.

Természetesen hallotta az oly titoktartos módon odacseppent gyermeknek is az egész történetét, sok mindenféle részlettel megtoldva. S mialatt az Oroszlánék ezt elmondták, minden önuralma dacára is, arcán a legnagyobb ámulás tükröződött.

Azután fölállott s jó egészséget kívánt a Kék Oroszlánnak.

A történet, a melyet hallott, rendkívüli hatással lehetett rá, mert elfeledte kiinni a grogját,

a mi igen hizelgő bók volt a fogadás elbeszélői képessége iránt.

Hervey, a fogadót elhagyva, az első mellék-ösvényen letért a főútról. Ez az ösvény nem vezetett semmi nevezetesebb helyhez, de Hervey azért választotta, mert teljesen egyedül találta magát rajta. Senki sem lévén körülte, megelégedését különféle taglejtésekkel fejezte ki, a melyeket öntudatlanul tesz a legtöbb ember, ha valami igen öröndetes hirt hallott.

Csapkodta a combját, dörzsölte a kezét, s ha lehetett volna, talán meg is ölelte volna magát.

Hangosan nevetett, de nevetésének kegyetlen csengése s nevető szájának kegyetlen torzkifejezése volt. Szemében gonosz káröröm és a diadal előérzete csillogott.

— Milyen szerencse! — kiáltott föl. — Milyen szerencse! . . . Látom az egészet, elejétől fogva . . . Teringettét! Ez aztán ügyes fogás volt . . . Ezer ördög! Most már igazán a körmöm közt van! . . . A körmöm közt van.

Azután lecsillapította magát, visszatért a főútra, s a Talbert-házat tudakolta.

Egy darabig ott állt a főbejárás előtt; de úgy találván, hogy innen a háznak csak a kéményeit látja, kerülőt tett, hogy jobban szemügyre vehesse az épületet.

— Ez mind pénzt jelent! Töméntelen pénzt! — mondá magában, mohón csillogó szemmel.

Azután visszatért a főkapuhoz s úgy tetszett, mintha barátainkat becses látogatásával akarná szerencséltetni. De ha csakugyan ez volt a szándéka, a következő pillanatban már megmásította.

— Nem, — mondá tovább menve. — Uj

elem van a dologban. Szükségtelen sietni. Hazamegyek a szállásomra s pipaszó mellett gondolkodom a helyzeten.

Megfordult s gondolatokba merülve ballagott lefelé azon az uton vagy ösvényen, melynek rendeltetése az vala, hogy a Talbert-házhoz s még három hasonlóan kiváló urilakhoz vezessen.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

XIX. FEJEZET.

Gyönyörű téli nap volt. A tündöklő napfényben az éjjeli zuzmara kristály-cseppekké vált a sövények koronáin, melyek úgy csillogtak, mintha gyémántszemekkel lettek volna telehintve. Az ég alját ezüstös pára borította, de köd nem volt. A levegő hideg és csipős volt, de nem nyirkos, a szél éles, de csöndes.

Egyike volt ez ama ritka napoknak, a melyek ezer közt is alig fordulnak elő, s mindenestre egyike azoknak, a melyeken egy asszony, a kinek gondjára gyermek van bizva: ha tudja a kötelességét, sétálni viszi azt.

Mrs Miller tudta a kötelességét s így teljesen rendén volt, hogy a mint Maurice Hervey lefelé ment az uton, a dajka a kis fiuval hazafelé menet, fölfelé haladt ugyanezen az uton.

Hervey, mély gondolatokba merülve, egyszerre csak egy ismerősnek tetsző hangot hallott, s fölpillantva, pár lépésnyire maga előtt látta a fekete-ruhás nőt, meg az aranyhaju gyermeket.

Megállott s nézegette őket.

Herveynek a külseje ma annyira különbözött attól a vaskalickába zárt alaktól, melyet Mrs Miller Portlandban látott, hogy valószínűleg a

nélkül ment volna el mellette, hogy ráismert volna. Mr. Maurice Hervey a legutolsó divat szerint volt öltözve, s ha akarta volna, akár hozzá-surlódhatott volna e nőhöz s ez még sem tudta volna meg, hogy már kikerült a börtönből.

Mivel azonban ez nem volt szándékában, Hervey megállott és várakozott.

Mrs Miller erre természetesen föltekintett s abban a pillanatban megtudta a valót.

Ha a dajka engedett volna annak a benyomásnak, melyet rá az a diadalmas gunyoros arc tett, elsikoltotta volna magát. Csakis attól való féltében, hogy a gyermeket megijeszti, vett erőt magán. Gyors lélekzetet vett s egy pillanatig úgy nézett az emberre, mintha kísértetet látna maga előtt.

Azután lehajolt a gyermekhez s azt mondá neki:

— Szaladj szivecském, szaladj előre, a hogy csak birsch.

A gyermek engedelmeskedett. Hervey nem tett mozdulatot, hogy megállítsa, de megfordult s utána nézett.

Azután ismét szembe állott Mrs Millerrel.

A dajka ezalatt magához tért az első megütődésből, s nem annyira félelemmel, mint gyűlölettel s kihívóan nézett emberére. Tul ment rajta néhány lépéssel s úgy állott meg aztán, hogy mintegy elzárja útját a Talbert-ház felé.

— Mit keres itt? — kérdé indulatosan.

— Kedves Sarah, — szólott amaz gunyolódó hangon, — miféle különös kérdés ez? Ha eszébe jut, hogy mennyire kívánta mielőbbi találkozásunkat, csoda-e, ha rögtön idejöttem, mihelyt csak lehetett, hogy fölkeressem?

— Most már megtalált. Mit akar?

— Szegény jó Sarah, hát nem találja el? Mikor a nyáron kedves látogatásával szerencsétetett, nem megmondtam-e, hogy szívem mire sóvárog? Azért kerestem fel önt, hogy másvalakit is megtalálhassak.

— Az száz meg száz mértföldre van innen. Sohasem fogja többé látni.

De midőn ezt a hazugságot kimondta, a szegény asszony megijedt, Hervey szemének a csillogása azt mondta neki, hogy hiába hazudott.

Hervey elnevette magát, mint a ki nagyon mulattatónak találja a helyzetet.

— Sohasem fogom többé látni! — ismétlé. — Vigasztalhatatlan vagyok. De sokszor történnek véletlen találkozások is. Persze öntől nem kaphatok értesítést — pénzért sem?

— Inkább kívágnám a nyelvemet.

— Oh, hű és igazlelkű eseléd! Akkor persze hiába is kérdezném. De a mi magát illeti, Sarah, jó helye van itt a környéken?

— Semmi köze hozzá, — mondá Mrs Miller indulatosan.

Hervey ismét elnevette magát.

— Örömmel hallanám, hogy kellemes jó helyre tett szert, valami olyanra, a mely öreg napjaira nyugalmat és kényelmet biztosít. Mert ugyancsak meg van ám viselve, szegény, jó Sarah. Legalább husz esztendővel látszik idősebbnek, mint mikor megismertem.

Mrs Miller nem ügyelt a csufolódásra. Hervey megint nevetett.

— Miféle hely az a magáé, Sarah? Hiszen tudja, hogy mennyire érdeklődöm iránta. Ugy gondolom, dajka.

S fejével a gyermek felé bólintott, ki jó távolságra állott s gyermekes kíváncsisággal nézte, hogy az ő felügyelőjének mi dolga lehet azzal az idegennel.

— Az vagyok, — mondá Mrs. Miller morgván.

— És az ott a gondjaira bizott gyermekek egyike? Talán a legkisebbik? Gyönyörű leányke . . . Tudja-e, hogy sokszor álmodoztam arról, hogy nekem is bár lenne egy ilyen fiam? Ugy gondolom, hogy szívem mélyében van valami vágy a családi tisztesség és boldogság után. Mit gondol, Sarah?

— Az ön szíve olyan fekete, mint a sötét éjszaka, — tört ki ingerülten az asszony. — Bár adta volna az Isten, hogy a börtönben halt volna meg! Esztendőkön át ez volt mindennapos imádságom.

— És még sem volt foganatja — hja, ilyen az igazak imádsága! Odafejt rosszul állhatnak a dolgok, Sarah . . . No, de mindegy, én jó kívánnattal viszonzom a maga rossz kívánatait. Ismerem itt valamennyire a szomszédságot meg az embereket, s ha választatnék önnek helyet, két élteses uri emberhez, a Talbert-testvérekhez utasítanám, a kik itt laknak nem messzire, egy szép hajadon unokahugukkal, Miss Beatrise Clausonnal . . . Az pompás hely volna magának, Sarah!

Mostanáig úgy játszott vele, mint macska az egérrel. Semmi olyat nem mondott, a mivel elárulta volna, hogy mennvit tud. Mrs Miller azt is gondolhatta, hogy egyszerűen csak az ő fölkeresése végett jött ide. Vigyázott tehát minden szavára, minden tekintetére, nehogy bármivel is eláruljon valamit. Most azonban az ellenfél kimu-

tatta a körmeit s világossá tette előtte, hogy nincs menekülés. Háborgott, de nem küzdött tovább.

— Elfogad pénzt? — kérdé.

— Oh, igen, Sarah, elfogadok.

— S azután elmegy és vége lesz minden zaklatásnak? Mondja meg, hogy hol találhatom holnap reggel. Elmegyek oda s elvégziünk mindent.

— Oh nem, nem végziünk el semmit. Közvetítőkkal nem szoktam alkudozni. Nincs szükség a maga közbenjárására, Sarah.

Az asszony mérgesen dobbantott lábával.

— Mondja meg, hogy mit akar! — kiáltott föl — vagy pedig hagyjon itt s menjen, tegye meg a legrosszabbat. Most férfiakkal lehet dolga, nem nőkkel.

Hervey pillant alatt levetette a gunyolódás álarcát. Megragadta s megszorította az asszony keze csuklóját. Szeme vadul csillogott.

— Ide hallgas, te banya! — mondá. — A te dolgod csak az, hogy megvidd az üzenetemet. Menj hozzá egyenesen. Mondd meg neki, hogy itt vagyok, szabad vagyok s a zsebem tele van pénzzel. Mondd meg neki, hogy jöjjön el holnap délelőtt a szállásomra. Mondd meg neki, hogy tizenkét óráig várok. Ha ott nem lesz, mire a déli harangot meghuzzák, esküszöm, hogy én keresem föl őt a lakásán . . . Értetted? Felelj!

— Értettem.

— Itt a címem.

Zsebéből egy darab papirost vett ki s ráírt néhány szót.

— Most visszamehetsz s utána láthatsz elhanyagolt kötelességednek. Ejnye, beh kedves kis fiucska .

Az asszony szó nélkül ment tovább. Megfogta a gyermek kezét s bement a Talbert-ház kapuján. Hervey utána nézett, a mig el nem tűnt, gonoszul nevetett magában s visszaindult Blacktown felé.

Mrs Miller gépiesen adott enni a gyermeknek. Maga nem evett egy falatot sem, de ajkai mozogtak, mintha szólana, szívéből pedig buzgó fohász, összefüggéstelen imádság szakadt föl.

Tudva azt, hogy Beatrice a déli ebéd után föl szokott látogatni a gyermekszobába, hogy meggyőződjék róla, vajjon a gyermek jóízűen evett-e, Mrs Miller nem kereste föl. Hallgatódzott, hogy nem közelednek-e már léptei, s mikor végre meghallotta, ajtót nyitott urnője előtt s intett neki, hogy menjenek át a másik szobába, a hol a gyermek aludni szokott.

Bementek s a dajka arcának kifejezése elárulta Beatricenak, hogy mi történt.

— Bekövetkezett? — suttogá fehérre vált arccal.

Mrs Miller térdre vetette magát s a Beatrice kezét megfogva, hangosan zokogott és jajveszékelt:

— Oh, szegény drágám! Szegény drágám! . . . Bekövetkezett! Az Ur nem látta jónak, hogy meghallgassa az én imádságomat . . . Bekövetkezett . . . Oh, édes jó urnőm, vajha ki nyujtaná az ő mindenható karját és megkönnyitené azt a keservet, a mely most önre vár!

Megcsókolta a Beatrice kezét. Csuszott-mászott előtte, mint a hűséges kutya. De urnője alig látszott hallani szavait, alig ügyelt magaviseletére.

— Be kellett következnie, — mondá elme-

rengve. — Hetek óta vártam már. Fejem fölött függött a pallos. Le kellett esnie . . .

Elhallgatott s azután hozzátevén: — Hol van?

— Itt volt, nem messzire a háztól, — mondá Sarah.

Beatrice összerázkódott . . .

— Elment már, de beszéltem vele. Meghagyta, hogy adjam át az üzenetet . . . Oh, édes drága urnóm, ne várjon tőle irgalmat.

— Nem várok, nem is kérek . . . Mit üzent?

Mrs Miller csaknem szóról-szóra mondta el az üzenetet s azután odaadta a papirost, melyre Hervey a lakáscimet jegyezte föl.

— El kell hozzá mennem, — mondá Beatrice. — Nincs segítség . . . A gyalázat, melylyel nem mertem szembeszállni, a végső csapás, a melyre gyáva voltam előkészülni, bekövetkezett . . . Nos hát, ha már ki kell tudódni mindennek, életem legalább megszabadul a hazugság terhétől, mely olyan kínosan nyomasztó volt.

Elfordult, visszament a másik szobába, s megcsókolta a gyermeket . . . Egyszerre csak ijedten tekintett a dajkára.

— Ön beszélt vele, — mondá. — Láttá ő a gyermeket?

Mrs Miller szomoruan bólintott.

— Tudta? . . . megsejtette?

— Nem szólt. De, óh, édes jó urnóm, volt valami a modorában, a mi megreszkettetett s azt árulta el, hogy kitalált mindent.

— Akkor az isten legyen nekem irgalmas! — mondá Beatrice, a szobát elhagyva.

Hálósobájába tért s órákig maradt ott — órákig, melyek alatt újra átélte a lefolyt öt évet

— ezeket az éveket, melyek a könnyü vérü, heves leánykát komoly, bánatos nővé változtatták át — oly nővé, ki részint saját oktalanságának, részint a más bűnének és kegyetlenségének következtében ma olyan kétségbeesett helyzetben volt, mint nő talán még soha.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

XX. FEJEZET.

Mivel Beatrice multjának a története részben olyan dolgokból állt, a miket maga is tudott, részben olyanokból, a miket csak sejtett, részben pedig olyanokból, a mikről semmit sem tudott, jobb lesz azt a maga teljes valóságában megismernünk, sem mint az ő téli délutáni tünődéséből összeböngészniük.

A lady Clauson és mostohaleánya közt vívott nagy csaták után s miután a gyöngye Sir Maingay a házi béke kedvéért otthon hagyta leányát, maga pedig drága új kincsével, szép nejével, a kontinensre menekült: Beatrice a lehető legunalmasabb életet kezdte meg, a mely talán elviselhetetlen lett volna, ha a legteljesebb szabadságot nem élvezi vala.

Nagynénje, Mrs Erskine, öreg és beteges volt, s teljesen elzárkózott a világtól. Beatrice úgy tölthette idejét, a mint neki tetszett, jöhetett-mehetett és azt tehette, a mit akart. Azonban csakhamar úgy találta, hogy ha magányos életmódját tűrhetővé akarja tenni, valami foglalkozást kell kitalálnia, a mely mellett üres óráit eltölthesse. Talán voltak idők, a mikor megbánta, hogy lemondott a külföldön való utazgatás élvezeteiről, de ha úgy volt is, büszkesége nem engedte, hogy megadja magát.

Azonban tennie kellett valamit, hogy némi szórakozása legyen. A társaságokkal keveset törődött, de ha törődött volna is, Londonban egyetlen ismerőse se volt s így nem is járhatott sehova. Ismerőse sem volt s így nem is járhatott sehova. Arra határozta el tehát magát, hogy — műveltsége ugyanis fogyatékos lévén, — időtöltés kedvéért folytatni fogja tanulmányait ott, a hol félbenhagyta, mikor az elsőrangú nevelőintézetből kikerült.

Arra is gondolt, hogy a szenvedő emberiségért szintén kell tennie valamit, s meg is állapította e részbeli teendőit. Költőpénze bőven volt. Sir Maingay, ki az öreg Talbert halála óta évenként jelentékeny összeget kapott leánya örökségének jövedelme gyanánt ennek eltartási és nevelési költségeire, igen bőkezű volt e tekintetben. A lelkiismeretet semmi sem nyugtatja meg annyira, mint a pénzáldozat!

Beatrice annyi jót tett, a mennyit csak lehetett, s erszénye minden siralmas elbeszélésre megnyílt. Jótékonyságának gyakorlásában megismerkedett egy asszonynyal, ki azelőtt felsőbbrendű uri cseléd volt, de különféle körülményeknél fogva a legnagyobb inségre jutott s már a halállal vívódott. Beatrice meghallgatta történetét, segített szükségén, meggyógyította, s e könyörületességével holtig való rabszolgájává tette, kivált midőn a szegény asszonyt fölggyógyulása után szolgálatába is vette.

A tanulmányok ezalatt szorgalmasan folytak. Beatrice legnagyobbrészt csak maga tanult, vezető nélkül. Egy idő múlva az jutott eszébe, hogy folytathatná a rajzolást. Mivel pedig becsvágya arra ösztönözte, hogy a közönséges iskolai ügyességén felülemelkedjék, mesterre volt szük-

sége. Mrs Erskinenek egy látogatója mondott is neki valakit, s Beatrice irt az illetőnek s fölkérte, hogy közölje vele föltételeit. A mester felelt, Beatrice elfogadta a föltételeket és fölkérte, hogy egy kitűzött napon jöjjön el.

Igy került össze Maurice Herveyvel.

A leány, mikor először látta, meg volt ugyan kissé lepve, hogy egy körülbelül huszonöt éves fiatalembert szólított föl oktatójának, de egy rajzmesternek az életkora mégis csak másodrendű kérdés lehetett. Ha jól érti föladatát, tökéletesen mindegy, akár huszonöt, akár ötvenöt éves.

Mrs. Erskine semmit sem törődött a dologgal. Csak annyit tudott, hogy egy rajzmester hetenkint két-három leckét ad az ő unokahugának. Az öreg asszonyság még csak a nevét sem tudta meg soha. Neki csak a rajzmester volt az, sem több, sem kevesebb. Sok ilyen öreg asszonyság van.

Hogy a következőket kellő értelemmel lehessen olvasni, két körülményt kell kiválóan figyelembe venni.

Az első az, hogy Beatrice ekkor még nem volt az a méltóságos megjelenésű s látszólag érzéketlen fiatal hölgy, kinek nyugodt, higgadt modora oly kedves volt nagybátyái és olyan érthetetlen Frank Carruthers előtt.

Tizennyolc éves leány volt, büszke, ha úgy tetszik, de regényes, érzelmes, s az apai bálvány megrendülése dacára férfiakban és nőkben egyiránt megbízó. Magányra volt kárhoztatva, rokonkebel után áhitozott, s bár előkelő társadalmi állást foglalt el, élete üres és szintelen volt. Egszerűen: nem volt célja. És végül — miként a legtöbb tizennyolc éves leány és férfi — csalha-

tatlannak hitte a maga ítéletét abban, hogy mi reá nézve a legjobb.

A második figyelembe veendő körülmény az, hogy Maurice Hervey huszonöt éves korában nem volt az a vad, visszataszító külsejű gonosztévő, a kit Mrs Miller a portlandi fegyházban látott, s nem volt az a csufondáros, kárörvendő gazember sem, a minőnek kiszabadulása után ugyancsak Mrs Miller látta.

Az álarc, melyet ez az ember akkor viselt, mikor Beatrice vele megismerkedett, tökéletesen eltakarta igazi arcát, s a meddig ő maga nem akarta, egy szemernyit sem tárt föl az alatta lap-pangó aljas, hitvány természetből.

Határozottan megnyerő külsejű volt, csinosan öltözködött, s ha volt is rajta valami abból, a mit a párisiak *Bohème*-nek neveznek, ez csak tetszetős volt és összevágott a fiatalember hivatásával.

Keze, — a mire a fiatal leányok nagyon is sokat adnak, — fehér és szép alaku, maga pedig figyelmes és tisztelettudó volt feladata végzésében — és kétszeresen az, az első néhány lecke után.

Mert ekkorára már sokat tudott meg szép tanítványa felől, — nem mindent, a mit meg tudni akart, de meglehetősen sokat. Megtudta, hogy baronetnek a leánya s hogy gazdag örökség vár reá.

Azt nem tudhatta meg biztosan, hogy mennyi pénzt fog kapni s ki után. De azért eddigi értesüléseit eléggé alaposaknak vélte s azok szerint cselekedett.

Azon kezdte, hogy rokonszenvet iparkodott ébresztetni a leányban a maga méltatlan személyisége iránt. Rengeteg hazugságokat mondott neki,

vagyis inkább sejtetett vele a maga sanyaru sorsáról; panaszolta, hogy milyen keserves feladat a leckeadás olyan embernek, a ki művészi ihletet érez magában.

És olyan ügyesen adta elő mindezt, hogy Beatrice szinte lekötelezettjének érezte magát, a miért tanítja. Hazugságai mesteriek voltak, mert nem lehet róla elmondani, hogy — mint annyi sok „félreismert“ lángész, — ő maga legalább csakugyan hitt volna saját művészi tehetségében. Jól tudta, hogy az az ügyesség, a melylyel birt, legföllebb elsőrendű rajzmesterré teheti őt.

De mindemellett elhitette a leánynyal, hogy ő a Royal Academy kapuit van hivatva egykor megostromolni, s a mint Beatrice ezt elhitte, megszűnt köztük minden társadalmi különbség. Korunk, mint mindenki tudja, a művészet diadala. Szegénysorsu művészek és inséggel küzdő írók ma már nem csuszkálnak a főurak előtt, hanem a főurak meghívják őket ebédre és kitüntetésben részesítik őket, — vagy legalább ez az általános vélemény.

Igy tehát, midőn Miss Clauson meg volt győződve arról, hogy Maurice Hervey lángész, semmiféle társadalmi akadály nem állta útját a képmutató vágyai teljesültének.

A rajzórák egyre hosszabbak lettek s inkább csak társalgási órák voltak már. Hervey művelt ember volt, vagy legalább előnyösen tudta csillogtatni azt a kis műveltséget, a melylyel birt. Az első jele a történendőknek az volt, hogy Beatrice zavarodottan gondolkozott azon, hogy ennek az embernek hogyan ajánlhat föl szolgálataiért — pénzt.

Következtek ezután más tünetek is, melyek

biztosan jelzik a kórságot, mikor egy önkaratu tizennyolc éves leányról van szó.

Hervey, a mint tanítványával egy színvonalon érezte magát, siettetni kezdte a dolgok fejlődését. Sürgető okai voltak erre, melyeket csak maga ismert. Lehet, hogy merészsége segítette célhoz. Annyi bizonyos, hogy midőn egy napon félredobta a rajeszközöket és szerelmet vallott neki, kijelentvén, hogy ha szerelmét Beatrice nem viszonozza, neki menekülnie kell innen, hogy többé sohase lássa: a leány válasza olyan volt, a milyet Hervey csak remélhetett.

Beatricere nézve pedig megérkezett gyermekálmainak tündér-királyfia.

Azonnal irni akart atyjának. De — különös! — imádója ezt nem akarta. Nagy szerénységgel adta értésére, hogy a mig hirnevet nem vív ki a művészet mezején, Sir Maingay igen természetesen ellenezheti a házasságot. Csakhogy nem akart várni addig, a mig a hírnév-szerzés ideje tart, s esküvel erősíté Beatricenek, hogy egy hónapokig sem élhet tovább, hacsak férj és feleség nem lesznek.

S még hangosabban esküdözött, mikor Beatrice — ugy mellékesen — megmondta neki, hogy mihelyt nagykorúságát eléri, jelentékeny jövedelemmel fog rendelkezni. Nem, mondá Hervey, keljenek egybe azonnal. Atyja beleegyezését annál biztosabban nyerhetik meg az esküvő után. Kérte a „drága lény“-t, hogy bizza magát teljesen az ő vezetésére.

Beatrice habozott, Hervey unszolta, s végre a leány, mint sok más tizennyolc éves „drága lény“, rábizta magát annak a férfinak a vezetésére, a kit szeretett.

És ez azonnal rávezette az első csalásra. Bea-

trice bejelentette nagynénjének, hogy elmegy két hétre Bornemouthba egy barátnője látogatására, a kivel együtt volt a nevelőintézetben. Azzal nyugtatta meg magát, hogy az, a mit mondott, nem egészen hazugság. Csakugyan Bornemouthba volt menendő s ott csakugyan lakik vagy lakott egy barátnője, a kit esetleg meg fog látogatni.

A mi atyját illeti, azzal nyugtatta meg magát, hogy mivel Sir Maingay csakis saját tetszése szerint nősült meg, neki is joga van a saját tetszése szerint menni férjhez. Fiatal emberek és leányok sokszor okoskodnak így.

Különben is Sir Maingay nemsokára megfogja ismerni Mauricet, s ha megismeri, meg is szereti.

Beatrice tehát elment Bornemouthba, de elmenetele előtt egész csöndben megesküdött Maurice Herveyvel, s a Bornemouthban töltött két hét volt a mézes hetök.

A mézeshetek derüje, világossága néha szétoszlatja azt a bűvös fényt, melyben a menyasszony a maga vőlegényét látja. Ilyenféle történt Beatrice-szel is.

Először is, férje még most is ellenezte azt, hogy Sir Maingay a leánya boldogságáról értesíttessék. Beatrice pedig, nem akarván vele mindjárt az első napokban ellenkezni, miként előbb, most is rábizta magát az ő tapasztalt vezetésére.

A második különösség a következő volt: Egy reggel Hervey a postával levelet kapott, mely a szokottnál nagyobb borítékba volt foglalva. Beatrice kíváncsian nézte férjét, mialatt ez a levelet kibontotta, s látta, hogy hivatalos irat van benne, melynek felzetén az volt olvasható, hogy William Talbert utolsó akaratának és végrendeletének másolata.

Hervey megmagyarázta nejének, hogy ő egyszerűen csak érdeklődik drága egyetlenének ügyei iránt, s mivel úgy vélte, hogy némi tudomással kell rólok birnia, megküldette magának ezt a másolatot. A magyarázat kielégítő volt, s Beatrice nevetve azt javasolta, hogy üljenek egymás mellé s úgy olvassák együtt a végrendeletet.

A férj beleegyezett, s azután elégyült mosollyal olvasta, hogy a vagyon egy harmad része Beatricere marad a Horace és Herbert kezelése alatt. E rendelkezéshez utóbb még egy záradék csatoltatott, mely az esetre, ha Beatrice huszonegy éves kora előtt hozzá nem illő, vagy akár csak Horace és Herbert véleménye szerint hozzá nem illő házasságra lépne, ez utóbbiaknak korlátlan rendelkezési jogot ad a vagyonrész fölött, elanynyira, hogy azt csaknem a magokénak tekintethetik.

Az öreg Talbert azt akarta, hogy a mig unokahuga nagykoru, vagyis önálló ítéletü nem lesz, nagybátyái elriaszthassák közeléből a szerencsevadászokat.

Ez a záradék olyan világosan volt fogalmazva, hogy még Beatrice is megérthette. Önkéntelenül tekintett férjére.

A férj arca sápadt volt, keze reszketett s ajka egyszerre csak dühös káromkodásra nyilt.

Metsző fájdalom nyilamlott a fiatal asszony szívébe. Szó nélkül állott föl s távozott el férje mellől.

Hervey csakhamar utána ment, megkövette, s azt gondolta, hogy kiengesztelte; de magaviselete Beatrice szívében azt a kételyt gyökereztetete meg, — a legkinosabbat, melyet fiatal asszony csak érezhet, — hogy férje csupán pénzért, nem pedig önmagáért vette el.

XXI. FEJEZET.

Másnap Hervey berándult a városba, miként mondá, fontos ügyben. Beatricenek zokon esett ez az elhagyatás, de mivel nem volt még elég sokáig férjnél ahhoz, hogy tudja milyen csalárd ürügyek szoktak lenni a „fontos ügyek“, nem panaszkodott. De valami mégis azt sugta neki, hogy a férje dolga a végrendelettel függ össze.

S a kétség most már csaknem bizonyossággá lett.

Különös, vagy talán nagyon is természetes, hogy Beatrice most már nem kívánta atyját a történetekről értesíteni. Homályosan bár, de látni kezdte már, hogy minő jelentősége van annak a lépésnek, a melyet tett.

Abban egyeztek meg, hogy ő visszatér nagynénjéhez, s mivel kéthetes házastársak közt egy kis félreértés nem szakíthatja meg végképp a viszonyt, abban is megegyeztek, hogy Hervey a szomszédságban fog lakást bérelni s Beatrice aztán eljárhat hozzá, mint rajzmesteréhez, leckét venni.

A nyomorult most ismét fölvette az álarcot s úgy tetszett, mintha feledtetni akarná a végrendelet miatt volt jelenetet.

De egyszer már leesett az az álarc s Beatrice — magaviseletét kivéve — nem volt okta-

lan. Sajgó szívvel tért haza, évekkel érezve magát idősebbnek, mint mikor két héttel ezelőtt elment. Mrs Erskine nem tanusított érdeklődést a borne-mouthi kirándulás iránt, csupán azt a reményét fejezte ki, hogy Beatrice kellemesen töltötte idejét.

Beatrice boldogtalannak érezte magát; homályos aggodás zaklatta, melytől nem birt szabadulni. Rokonszenvre, meghittre volt szüksége. Az olyan titok, minő az övé volt, *egy* kebelnek nagyon nagy.

Elmondta hát komornájának, Sarahnak, hogy mi történt. Az asszony rabszolgai hűsége és imádása biztosította hallgatása felől.

Mrs Miller, ki vallásos hóbortja mellett is jól ismerte a világot, s tudta, hogy egy ilyen házasság mit jelent, magába fojtotta keservét, melyet e miatt érzett. De hogy lelkén némileg könnyítsen, tudakozódni kezdett Mr. Maurice Hervey felől. Sőt megfigyelte járását-kelését is. Ur-nőjének ez önkéntes kutatásról nem szólt, de ha úgy találta volna, hogy Hervey megfelel a Beatrice érdekében való kívánalmaknak, buzgóbb hálaimát rebegett volna az éghez, mint életében bármikor.

Egyszer, mikor Beatrice férjénél volt, ez hirtelen odafordult hozzá:

— Pénzre van szükségem, — mondá. — A kerülgetés nem ér semmit.

— Hát nincs pénzed? — kérde Beatrice.

— Van husz fontom, egy kölcsönként nagy összegnek a maradványa.

Beatrice el volt készülve erre a követelésre. Habár Hervey ismételten mondotta neki, hogy a leckeadással szép jövedelmet tud szerezni, úgy hogy házasságában a pénz csak másodrendű kér-

dés: ez mégis egyike volt Beatrice legnagyobb aggodalmainak.

Nem szólt, hanem kivette tárcáját s tartalmát kirázta az asztalra.

Hervey gúnyosan nevetett:

— Nem ilyen hitványság kell nekem. Mához két hétre ezer fontra van szükségem.

— Minek mondod ezt nekem? Én nem szerezhetek.

A nő hangja akaratlanul is hideg volt.

— De igen, szerezhetsz, ha akarsz. Fogsz-e szerezni?

Beatrice merően nézett rá.

— Férjem vagy, — mondá. — Ha lehet, fogok.

— Tudtam én azt, — mondá Hervey ideges nevetéssel. — Nincs egyéb dolgod, mint aláírni egy kötelezvényt, hogy a pénzt kamatjaival együtt visszafizeted bizonyos számú évek múlva a saját jövedelmedből. Megteszed?

— Megteszem. A férjem vagy.

— Az is szükséges, — folytatás Hervey, szempillája alól nézve rá, — hogy egy nyilatkozatot adj ki magadról, — merő formáság ez csak. Ki kell jelentened, hogy huszonegy éves vagy.

Ugy történt ugyanis, hogy Hervey a pénzkölcsönzőknél járt s nevek említése nélkül kölcsönügyletet iparkodott kötni oly biztosíték mellett, a minőt Beatrice vagyona nyújthatott. Néhány uzsorás a szeme közé nevetett, de csakhamar talált egyet, a ki mindig szívesen ad pénzt hamisított váltóra, vagy valótlan nyilatkozatra, föltéve, ha a hamisító hozzátartozói olyan emberek, a kik szívesen fizenek, csakhogy fenyítőszék elé ne kerüljön a dolog.

— Nem értem egészen, — mondá Beatrice.

Nem akarta érteni.

— Merő formaság az egész, édesem, nem árt senkinek. Csak hit alatt kell kijelentened, hogy huszonegy éves vagy . . . Bizonyos vagyok benne, hogy senki sem vonná kétségbe.

Beatrice eltakarta arcát kezével, s könnyek peregtek le ujjai közül. Hervey cirógatni akarta. Szomoruan, de erősen toltá vissza.

— Nem tehetem, — mondá.

A férj arca elsötétült.

— Veszettadta! meg kell tenned, — mondá durván.

Beatrice fölállott.

— Nem teszem! — mondá határozott hangon. — De azt megteszem, hogy kezedbe adom az ékszereimet. Az egyetlen kegy, a mire kérlek, csak az, hogy úgy végy rá pénzt, hogy valamikor visszaválthassam. Nagyobb része anyámról maradt.

Hervey tudta, hogy neje összes ékszerei sem segitenek rajta. Unszolta hát, hogy tegye meg a valótlan nyilatkozatot. Előbb parancsolt, azután a rábeszéléssel tett kísérletet, végre pedig alávaló módon rimánkodott.

És ettől a pénzkunyorálástól a szerelemnek utolsó paránya is szertefoszlott a nő szívéből. A szerelem tulélheti a rossz bánást, hűtlenséget, gonoszságot, de a hitványság megöli.

Beatrice megfordult és otthagytá férjét, mielőtt ez föltartóztathatta volna.

Ugy tett, a mint megigérte. Mrs Miller még aznap este elvitte Herveynek az ékszercsomagot. Volt benne néhány értékes darab is, melyeket Sir Maingay talán azért adott át leányának máris, mert attól félt, hogy később nem ad-

hatja, habár Beatricenek joga volt anyja gyémántjaihoz.

Hervey mintegy kétszáz fontot vehetett föl az ékszerekre, s meg kell neki adni, hogy mindjárt azután el is küldött Beatricenek bizonyos titokzatos jegyeket, a melyek lehetővé tették, hogy esetleg visszaszerezze drágaságait, a miktől magát megfosztotta.

Három nappal utóbb Sarah egy fölfedezést tett, vagyis inkább teljessé tette Hervey igazi mivolta felől szerzett értesüléseit. Kitartó utánajárással, a szomszédos házakban való kérdezősködések nyomán megtudta, hogy ez az ember egy idő óta — és még jelenleg is — szerelmi viszonyt folytat egy leánynyal.

Szikrázó szemmel kereste föl Beatricet s adta tudtára a dolgot.

Beatrice szó nélkül hallgatta végig. Azután hideg, kimért hangon szólt hozzá. Az események gyorsan fejlesztették meglett asszonynyá.

— Sarah, — mondá, — elmegyek Mr. Herveyhez s eljössz velem te is. De vigyázz, ha vádad alaptalan, rögtön elbocsátlak.

Magával vitte Saraht, megmondta neki, hogy várjon rá az utcán, s fölment férje lakására. Hidegen s látszólag fölindulás nélkül mondta el neki a mit hallott. Megnevezte az utcát, a házszámot.

Hervey természetesen tagadta. Beatrice erre azt mondta, hogy előhívja rágalalmazóját, a kivel érdeme szerint fog elbánni. Hervey tétovázott, dadogott s azután végkép ledobta az álarcot.

Durván azt mondta fiatal nejének, hogy ne avatkozzék az ő dolgaiba. Beatrice ebből megtudta, hogy Sarah igazat mondott. S ezzel a tudo-

mással a szerelmet, a mely szívéből már kiszállott, megvetés és gyűlölet érzete váltotta föl.

Egyszer, de csakis egyszer találkozott még vele. Pár nappal utóbb Hervey irt neki, hogy jöj-jön el lakására, azzal fenyegetőzve, hogy különben ő jön el hozzá.

Beatrice elment. Sokkal inkább megvetette, semhogy félt volna tőle.

Hervey megújította kívánságát, hogy írja alá a valótlan nyilatkozatot.

— Nem irom, — mondá Beatrice.

— Sürgönyözzél hát apádnak, hogy mulhatatlanul szükséged van ezer fontra . . . Mondd neki, hogy élet-halál függ tőle.

— Nem teszem; de nem küldene, ha teném is.

Hervey, ki mostanra már ismerni kezdte neje jellemét, érezte, hogy semmivel sem hajlíthatja meg. Dühös káromkodással emelte föl kezét és — megütötte.

Durva természete most nyilatkozott csak igazán. Gyalázta, azt mondta neki, hogy soha sem is törődött vele, hogy csak azért vette el, hogy a végpusztulástól meneküljön, azt gondolván, hogy azt a kis pénzt, a mire szüksége van, könnyen föl lehet majd venni az ő jövőbeli vagyonára.

Esküdözött, hogy boszut fog állani makacságáért. Pokollá fogja tenni életét. Meghurcolja nevét a sárban, szennyben. És Beatrice holta napjáig fogja siratni azt a napot, a melyen vonakodott az ő kívánságának engedni.

Beatrice, miután a szidalmak ez áradatától elmenekült, zugó fejjel tért haza. A mint szobájába ért, elájult.

Három nappal utóbb azt olvasta egy lap-

ban, hogy Maurice Herveyt váltóhamisítás vádja alatt letartóztatták. Módot talált arra, hogy üzenjen neki, kérdezve, hogy van-e pénze védőt fogadni. Hervey visszaüzent, hogy neki nem kell védő: elítélteti magát.

Ugy is tett, s mivel a váltóhamisításra be volt bizonyítható az előre föltett, gonosz szándék, a bírák öt évi kényszermunkára ítélték.

Neje, midőn az ítéletet olvasta, megkönyebbülten sóhajtott föl.

Most mutatkozott aztán természetének leggyöngébb oldala, melyet kétségkívül Sir Maingaytól örökölt: folyni hagyta a dolgokat. Egy tizen-nyolc éves leány előtt öt év épp oly véghetetlen nagy időnek tetszik, mint a mily kimeríthetetlen kincsnek ötszáz arany egy iskolás fiu előtt.

Titkos házasságának emléke csak kísérteties álom gyanánt tért vissza-vissza elméjébe.

Öt esztendő. Öt hosszú esztendő! A mig az elmulik, történni kell valaminek.

Történt is!

Mit érezhetett, mikor először ébredt tudatára a valónak? Mikor tisztában volt azzal, hogy nem áltathatja többé magát? Mikor állapotát nem tarthatta többé képzelt betegségnek? Szóval, mikor kénytelen volt magának megvallani, hogy immár viselni kell asszonyi voltának súlyát?

Beatrice ekkor azért imádkozott, hogy bár meghalhatna!

De még sem akarta övéi előtt fölfedezni a valót. Még folyvást előtte terjengtek azok a hosszú, bizonytalan évek. Ha ezt az újabb zavart is eltitkolhatja, mint eltitkolta volt házasságát, évekig élhet még békében.

Elmondta Sarahnak azt, a mit ez már sejtett,

s a hű cseléd, urnője kívánságát hallva, egyszerűen hozzálátott annak megvalósításához.

A gyermek megszületett, s anyján és a cselédén kívül senki sem tudott róla. Nehéz volt bár a feladat, nem volt nehezebb Beatricenek, mint másoknak, a kik ily segítség és hű szolgálat nélkül is el tudták titkolni szégyenöket.

Sarah gondoskodott mindenről. Kilépett urnője szolgálatából, alkalmas helyet készített, s az idő beteltével Beatrice mind abban a könnyebítésben részesült, a melyet egy szerető asszony más asszonynak nyújthat.

Csalással kellett mindezt megtenni, — a család jellemző vonásává lett a szegény leány életének! Hosszas látogatásra ment el valahova, s e látogatásból önmagának árnyékaként tért vissza. De az okát senki sem tudta, s nem is sejtette.

A mig a gyermek meg nem született, Beatricenek az volt a könyörgése, hogy bár mind a ketten meghalának. Rebeget-e asszony szomorubb, szánalmasabb imát? . . . Akkor megmondhatná az igazat mindenkinek. A korai halál teljes bűnhődés lenne esztelenségéért. Azok a kevesek, a kik szeretik, megbocsátának neki és meg-sajnálják.

De imádsága nem hallgattatott meg. A halál még csak nem is fenyegette, sem az anyát, sem magzatát.

A gyermek megszületett, a kicsiny fej oda-tapadt az anya keblére, s ismeretlen új érzés ébredt benne: az anyai szeretetnek mindennél erősebb érzése. Gondolatai, mely előbb azt határozatták el vele, hogy ha a gyermek megél, gyűlölni fogja apja miatt: tiszta, édes vonzalom-má

változtak át az ártatlan, magával tehetetlen pici lény iránt.

Nem hogy holtnak nem kívánta, de most már azt sem kívánta volna, hogy meg ne született legyen.

Mikor hazatért, könnyezve hagyta a Sáhra gondviselése alatt. Éveken át csak lopva láthatta, egyre szebbnek találva a fejlődő gyermeket s egyre jobban szeretve és imádva azt, s midőn végre apja házába visszatérve, érezte, hogy most már egyre ritkábban látogathatja meg egyetlen kincsét: szilaj vágy támadt szenvedélyes szívében, hogy mindig, a napnak és éjszakának minden órájában mellette lehessen.

Azután következett a második összeütközés és az új otthon fölkeresése. S mikor elhatározta, hogy nagybátyaihoz megy lakni, agyában már akkor fogamzott meg a később megérlelt és oly sikeresen végrehajtott terv.

De az öt év telt, egyre telt. Elteltével az várt Beatricere, a minek még az elképzelésétől is visszaborzadt: egy fegyenc, a ki eljön, nejét követelni.

Beatrice már letartóztatásakor el volt arra készülve, hogy Hervey valamikép módot talál arra, hogy házasságukat köztudomásra adja már csak azért is, hogy nevét, miként fenyegette volt, a sárba rántsa. De Hervey nem adott magáról életjelt. Agyafurt számító volt. Az öt évet nem tekintette örökkévalóságnak. Tudta, hogy ennek leteltével, ha a titkot megőrzi, sokkal előnyösebben zsákmányolhatja ki a helyzetet. Beatrice akkor már jóval túl lesz a huszonegyen s nagy jövedelemnek birtokában . . .

Hervey véres boszut akart rajta állni, a miért vonakodott hamis esküvel módot nyújtani

neki arra, hogy hamisított váltóit visszavásárolja; de ezenkívül pénzt is akart tőle kicsikarni.

Ez a története annak az utolsó öt évnek, a melyre Beatrice akkor délután visszapillantott. Ez a képe annak a férfinak és nőnek — férjnek és hitvesnek, a kik másnap ellenségeikül voltak találkozendók, halálos párbajban.

És mindezekon kívül még más valami is volt — örökké jelenvaló — a leány gondolataiban: egy másik név, a mely ajkára jött, de nem a gyűlölet, hanem a szerelem hangján. Iparkodott volt, hogy őt megcsalja, de magát nem csalhatta meg . . .

S bűnhődésének, összes szenvedéseinek leg-súlyosabb része volt az, hogy szerette Frank Carrutherst . . . Elzokogta titkát a hű Sarah keblén. Számos éjszakának hosszas óráit sirta át, midőn szerelmöknek teljes reménytelenségére gondolt.

Nemcsak azt kellett siratnia, „a mi volt“, hanem azt is, „a mi lehetett volna“.

Kárhoztassátok, ha kell! Bocsássatok meg neki, ha lehet! De legalább szánakozzatok rajta!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

